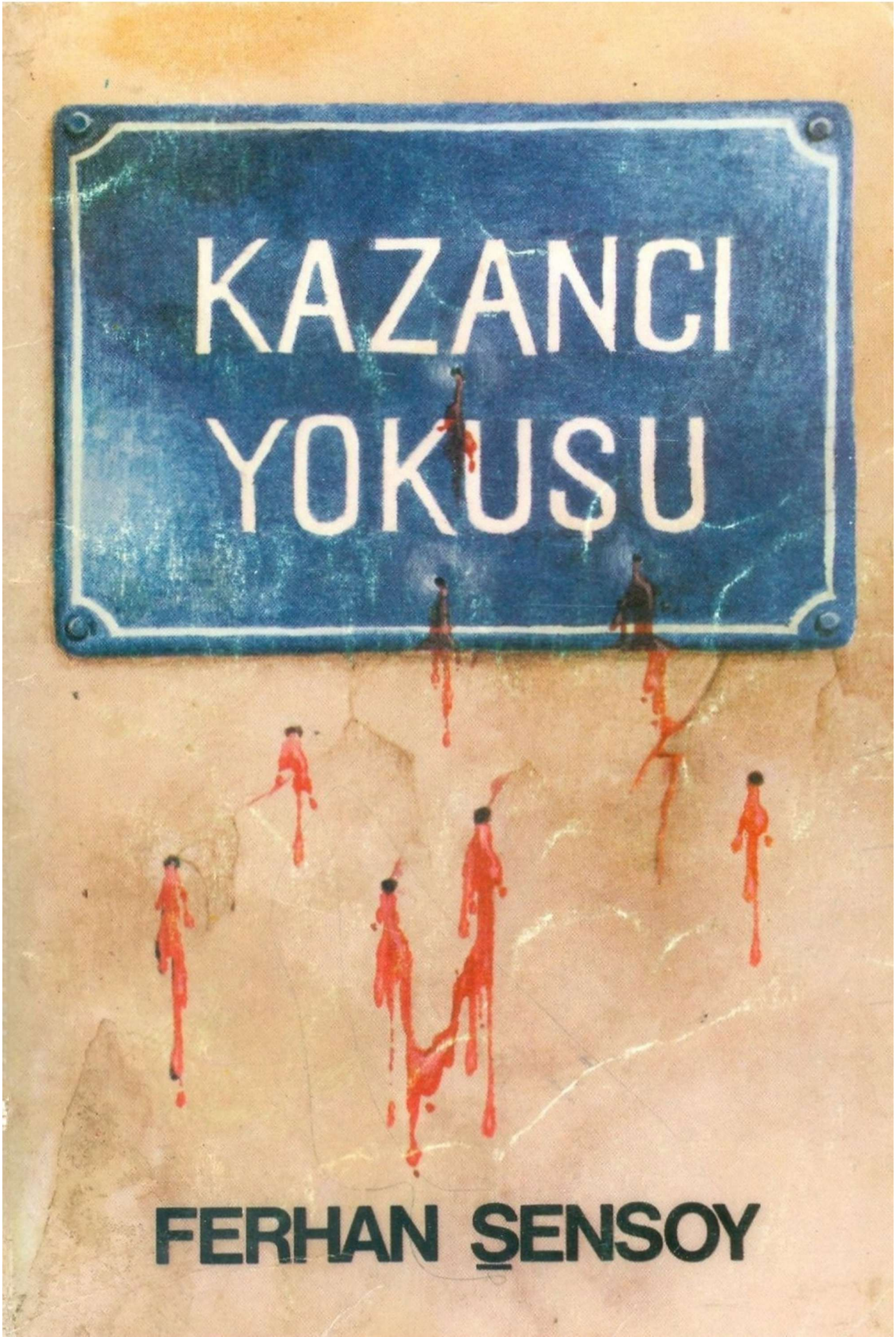
KAZANCI
YOKUŞU
FERHAN ŞENSOY

FERHAN ŞENSOY

KAZANCI YOKUŞU

ORTAOYUNCULAR YAYINLARI / 4

Birinci Basım / Nisan 1978
İkinci Basım / Şubat 1986
Üçüncü Basım / Kasım 1989
Dördüncü Basım / Nisan 1996
Beşinci Basım / Aralık 2007

Dizgi ve Baskı: Nobel Matbaacılık
Kurtini Mevkii, General Şürkrü Kanatlı Cad. Ömerli
Hadımköy-34870 İstanbul Tel: 0212-771 06 15

ISBN: 978-975-7904-04-5

© Ferhan Şensoy
(Her hakkı yazarına aittir. Yayıncı izni olmadan, tanıtım ve eleştiri yazıları dışında, hiçbir biçimde hiçbir bölümü kullanılamaz. Yayıncının izni olmadan, radyo ve televizyona uyarlanamaz; oyun, film, elektronik kitap, CD ya da manyetik bant halinde getirilemez; fotokopi ya da herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz.)

ORTAOYUNCULAR YAYINLARI
İstiklal Cad. No. 140 Beyoğlu - İSTANBUL
Tel: 251 18 65 Fax: 244 43 27
www.ortaoyuncular.com

- Melek Abla sıcak'tan geliyordu. Sarı boyası yalnız uçlarında kalmış siyah saçları ıpıslak, omuzbaşları nemli, komisyoncu Nurettin'in dükkanına evine girer gibi girdi:

- Elin evini ona buna kiralıyorsun. Hem benden hem ev sahibinden dünyanın parasını alıyorsun. Ulan, sana verdiğimiz paraynan Sormagir'i satın alırdık be! Orospu çocukluğunun alemi yok. Bir ay kira gecikti diye suratın dokuzu beş geçiyor. Al eşşoğlueşşek! diyerek çantasından çıkardığı bir tomar parayı Nurettin'in önüne fırlattı. Nurettin başını kaldırarak Melek Abla'ya çok kısa bir an ve fakat tıpkı filmlerdeki gibi baktı, sonra paraları saymaya koyuldu.

-Ondan diil be Melek Abla, Nurettin Ağbi'nin kafası bozuk... gibilerden bir sırıtkanlık içinde, komisyoncu yardımcısı Halûk ortalığı yatıştırmaya uğraşırken, Melek Abla:

-Sanki bizim kafamız bozuk diil mi? buyurarak dört köşe çantasını Nurettin'in altı kartvi-

zitlerle bezenmiş masa camının üstüne küt diye koydu. Melek Abla'nın çantası dört köşe olup, dört madensel ayak üstüne oturan şık, narin ve fakat yeşil bir orospu bavuluydu. Nurettin, masamızın camı kırıldı mı acıba, gibi nazarlarla ve gerçekten iğrenerek Melek Abla'yı süzdü. Hiç oralı olmayan Melek Abla çantasından bir demet kira kontıratosu çıkardı:

- Hadi hadi imzala!

- Sen imzala Halûk! diye küstahça bir baş çevirmeyle öbür masaya postaladı Melek Abla'yı komisyoncu Nurettin. Hiç sevmediği bu kadınla ilgilenmeyerek paraları çekmecesinden çıkardığı bir sarı zarfa koydu. Üstüne ince flomasternen «20.000» yazdı. Zarfı hemen arkasındaki kasaya zulaladıktan sonra bir sigara yakarak makamından Pürtelâş sokağını tarassut etmeye başladı. Ayın dokuzu olmuş ve henüz kimi kiralar gelmemişti. Ev sahipleri Nurettin'i sıkıştırıyorlardı. Aslında Nurettin'in parası vardı, ev sahiplerine hemen ödeme yapabilirdi, ama onyedi yıldır komisyoncu olduğu için, kiracıdan almadan ev sahibine ödememeyi perensip edinmişti.

Komisyoncu yardımcısı Halûk, kendisine çok önemli bir iş verildiğinden kuşkusuz, özenle, Melek Abla'nm kontıratolarının arkası-

na o faşizan yazısıyla « Kira alındı» yazarak çakıyordu imzayı. Halûk'un imzası, ilkokul yazısıyla «Halûk» yazmaktan öteye gidememişti. Zaten Halûk okulu hiç sevmemişti. Halûk'un defteri mefteri yoktu.

Melek Abla imzalananları hırsla alıp ikiye katlıyarak çantasına atıyordu. Bu tombulca, kısa boylu kadın, Sormagir, Pürtelâş ve Kazancı Yokuşu'ndaki onyedi apartman dairesini toptan, ayda yirmibinleraya, kiralamış, ancak her ev için ayrı ayrı kontıratolar yapılmıştı. Halûk onyedinciyi de imzalayınca, hınçla çekti kağıdı, küt diye kapattı çantayı ve burnundan soluyarak çıktı dükkandan. Kazancı yokuşuna saptı. Melek Abla çalıştırdığı onyedi randevuevi için ona buna yeterince haraç veriyordu zaten; bir de bu Nurettin'e ayda yirmibinlera vermeler menopoza çeyrek kala günlerini yaşamakta olan Melek Abla'yı çileden çıkarıyordu. Ev sahipleriyle anlaşıp bu Nurettin'i aradan çıkarmak gerekliydi. Aracıya tefeciye karşıydı. Melek Abla. Son seçimlerde Ecevit'e vermişti.

- Biz aslında lumpen-proleteryayız canım, diye homurdanarak yokuşu iniyordu. Aşşağıdan yukarı doğru çıkmakta olan Albayım Necdet, onu görünce, birden Yusuf Bakkal'a girdi. Orospuya selam vermezdi Albayım Necdet.

Melek Abla'nın geçişini nefretle izledi ve Yusuf Bakkal'ın:

- Ney lazımıdı Nejdet Bey? sözlerine hiç aldırmadan hızla bakkaldan çıktı, Pürtelâş'a saptı. Albayım Necdet'in kira kontıratosunu Nurettin bizatihi kendisi imzaladı.

- Kusura bakmayın bu ay biraz gecikti.

- Yahu estağfurullah Nejlet Bey, sizde alacağımız olsun, n'olacak. Teşekkür ederiz.

Nurettin parayı kasaya zulaladıktan sonra Albayım Necdet'in elini hararetle sıktı. Kendisini kapıya kadar uğurladı. Hayırlı işler diledi. Hafiften yağmur atmaya başlamıştı. Albayım Necdet komisyoncunun karşısındaki kasaba girdi. Sabahleyin bankaya uğramış para çekmişti. Kendine güvenle, en son et fiyatlarını iyice inceleyip kimi bölme ve çarpmalar yapmaya gerek duymaksızın tok bir sesle:

- Bir kilo pirzola! dedi. Kasaptan çıkınca manava uğradı, salatalık ve meyva aldı. Öbür bakkaldan bir ufak rakı sardırdı ve bekar evinin yolunu tuttu. Merdivenlerde sigara almayı unuttuğunu farketti. Siktiret, sepet sarkıtırım bakkala, düşüncesiyle anahtarını aramaya koyuldu. Her seferinde unutuyordu şu mereti hangi cebe koyduğunu. Paketleri bir elinden öbürüne aktararak bütün ceplerini yokladı.

Eve girer girmez elindekilerin hepsini kapının karşısındaki masanın üstüne koydu ve koştu radyoyu açtı. Evinde televizyon olmadığı için radyoya meraklıydı. Albayım Necdet. Kendisinin, ne orduyla ne de albaylıkla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Ama dışardan gören sanırdı ki Necdet Bey, Kazancı yokuşunun şubereisi. Örneğin bakkal ve manavların önüne çiçek ve sarmaşık dikilmesini öneren oydu. İntizam severdi Albayım Necdet. Disiplin severdi. Herşey yerli yerinde, herşey muntazam olmalıydı. Çöpünü siyah naylon torbalara koyarak sokağa bırakıyor, herkes gibi yolun ortasına boca etmiyordu. Sürekli siyah ayakkabı, siyah çorap giyer, ceketinin çakmak cebinde taşıdığı bir kadife parçasıyla sık sık tozunu silerdi iskarpinlerinin.

Pencereyi açıp sepetini sarkıtırken tok sesiyle:

-Bakkal! dedi kısaca. Albayım Necdet, Yusuf Bakkal'ın yanındaki apartmanın çatı katında oturuyordu. Az önce çıkardığı yalın ve özlü «bakkal» sesinin Yusuf Bakkal tarafından duyulmadığına inancı sonsuzlaşınca, sinirle:

-Yusuf! diye haykırdı. Bakkal Yusuf sokağa uğradı.

- Dört paket Sipahi!

- Başüstüne Nejdet Bey!

Albayım Necdet, Yusuf Bakkal'ın en üst katında oturan pencere komşusu Melek Abla'nın her an cama çıkabilirliğini düşünüyor, nefret ettiği bu terbiyesiz kadınla karşılaşmamak için elinden geleni yapıyordu. Çünkü Melek Abla terbiyesiz olduğu kadar da sırnaşıktı. Bir keresinde:

-Günaydın kumandan. Hiç gelmiyorsun... Donuna cemre düşmedi mi? demiş. Albayım Necdet, Melek Abla'nın bu dünyadaki varlığına o an bir kurşunla son vermeyi düşünmüşse de, son anda vazgeçerek, tuttuğu sepeti boşluğa bırakmış, hırsla içeri girerek pencereyi bir gladiyatör tavrıyla çarpmış, oh lakin pencerenin camı tuzla buz olmuştu. Sokağa düşen sepeti Yusuf Bakkal getirmişti. Tam yüzyirmiyedi lira tutmuştu camın yenilenmesi. Gene böyle bir olayın gelişebilirliğinden ürken Albayım Necdet, Yusuf Bakkal'ın gecikmesine giderek sinirleniyordu. Tam o sırada Yusuf Bakkal dört Sipahi'yi sepete ulaştırdı. Kararlı devinimlerle yükseldi sepet. Yusuf Bakkal dükkana geri döndü ve tezgaha dayanarak bira içen, bu hiç tanımadığı genci süzmeye koyuldu.

- Yeni mi taşındınız?

- Cık. Ben Müfit'lerde kalıyorum. Müfit var

ya, benim memleketlim o.

- Müfit kim?

- Aha urda mimar mektebinde okuyo ya... Hani bi arkadaşıynan birlikte oturuyo...

- Ha... Talebeler... Söyle onlara üçyüzsekiz lira borçları var, hemen getürsünler. Veresiyeyi galdurduk.

Çok fena mahcup olmuştu Müfit'in memleketlisi Ercüment. Demek Müfitgilin paraları yoktu. Demek bu yüzden bir haftadır evden çıkmıyordu çocuklar. Diklediği biranın şişesini mermer tezgahın üstüne koydu Ercüment.

- Sen bana urdan altı dene bira daha ver bakım, diye cebinden zuladaki beşyüz lirasını çıkardı uzattı:

- Bizim çocukların hesabını da al la burdan, borcumuz morcumuz galmasın.

- Hay hay güççük bey... gibilerden sevinç çığlıkları atan Yusuf Bakkal, kartalca beşyüzlüğü kaptı ve Ercüment'e daha bir insanca baktı:

- Başka bir şey lazım mıydı?

- Yok tamam, dedi Ercüment, paranın üstünü ve biraları aldı çıktı. Ağır ağır tırmanmaya başladı yokuşu. Madem çocukların parası yoktu, birşeyler almalıydı. Nasıl da düşünememişti Ercüment bir haftadır bu durumu! Kasaba doğru seğirtti. Ercüment İstanbul'a az biraz gezme-

ye gelmiş, Müfit'e takılmıştı. Müfit'in memlekete her gelişinde, Ercüment Müfit'e en azından bir iki rakı ziyafeti çekiyordu icabında. Tabii ki İstanbul'a gelince Müfitgile kapağı atacaktı. Nitekim Ercüment de mantığına uymuş, Müfitgile yazılmıştı ama, Mufit'te ne rakı ziyafeti, ne insanı şöyle bi gazinoya götürmeler... Saatler boyu, çay demlenip Ercüment'in hiç anlamadığı şeylerden konuşuyorlardı.

- Şimdi anlaşıldı sebebi, dedi ve kararlı adımlarla kasaba girdi Ercüment.

- İyi et var mı?

- Etlerimiz iyidir ağbicim.

- Dart bakım bana urdan yediyüzelli gıram gıyma, yarım kilo birzola.

Brecht'in oyunlarındaki kasaplara hiç benzemeyen ufak tefek, kıvırcık saçlı, güleryüzlü kasap Faik, hemen işe koyuldu. Bıçaklar şakırdadı, etlerden et beğendi Faik yağlı müşterisine. Kesti doğradı ve kanlı tahtanın üstünde dövmeye başladı et parçalarını. Makinalar gürüldedi, çift çekildi kıymalar. Ercüment bu arada kasabın madensel masası üstündeki Tercüman gastesinin spor sayfasına az biraz gözatmaya durdu.

- Aha bu gastenin sıporundan başka bi boku yaramaz, diye düşündü içinden.

Yağmur iyice sıklaşmış, Kazancı Yokuşu'nu sel almaya başlamıştı bile. Hava kararmış, komisyoncu Nurettin floresanları yakmıştı. Kasap dükkanının kapısı usulca açıldı ve yokuşa yeni taşınan sahne ve perde sanatkarı, eski komik-i şehir Münir Ağbi, elinden tuttuğu kızını kendinden önce dükkana sokarak, selam vererek, yavaşça içeri duhul oldu. Ercüment önce tanımadı, sonra şıp diye çıkarıverdi Münir Ağbi'sini:

- Aaaaa, siz artiz diil misiniz?

Münir Ağbi, kendine özgü yaşından yaşlı tavrıyla, bu oğlanın kendisini gördüğü filimi çevirdiğine binpişman, başını salladı. Elinde okul çantası olan küçük kız, babasının paltosunu çekiştirerek:

- Baba bak, tanıdı seni tanıdı seni...

- Anladım kızım.

- Benim babam artis, dedi alt dudağını öne çıkararak küçük kız. Ercüment yanılmadığından mutlu, gülümsedi.

- Biliyorum filim artizi... Ama orda sen de vuracaktın bir tane ağbi.

- Nerde? dedi Münir Ağbi. Ercüment:

- Hani o çocuk sana tokat attı ya urda, sen tokadı yedin önüne baktın. Ben olsam urda, una bi tane koyarım. Gene de helalsin ama

haa... Yanında imzalı resmin var mı ağbi?

- Yok canım.

- İmzasız da olsa olur, şindi imzalarsın burda.

Münir Ağbi, içgeçirir gibi, bir « yok canım» daha mırıldandı. Kızının elini daha bir sıkı tuttu. Kız okul çantasını sallamaya başladı. Sosyal bilimlerle fen bilimler birbirine karıştı çantanın içinde.

- Faik bana yarım kilo kıyma versene.

- Şindi Münir Ağbim, dedi Faik. Koskoca artizin yarım kilocuk kıyma alışına hayret eden Ercüment paketini aldı, para verdi. Bir iki kez, Münir Ağbi'sine evyallah, dedikten sonra sırıtarak çıktı kasap dükkanından. Komisyoncu Nurettin, camekanının ardında dikilmiş, yokuştan inenleri görmeye uğraşıyordu. Ercüment, soğan aldı, limon aldı, domates, maydanoz, ekmek derken otuz lirasının kaldığını farketti. Hem zuladaki beşyüz bitmiş, hem de öbür cepteki bozukluklar suyunu çekmişti.

- Aha bu İstambol'a para dayanmıyo la, diye düşündü. Kalan parayla rakı alamazdı, bir iki şişe ucuz şarap almalıydı. Yokuşu inmeye koyuldu Ercüment. Berberin camından içeri iyice bakabilmek için yavaşladı. Kapısında « Coiffuireur» yazan bu berbere bütün gün kimi kadın-

lar geliyor, hepsi sarışınlaşıp çıkıyorlardı. Berberin önünde taksiler bekler, sarışınlaşan kadınlar biner giderlerdi taksilere...

- Bunnar orospu galiba... düşüncesiyle Yusuf Bakkal'a giren Ercüment:

- Sarsana bana şurdan iki ucuz şarap, dedi. Yusuf Bakkal terekteki şarapları indirdi, pis bir bezle tozlarını aldı. Şişenin tozu beze, bezin pisliği şişeye iyice bulaştı.

- Açayım mı?

- Aç aç.

Evin kapısına geldi, elleri dolu olduğu için burnuyla zili çaldı Ercüment. Yukardan otomatiğe bastılar. Ercüment omuzladı kapıyı, içeri sızdı, topuğuyla kapattı, hızla çıktı merdivenleri. Alış-veriş etmişliğine kimbilir ne çok sevineceklerini düşünerek soluk soluğa vardı daire kapısına. Kapı aralıktı. Ercüment'i kimse karşılamadı. Omuz yardımıyla itti kapıyı, girdi içeri. Müfit onu paketlerle görünce, oturduğu yerden:

- Ne lüzum vardı Ercü ya... gibisinden terslemiş, pencereden karşı evi kesen Yavuz'sa olayla hiç ilgilenmemişti. Sevinmemişlerdi bile. Ercüment doğruca mutfağa geçti. Yavuz karşı evi keserek:

- Manyak mıdır nedir bu çocuk ha!

- Hangi çocuk?

- Şu bizim karşıda oturan çocuk var ya...

- Televizyonda reklamlara çıkan çocuk mu?

- Ha... Manyak mıdır nedir, sımsıkı kapatıyor perdelerini.

- Sana ne ulan?

- N'apıyor peki o evin içinde o? diye patladı Yavuz. Hergün karı getiriyordu televizyonda reklamlara çıkan çocuk. Yavuz sinirleniyordu bu işe. Hem de hergün başka bir karı... Ercüment mutfakta işe koyulmuştu.

- Salatayı nasıl seversiniz? diye mutfak kapısından kafasını uzatması Müfit'i daha da sinirlendirdi:

- Nasıl yaparsan yap! diye bağırdı. Bir haftadır bir de Ercüment çıkmıştı başlarına. Müfit ve Yavuz her an onun gitmesini bekliyorlar, oysa Ercüment hergün biraz daha benimsiyordu bu yeni dünyayı.

- Yavuz la Yavuz, ben kasapta kimi gördüm bil bakım... gibi çabaları da sessizlikle karşılaşınca, Ercüment bir karadeniz suskunluğu içinde salatayı yıkamayı sürdürdü. Bir güzel soydu soğanı, domateslerin kabuklarını aldı inceden, bastı soğanın gözüne zeytinyağı, sıktı su etti limonu. Dört zeytin serpti salatanın üstüne havalı olsun için. Tuzunu onlar koysun diye

düşündü, getirdi koydu salatayı masanın ortasına. Müfit evin biricik koltuğunda oturmuş sigara içiyor, Yavuz'sa odanın içinde bir ileri bir geri dolanıp duruyordu. Salatayla hiç ilgilenmediler.

- Manyak mıdır nedir bu Nesrin ha?...

- Hangi Nesrin? diye sordu Müfit.

- Şu bizim altkatta oturan Nesrin var ya...

- Haybeden sarışın gaco mu?

- Haa. Manyak mıdır nedir o karı? Şu televizyonda reklamlara çıkan çocuğa kesik atıyor.

- Sana ne ulan?

- Bana ne tabii de, niye kesik atıyor o karı o çocuğa? Sanki iki kez televizyona çıktı diye o hıyarağa bizden daha mı yakışıklı? Hiç anlamıyorum şu kızları ağbi, hiç anlamıyorum ya..

Müfit yerinden kalktı, Yavuz'dan bir yanak alarak:

- Aslında kızlar seni anlamıyor be anam, diye sataştı.

- Müfit yapma kavga ederiz'le olay kapandı. Yavuz ne Nesrin'den ne de televiz-yonda reklamlara çıkan çocuktan sözetti; biri empressiyonist, öteki egzistansiyalist olduklarından, uzun bir süre görkemli şeylerden konuştular. Yavuz ve Müfit, Güzel Sanatlar Akademisi'nin ancak Heykel bölümüne girmişler ve fakat aile-

lerine mimarlık öğrenimi gördüklerini yazmışlardı. Tam Pikasso konusu başlamıştı ki evi keskin bir köfte kokusu aldı. Epeydir alt ve üst katlardan duydukları bu hoş koku şimdi kendi mutfaklarından geliyordu. Ama Ercüment'e öylesine sinirleniyorlardı ki, köfte yapmasına bile kızdılar.

- Bok gibi kokuttu evin içini, deli manyak! diye homurdandı dişlerinin arasından Yavuz. Ve kaldıkları yerden sürdürdüler Pikasso konusunu. Ercüment çocuklara cest olsun için, pek taze olmayan ekmeği de kızartmayı uygun gördü. Sofranın eksiklerini tamamladı. Pikasso konusu başlıyalı onbeş dakika olmuştu ki Ercüment onları sofraya buyuretti:

- Gelin la gelin, soğumadan yiyelim.

Pikasso konusu yemek boyunca da sürüp gidiyor, Ercüment her an biraz daha tedirgin oluyordu bu muhabbetten.

- Sıçıcam şindi aha u pigassonun da içine, diye bir ara söze karışmak istediyse de, birden kendisine mukayyet olarak sustu. Bir ara Ercüment helaya gitti.

- Ne zaman gidecek bu herif? diye sordu Yavuz fısıldayarak. Müfit daha alçak bir sesle:

- Bilmiyorum ki ağbi... Gelen gitmiyor, bu ne hesaptır... derken helada sifonun çekildiği

duyulunca birden yüksek sesle Pikasso'nun neoempressiyonist dönemiynen, en bi klasik çalıştığı dönemler arasındaki formel benzerliklerinden konuşmaya başladılar.

- Al mesela Gernika!

- Ordaki motifler korkunçtur ağbi...

- Ne motifi lan? Kim bu 'mına goduğu-mun gernikası? diye düşündü, ama hiç bir şey söylemeden yerine oturdu Ercüment. Eşit bir şekilde bardaklara, şarap dağıtmaya koyuldu. Daha şaraplardan bir iki yudum almadan başlayan Bethoven konusu yemeğin sonuna dek sürdü.

- Kim la oğlum, kim bu Allahsız betofen? diye sormayı erkekliğine yediremeyen Ercüment, icabında sustu ve şarabını içti. Ancak, Yavuz Bethofen'ı burjuva, Pikasso'yu da burjuva özentisi içinde bulduğu bir sıralarda, Ercüment artık dayanamıyarak:

- Karşıda bir karı var ha, diye parmağının ucuyla, televizyonda reklamlara çıkan çocuğun aralık kalmış perdesini gösterdi. Yavuz başını çevirip baktı:

- Biliyoruz canım, televizyon çocuğu... Her gün bi karı getiriyo eşşoleşşek.. Bize hava basıyo aklı sıra...

- Sizin eve hiç kimse gelmiyor! diyerek ve birsürü şeyler soran gözlerle baktı Ercüment.

Bir sessizlik oldu. Ercüment sürdürdü konuşmayı:

- Yani, kız arkadaşlarınız falan yok mu, diyorum... Hep böyle evde oturuyorsunuz da...

Müfit ve Yavuz şaraplarından birer yudum aldılar. Ercüment sessizliği gene bozdu:

- Mesela bir gün, sizin mektepteki kız arkadaşlarınızı falan çağıralım, evde parti verelim.

Masanın havası oldukça ağırlaştı. Müfit bir sigara yaktı. Yavuz başını boynu tutulacakcasına çevirmiş televizyonda reklamlara çıkan çocuğun evini gözlüyordu. Bu da bir başka karıydı.

- Allahallah... Nerden buluyor bu herif bu karıları ya? diye dişlerini gıcırdattı Yavuz. Müfit hiç o tarafa bakmayarak:

- Bu da başka bi karı mı? diye sordu, yüz hatları gergince.

- Baksana yahu baksana... diye Yavuz inlerken, Ercüment tüm dikkatini karşı evin penceresinde yoğunlaştırmış, anlaşılmaz nazarlarla tülü delerek, televizyonda reklamlara çıkan çocukla öpüşen kızıl saçlı kadının anahatlarını incelemekteydi. Televizyonda reklamlara çıkan çocuk, öpüşmeyi kısa keserek, aralık kalmış perdeyi örttü.

- Gaz var mı? dedi ürkek bir sesle kızıl saçlı kadın.

- Yok, dedi televizyonda reklamlara çıkan çocuk.

- Yiyecek birşeyler var mı?

- Yok, dedi televizyonda reklamlara çıkan çocuk. Gece çoktan çökmüştü Kazancı yokuşunun omuzlarına. Deli gibi yorgundu Kazancı Yokuşu. Televizyonda reklamlara çıkan çocuk ışığı söndürdü. Arka odaya geçtiler.

- Hemen yattılar bak, hemen yattılar... Biliyorum ağbicim, karılar geliyor, hemen yatıyorlar... dedi Yavuz. Ercüment şarabın sonunu eşit ve kahramanca bölüştürme çabaları içindeydi. Müfit üşüdüğü için içeri kazak almaya gitti. Ercüment şarap dağıtımını bitirdikten sonra boş şişeyi masanın altına koydu, ellerini oğuşturarak:

- Amma da soğuk çıktı la! dedi. Yavuz hiç yanıtlamadı, bir sigara yaktı.

- Bilsem, ben memleketten getirirdim biraz kaz.

Gaz'a «kaz» diyordu Ercüment. Gaz demek, Ankara'ya «angara» demek gibi bir hanzoluktu onun kafasında. O günlerde Kazancı yokuşunda gaz bulunmuyordu. Odun sobaları emekli

olurken, Vezüv'ler, Arçelik'ler, sanki televizyonmuşcasına gelip kurulmuşlardı misafir odalarının başköşelerine. Apartman aralarında odun-kömür satan eski oduncular, « GAZ SATILIR», « GAZ GELDİ» gibi küçücük yazıcıklarla mesleği ufak ufak değiştirmekteydiler. Eski oduncunun gazcı olmasından en çok yakınan oduncu karısı Hatç'anım, bir zamanlar yatakta orman kokan çam yarması kocasının yerini benzinci çırağı gibi bir kocanın aldığını serzenişle kabulgünlerinde herkeslere anlatadursun, Ocak ayında gaz piyasadan kalkıyordu. Bu son yıllarda hep böyle olagelmişti. Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları herşey gibi bunu da kanıksamışlardı. Ercüment'in kanıksaması epey zor oldu.

- Ben yarın gider kaz bulurum la Yavuz, sen merag'etme.

- Tamam Ercüment tamam.

Müfit kazağını giymiş, elinde bir dergiyle geldi. Yanlarından geçerek helaya girdi. Ercüment'in çenesi düşmüştü. Yavuz dinlemiyordu bile.

- Ben şindi gitsem, aha u garının gapısını çalsam, u garı memnun olur be..

- Hangi karı oğlum?

- Aha u bizim üstgatta oturan tombul oros-

pu var ya...

- Melek Abla mı?

- Unun ismi Melek mi?

- Evet.

- Tamam işte. Ben şindi u Melek Abla'nın gapısını çalsam, u garı memnun olur.

- Melek Abla'nın dostu var oğlum.

- Biliyorum, Şoför Saim. Şindi yok ama burda, dedi Ercüment bilgiçce.

- Ne biliyorsun? diye sordu Yavuz.

Ercüment gözlerini açarak:

- Bütün gün durumu inceledim ya la Yavuz. Bu gece u garı yapayalnız.

- Şoför Saim'in ne zaman geleceği belli olmaz.

- Bu gece gelmez! dedi Ercüment ısrarla. Memleketten geleli bir hafta olmuştu. Durumu böylesine güvenle bilmesi şaşırtıcıydı. Yavuz ilgilendi:

- Sen nerden biliyorsun bu gece gelmeyeceğini?

- Lan oğlum hiç bi şeyden haberiniz yok sizin. Manav'da herkes konuşuyordu. Şoför Saim, aha u garıyı bırakıp Alamanya'ya gaçmış. U garı u sinirnen, gitmiş komisyoncu Nurettin'e fırça çekmiş bugün... Sen n'abar la Yavuz? Aha burda kukumav guşu gibi oturuyorsunuz, hiç

bi şeyden haberiniz yok... U garı şindi erkeksizlikten gavruluyordur be!

Melek abla tam tersine çok üşüyordu. Yorganın üstüne battaniyeyi de almış ama yatağın içi bir türlü ısınmamıştı. Kalktı doğruldu yatağın içinde, komodinin üstünden bir malbora aldı... Clıpper çakmağıyla yaktı sigarasını. Hiç de uykusu yoktu aslında. Kalktı. Sırtına hırkasını aldı. Topuklu terliklerini sürüyerek mutfağa girdi. Kahve yapsındı bari kendisine.

Melek Abla'nın ayak sesi alt katta da duyulmuş, Ercüment yerinde duramaz olmuştu.

- Baksana la Yavuz, dolanıp duruyo garı... Uyku tutmuyo helbet... Canı istiyo lan canı istiyo...

Bu sırada Müfit elindeki resimli dergiyle heladan çıktı. Bir sigara aldı:

- Ben yatıyorum çocuklar. Haydi iyi geceler.

- Şu mecmayı versene ağbi, ben de bi göz atayım, diye seslendi Yavuz. Müfit döndü, dergiyi Yavuz'a verdi, yeniden iyi geceler dileyerek insan gibi yatmaya gitti. Yavuz dergiyi bir süre inceledikten sonra yerinden kalktı, kararlı adımlarla, dergi koltuğunun altında, helaya girdi. Uzun bir süre çıkmadı. Bir ara Ercüment'ten bir sigara istedi. Yaktı verdi Ercüment

kapı aralığından. On dakika kadar sonra Yavuz heladan çıktı.

- Ben yatıyorum Ercüment, hadi iyi geceler anam, diyerek insan gibi yatmaya gidiyordu ki Ercüment peşinden seslendi:

- Ver bakım la şu mecmayı bi de ben bakım.

- Annamazsın oğlum ingilizce.

- Olsun la Yavuz resimlerine bakarım.

Yavuz bir an durakladı, sonra getirdi verdi ve odasına gitti. Yavuz'un odası Melek Abla'nın odasının tam altındaydı. Yavuz bu durumu, Saim Ağbi'nin geldiği akşamlar gayet netlikle duyulan karyola gıcırtısından biliyordu. Müfit'le aralarında bu gıcırtı konusunu hiç konuşmamışlardı. Müfit de duyuyor olmalıydı.

Melek Abla kahvesini yapmış, ayaklarını kıçının altına almış, divanında haftasonu'nu okuyordu ki üç el silah sesi duyuldu. Pencerelerden başlar çıktı. Melek Abla ışığını söndürüp pencereye çıkmıştı. Albayım Necdet de penceresini aralayıp kafasını dışarı uzatmıştı.Melek Abla'yı görür görmez içeri kaçtı. Ercüment ışığı falan söndürmeye gerek duymaksızın pencereye fırlamış, çevreden çok, pencereden düşecek gibi sarkarak, üstkat penceresindeki Melek Abla'yı kesiyordu. Onun erkeksızlikten kavrulduğunu da düşünerek:

- Hişşşt! dedi Ercüment.

- Ne var hamşo? dedi Melek Abla. Altlı üstlü konuşuyorlardı. Seslere uyuz olan Albayım Necdet, elinde olmayan nedenlerle, yeniden pencereye çıktı. Ercüment'i görünce de epey şaşırarak, içeri girmekten vazgeçip sanki gökyüzünde yalnız gezen yıldızları seyrediyormuş gibi yaptı. Melek Abla penceresini kapatarak içeri girdi. Ercüment de içeri çekildi. Yerinde duramaz olmuştu Ercüment, derisi kendisine dar geliyordu. Koştu Yavuz'u uyandırdı. Yukardaki kadınla konuştuğunu, kadının kendisine fransızca birşey söylediğini iddia ediyordu.

- Siktir git yat uyu be! diye kovdu onu Yavuz. Müfit'i uyandırmaktan çekindi, dergiyi kaptığı gibi helaya girdi Ercüment.

Albayım Necdet, her iki camın da her an açılabilirliği düşüncesinden giderek pencereden bir an olsun ayrılmamaya karar vermiş, bir Sipahi yakmış, Kazancı yokuşunun gecesine üflüyordu dumanını. Yakalamıştı işte orospuyu. Altkattaki öğrencileri baştan çıkarıyordu kötü kadın. Üşümesine aldırmayarak tetikte bekliyordu Albayım Necdet. Ayrıca albaylar üşümezlerdi. Beş altı sigara içerek pencerede yirmi dakikayı doldurduktan sonra boku donduğundan camı örterek yatmaya gitti.

Ercüment heladan çıktı. Dergiyi masanın üstüne bıraktı, yatmaya gidiyordu. Birden aklına ne geldiyse, geri döndü, dergiyi aldı ve Müfit'in çalışma odasına gitti. Ordaki somyada yatıyordu. Kapıyı iyice kapadı, yatağa girdi, dergiyi yastığının altına koydu. Yorganı başına kadar çekti. Müfit'in çalışma odasının perdesi yoktu.

- Perdesiz olduğu için bu oda daha soğuk oluyor tabii, diye düşündü ve uyudu Ercüment. Ercüment uyuduktan biraz sonra başladı kar yağışı ve bütün gece sürdü.

Ertesi gün Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları ellerinde rengarenk plastik bidonlarla, arı gibi inip çıkıyorlardı yokuşu. Pijamanın üstüne palto giymiş aile reisleri, çocuklar, trençkotlu bir orospu eskisi, üstüste birkaç hırka giymiş aile kadınları soğuğa karşı birbirlerinden güç alarak köşebaşlarında dimdik duruyorlardı.Günler köşebaşlarında geçiyordu.

- Yusuf Bakkal'da da yok.

- Taksim'e gelmiş diyorlar.

- Ayazpaşa'da varmış, beş litreden fazla vermiyormuş.

- Beşlitre beşlitredir kardeş, bir ısınma olur.

- Cihangir'deki kömürcüde her zaman var ama tanımadığına vermiyormuş it.

- Bir yerden bir torpil bulsaydık... gibi boyu-

neğmişlik edebiyatının yerini bugünlerde daha başkaldıran sözler almaya başlamış, hele o sıralarda bakkala gelerek, hala gaz gelmediğini öğrenen Münir Ağbi'nin:

- İçine sıçtığımın düzeni! demesiyle de yokuş bilinçlenmeye yüztutmuştu. Kazancı yokuşu Münir Ağbi'yi filmlerden tanıyor, çok seviyordu. Münir Ağbi öyle dediyse öyledir diye düşünülüyordu.

Komisyoncu Nurettin'in semtte sözü geçtiğini bilen televizyonda reklamlara çıkan çocuk, Nurettin'in torpiliyle el altından bir bidon gaz bulmaya uğraşıyordu. Nurettin Halûk'u oduncuya göndermiş, televizyonda reklamlara çıkan çocukla çay içiyorlardı.

- Bizim buzdolabı buz yapmıyor, dedi Nurettin.

- Öyle mi? dedi televizyonda reklamlara çıkan çocuk.

- N'apsak acıba?

- Bilmem.

- Sen bilmezsen kim bilecek yahu? Her gece televizyonda çıkıp, buzdolabının kapağını açıp anlatıyorsun ya... Şöyle iyidir, böyle iyidir, diyorsun.

- Ben buzdolabından pek anlamam.

- Olur mu? Hem buzdolabından anlamıyor-

sun, hem de çıkıp orda, şöyle iyidir, böyle iyidir diye anlatıyorsun... Olmaz.

- Yahu Nurettin ağbi, bu lafları dangalağın birisi yazıyor... Biz de çıkıp söylüyoruz orda. Ordan aldığımız üç-beş kuruşla da evin kirasını veriyoruz işte.

- O dangalağa bir sorsaydık.

- O da anlamaz buzdolabından.

- Allahallah, demek uydurma bu reklamlar? dedi Nurettin. Çaylarını yudumladılar. Tam bu sırada tiyatrolara maske yapan kadın dükkandan içeri girdi. Telefona gelmişti.

- Telefona mı? dedi televizyonda reklamlara çıkan çocuk.

- Telefon etcem şekerim. Ali'ye telefon etcem bana gaz bulsun. Dondum! dedi tiyatrolara maske yapan kadın. İkibuçukluğu yuvaya sürdü. Düdük sesi beklemeye koyuldu. O günlerde düdük sesleri hiç aceleci değildiler.Aslen İzmirli ve sinirli olan tiyatrolara maske yapan kadın, hıncını kimden alacağını bilmez nazarlarla Nurettin'e bakıyordu. Televizyonda reklamlara çıkan çocuk bu sinirli havayı yumuşatmış olmak için:

- Ben de gaz arattırıyorum. Nurettin Ağbi Halûk'u gönderdi...

- Şekerim sen şişmanlamışsın.

- Yok canım, baksana pantalona, kıçımızdan düşüyor.

- Bıyıklarını mı kestin? Sakal mı vardı?

- Saçlarım uzadı biraz...

- Ondan herhalde... Nasılsın?

- İyiyim, sen nasılsın?

- Nasıl olcaz şekerim, donuyoruz. Aslında ben üşümüyorum ama bir sürü bitki var evde. Nebahat mahfolucek... Ev buzdolabı gibi.

Bitkilerin üşümesi olayını pek kavrayamayan Nurettin, ne demek istiyor gibilerden televizyonda reklamlara çıkan çocuğa baktı. Televizyonda reklamlara çıkan çocuk, aldırma anlatsın, demek istercesine başını salladı Nurettin'e. Tiyatrolara maske yapan kadın, Mısır Çarşısı'ndan bilmemne tohumu alır, onları evinin bir köşesine diker, bilmemne yetiştirir, sonra o bilmemnelerden kaynatarak ezerek garip boyalar yapar, hiç bir yerde göremeyeceğiniz renkler elde ederdi... Yokuşta ona büyücü gözüyle bakılıyor ve kendisinden çekiniliyordu. Hele bir gün:

- Bu salatalıkların hali ne böyle, ıslasana şunları hıyar! diye Manav Recep'e bir fırça çekmişti ki hiç kimse unutmadı. Olayı en yanlış yorumlayan Manav Recep'se:

- Benimle gonuşan ilk gadın. Seviyorum ağ-

bi! kadarıyla Halûk'a açılmış, Halûk da durumu bütün yokuşa filim edince, Recep herkesin gırgırı haline gelmişti.

- Ver bakiim Recepciğim şurdan yarım kilo patates, çekirdeksiz mandalina bir kilo... Yenge sergi açıyormuş ha? Hayırlısı hayırlısı...

ya da:

- Ben senin yerinde olsam Recep, çekerim yengeyi bu hayattan... Neyse tart bakalım şu sivri biberleri... gibi sözlerle Recep tedirgin ediliyordu.

- Ne yengesi canım, tevatür, tevatür... diyerek konuyu sivri biberlere getirmeye uğraşıyorsa da, bu yakıştırmadan garip bir zevk duyduğu apaçık ortadaydı. Manav Recep kadına karşı erkekçe hisler duymaktaydı. Manav Recep'ten nefret eden tiyatrolara maske yapan kadın, düdük sesinin gelmemesine sinirlenerek:

- Şu salak manava bak, aptal aptal dikilmiş duruyor dükkanın kapısında, müşteri gelse kovcek sanki...

- E çeksenize biraz kulağını canım, diyerek Nurettin ortalığı karıştırdı.

- Bana ne yahu?

- Size ne olur mu hanfendi, manavla nişanlanıcakmızsınız diye konuşuluyor...

- Anlamadım?.. dedi tiyatrolara maske ya-

pan kadın, sanki gözlerinden ateş çıkıyordu.

- Saçmalama Nurettin Ağbi, gibi bir saplamayla olayı kapatmaya uğraşan televizyonda reklamlara çıkan çocuğun çabalarına rağmen, tiyatrolara maske yapan kadının kısacık saçları dimdik olmuş, çat diye kapatmıştı düdük bekleme aygıtını. İkibuçuğunu geri aldı ve kocaman kara gözlerini Nurettin in gözlerinin içine dikerek:

- Ne nişanı ulan? diye sordu.

- Ne bileyim canım, Manav Recep sizin için, yengeniz olur falan diyormuş da... diye kıs kıs güldü Nurettin. O an dükkandan fırlayan tiyatrolara maske yapan kadın pek uzaklaşmadan da kahkahayı koyverdi.

- Az puşt diilsin be Nurettin Ağbi.

Nurettin boğulacak gibi gülerken Manav Recep'in önünde gelişen olayları kaçırmamak için doğruldu.

- Ne yengesi lan dümbük? dedi tiyatrolara maske yapan kadın.Recep'in yüzü sarardı:

- Pırasa geldi komşu, gibi şirinliklerle kurtulmaya uğraşıyordu.

- Ne yengesi diyorum ulan sana? Nerden çıktı bu yenge sözü? Sennen bi şey yaptık da haberimiz mi yok yoksa? Ha? diye bir elini beline koymuş, öbür elini atmosferin itidaline

terketmiş olan tiyatrolara maske yapan kadın mahalleyi başına toplamakta gecikmedi. Terzi Mahmut dükkanını kapatarak gelmiş, Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları toplaşmışlardı. Olayı daha da kızıştırıyorlar, yer yer el çırparak tezahüratta bulunuyorlardı...

- Cim cim cim, dal dal dal, recep recep, al al al...

- Haydi bastır... sloganları birbirine karışırken, kalabalığı uzaktan gören Ercüment, kaz geldi sanarak o tarafa seğirtti. Kavga yatıştırıldığında komisyoncu yardımcısı Halûk boş bidonla döndü:

- Hiç kalmamış be ağbiciğim!

- Eh n'apalım, sağlık olsun! diye içgeçirdi, boş bidonunu alarak evinin yolunu tuttu televizyonda reklamlara çıkan çocuk. Münir Ağbi haklıydı. Memleketle, düzenle, hükümetle çok fena ilgisi vardı bu gazsızlığın. Olmazdı böyle boktan dava. Bir şeyler yapılmalıydı. Bu gibi karmaşık düşüncelerle bakkala dalan televizyonda reklamlara çıkan çocuk ordaki ilk toplantıyla karşılaştı. Gazsızlık konusunda Albayım Necdet, Müfit, Yavuz, Yusuf Bakkal, Münir Ağbi, Ercüment ve Tuhafiyeci Fevzi fikir birliği içindeydiler. Olmazdı böyle boktan dava.

- Ben de onu düşünüyordum yokuşu inerken, dedi televizyonda reklamlara çıkan çocuk.

- Demirel dün ağşam telesiyonda konuştu, melmekette gaz vardır, dedi, diye geleneksel espirisini patlattı Yusuf Bakkal. Akşamın bu saatlerinde bakkal dükkanı küçük bir koltuk meyhanesine dönüşüyordu. Biralar açıldı, peynirler kesildi ve kimsenin Kazancı yokuşuyla ilgilenmediğinden, oysa İntercontinental otelinin bacasının püfür püfür tüttüğünden konuşuldu. Biralar açıldı yeniden. Albayım Necdet:

- Kazancı Yokuşu kendi önlemlerini kendisi almak zorundadır arkadaşlar, dedi.

Ertesi gün Müfit'le Yavuz'un "örgütlenelim" çağırısı tüm yokuşu karıştırmış, her kafadan gür sesler çıkmış, yokuşun güvencesi için gerekli önlemlerin alınması toplantısına pek kimse katılmamıştı. Gene de, Müfit ve Yavuz, Albayım Necdet'in Yokuş-Savunma geçici başkanlığına getirilmesini karara bağladılar.

- Zarta zurta paydos! Madem ki ben Yokuş-Savunma geçici başkanıyım, zarta zurta paydos beyler. Görev dağıtımı yapacağım. Herkes belirli muhitleri tarassut edecek. Hangi muhite gaz gelmişse, motorlu ekibimiz tarafından o muhitteki gaz, irili ufaklı bidonlarla yokuşumuza taşınacak. Nöbetleşerek, Cihangir, Fın-

dıklı, Ayazpaşa, Taksim ve Beyoğlu ve Tarlabaşı ve hatta Şişli muhitleri bakkalları sürekli kontrolümüz altında bulundurulacak. Gerekirse gaz dağıtımı yapan şirketlerle ticari andlaşmalara girilecek. Yaşasın Kazancı Yokuşu!..

İşte sözün tam burasında masaya yumruğunu vurarak gereken alkışı kotarmıştı Albayım Necdet. Böylece, alkışlar arasında ilk Yokuş-Savunma toplantısı son buluyor, Karadeniz Çayevi'nden çıkan kalabalık Albayım Necdet'i omuzlardan indirmiyordu. Herkes görevini almıştı. Şoför Saim kafaya alınarak Yıldırım-Ekip başkanlığına getirtildi. Tuhafiyeci Fevzi'nin skodası da göz önünde bulundurulacak olursa, çevre bakkallarını basacak motorlu ekip hazırdı. Ancak getirilen gazın nereye depolanacağı ve nasıl dağıtılacağı tartışmalarıyla aradan iki gazsız gün daha geçti. Bu arada Tuhafiyeci Fevzi'nin gebe karısı doğurmuş, Fevzi herkesten çok gaz derdine düşmüştü:

- Yok ben üşümem ama çocuk ölücek bilader, yakınmalarıyla havayı giderek gerginleştiriyordu.

Bu sokağa polis girmemesinden yana olan bir iki muhabbet tellalı adına, Melek Abla, Karadeniz Çayevi'nde yokuşumuzun kadınlarına «Sorunlarımız» adlı bir hitabet konuşması

yaptı. Çok etkili oldu. Melek Abla, hemen Yokuş-Savunma kadınlar kolu başkanı seçildi. Aradan gazsız günler geçedursun, kar yağışı dinmiş fakat hava daha da soğumuş, geceleri don yapmaya başlamıştı.

Salak bir Şubat sabahı, Tuhafiyeci Fevzi dükkanının önündeki karları temizlemiş, bir kömür mangalını tutuşturmaya çalışırken, tepesine dikilmiş olan Albayım Necdet'le stratejiden konuşuyorlardı.

- Bir nev'i gerilla oluyor tabii Fevzi beyciğim, diyordu Albayım Necdet. Melek Abla pencereye minder atmış, kıpkırmızı burnuyla soğuğa meydan okuyarak, bir yandan kahvesini yudumluyor, bir yandan da az biraz Boğaz görerek malborasını tüttürüyordu. Can sıkıntısından Fevzi'ye sataşmayı uygun buldu:

- Fevzi lan, senin oğlana mı ateş hazırlıyorsun?

- Evet, donuyor çocuk.

- Merak etme bi şey olmaz. Büyüsün de müşterimiz olsun bari! diye gevrek ve çatlak bir sabah kahkahası patlattı. Soğuktan sinirleri gerilmiş olan Albayım Necdet:

- Onu tanımıyormuş gibi yapınız Fevzi beyciğim, diyorsa da Fevzi sözün altında kalmayı sevmezdi:

- Büyüsün evelallah, sizin gibi orospulara ihtiyacı kalmaz. Babasına çekecek aslanım. Elini sallıyacak, elli tane kız önüne yatıcak benim oğlumun.

- Aman inşallah erkekliği babasına çekmez! diyerek kahkahasını sürdürdü Melek Abla.

- Onu tanımıyormuş gibi yapınız Fevzi beyciğim.

- Orospu n'olucak!

- Orospu senin anan!

Giderek gerilen sinirler, Yusuf Bakkal'ın sesiyle birden gevşedi:

- Müjdee... Gabataşı'na gaz gelmiş!

Fındıklı'da filim çeviren Münir Ağbi'nin telefonu üzerine, Kabataş benzin istasyonuna gaz geldiği öğrenilmiş, bir koşuşturmadır başlamıştı. Daha önce evlerden toplanarak üstlerine kırmızı boyayla hane numaraları yazılmış bidonlar, bir anda skodanın arkasına ve Saim'in dodgesinin bagajına istif edildi. Albayım Necdet soğukkanlılıkla komodinin gözünden simitvestonunu aldı. Tabancanın yanında duran altı pırıl pırıl kurşunu özenle yuvalarına yerleştirdi. Emniyeti kapadı. Tabancayı pardösünün cebine koydu. Siyah gözlüklerini taktı, pardösüsünün yakasını kaldırdı ve evden çıktı. Ağır adımlarla Tuhafiyeci Fevzi'nin skodasına doğ-

ru ilerledi. Skodanın çevresi Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları tarafından sarılmıştı. Ercüment, Albayım Necdet'e kendisinin adam öldürmeli durumlarda mutlaka bulunması gerektiğini anlatmaya çalışıyor, Karadenizli olduğunu sık sık tekrarlayarak:

- Beni de götür la Necdet Albay, diye sızlanıyordu. Albayım Necdet bir elini skodanın kapısına dayayarak, toplanan ve pencerelerden sarkan yokuş halkına hitabetmek üzere başını yukarlara doğru kaldırdı. Bir an penceredeki Melek Abla'yla gözgöze geldiler. Albayım Necdet'in kendini Jan Gaben'e en benzettiği an işte bu andı. Gözlerini Melek Abla'dan küstahça uzaklaştırarak:

- Meraklanmayın, kan akmayacak. Gazsız gidiyoruz, gazlı döneceğiz! dedi. Albayım Necdet bu sözleri gerçekten Pepe lö Moko gibi söylemişti. Tam bir alkış kopacağı sırada, dodgesinin direksiyonunda sabırsızlanan Saim'in:

- Niye gazsız gidelim Necdet Ağbi, icabında tam gaz gideriz... demesi ağırlaşan havayı birden yumuşatmış, beklenilen alkış gelmemişti. İşte buna sinirlendi Albayım Necdet.

- Beyler! diye kükredi.

- Ciddiyet beyler! Biz burda fütühata gidiyoruz.

Fütühat sözcüğünü öyle güzel tonlamıştı ki gözyaşartıcı alkış koptu. Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlılarının:

- Hop hop hop güm güm güm

Albay albay cim bom bom... sesleri arasında Albayım Necdet skodanın ön kapısını açtı.Çevikçe bindi ve sert bir hareketle örttü kapıyı. Direksiyonda, rengi atmış olmakla birlikte renk vermemeye çalışarak, eli kontakta alesta bekleyen Tuhafiyeci Fevzi'ye döndü ve tok bir sesle:

- Heyecanlanmaya gerek yok!... buyurdu. Fevzi arabayı çalıştırırken:

- Helecanlanan kim Nec nec necdet ağbi?

Albayım Necdet birden alışılagelmiş ses tonunu değiştirerek:

- Görev başında bana kısaca «Albayım» de!..

- Tamam Albayım, diye kekeledi Fevzi.

Önde skoda, arkada dodgesiyle Şoför Saim, motorlu ekip harekete geçti. Fevzi yüzünü bir mendille bağlamış, alnında boncuk boncuk soğuk ter damlaları oluşmuştu. Albayım Necdet dikiz aynasından Saim'i gördü. Melek Abla'nın parizyen külotlu çoraplarından birini kafasına geçirmiş olan Saim, sol kolunu açık pencereye dayamış, külotlu çorabın iki ucu camdan dışarı uğramış, bayrak gibi dalgalanırken, çorapta aç-

tığı bir delikten sigarasını tüttürüyordu. Albayım Necdet sağ elini camdan dışarı çıkardı, hiç arkasına bakmadan Saim'e «haydi» gibilerden bir işaret verdi ve Fevzi'ye döndü:

- İleri! Yaşasın Kazancı Yokuşu!

Albayım Necdet'in tutuklanmasından bir hafta sonra, Ercüment yokuşa iyice yerleşmiş; Albayım Necdet'in tutuklanmasına neden olan olaylar sonucu da yokuşun kahramanlarından biri olarak gününü Karadeniz Çayevi'nde gün etme hakkına kavuşmuştu. Artık yokuştan biriydi Ercüment.

- Golüstümüz pas geçti. Golaltımız almazmış. Elimizde üç as var, icabında görürüz... gibi hesaplarla günboyu kahvede kumar oynayarak ve kimizaman epey para kazanarak Kazancı yokuşundaki iaşe ve ibade sorunlarını çözümlemişti.

- Veririm la Yavuz, sen merag'etme, bakkalın borcunu ben veririm. Gomisyoncu Halûk'un üçyüz lirasını aldım. Sen n'abar la Yavuz?

ya da:

- Sen bugün gaybettiğime ne bakıyon la Müfit, yarın gazanur, kirayı öderim ben, tavrıyla eve her geçen gün biraz daha yerleşiyorken, Müfit:

- Tamam anladık sus.

Yavuz'sa:

- Ercüment sen istersen hemen git yat! demeyi alışkanlık edinmişlerdi. Ercüment sıkmaya başlamıştı. Ercüment'i kahraman yapıp, Albayım Necdet'i içeri tıkan olaylar, her ikisinin de hıyarlığından gelişerek Yokuş-Savunma örgütünün büyük bir fiyaskosuyla sonuçlanmıştı.

Baskın günü motorlu ekip tam Kazancı yokuşundan çıkıp Meclisi Mebusan caddesine sapacağı sırada, Albayım Necdet dikiz aynasında, bir mobiletin kendilerine çılgınca bir hızla yaklaştığını görmüş, çok kısa bir an sonra da, gelenin Kuvaför Cemal'in mobiletini kaparak, elinde bir altıpatlarla kendini yokuş aşşa koyvermiş olan Ercüment olduğunun farkına varmıştı.

- Gorkman la gorkman, ben de geliyom! diye bas bas bağırıyordu Ercüment.

- Serseri planı bozacak! diye söylendi Albayım Necdet.

- Hangi ser ser serseri al albayım?... diye Tuhafiyeci Fevzi arkayı görmeye uğraşırken, öndeki anadolun bagajını haşırdatmış, Saim dodgesiyle skodaya gömülmüş ve bu zincirleme kazadan sıyrılan Ercüment, sağ taraflarından yıldırım gibi geçerek Meclisi Mebusan caddesi-

ne dalınış, tabancasıyla havaya ateş ede ede, aha u benzincilerin alayının vaginasına koymaya gidiyordu ki, Albayım Necdet ani bir kararla simitvestonunu çekti:

- Planın içine sıçtı itoğluit... diyerek Ercüment'i tabancalı elinden vurdu. Dengesini yitiren Ercüment düşürek kolunu da kırmayı ihmal etmedi. Sonucun neticesi, Albayım Necdet'i içeri, Ercüment'i alçıya aldılar.

Ercüment alçısının üstüne yokuşun kızlarına isim yazdırtmış, kalpler çizdirtmiş, bir akşam da Münir Ağbi'nin imzasını kırmızı flomasternen çerçeveletmiş,onun yakınına bir şeyler yazmak ya da imza atmak isteyenlere:

- Ori atman la, unun yanına yazman la... Şori yaz şori yaz... diye çıkışıyordu. Alçısından memnundu Ercüment. Bir de şu komisyoncu yardımcısı Halûk'un, kendisini kandırarak çizdiği erkek organı resmi olmasa, bu alçıyı belki de hiç söktürtmezdi Ercüment.

- İbne n'olucak, gandudu beni. İmza atcam dedi, bunu cızdı! şeklinde her sorana durumu açıklamaktan bıkan Ercüment organ resmini çakısıyla derince kazımıştı icabında. Ancak alçı kirlendikçe kazılan yerler beyaz kaldığından Halûk'un çizdiği organ resmi daha da belirginleşince Ercüment, Yavuz'un kurşun kalemiyle

kazılmış yerleri kirletme çabasına girişmiş; bu durum da şekli görünmez hale getirmek bir yana, tamamen kurşunileştirerek, tabak gibi gözler önüne sermişti.

- 'mına goduğum Haluğu, gandudu beni. İmza atcam dedi, bunu cızdı.

- Tamam anladık sus! dedi Müfit.

- Ercüment, sen istersen hemen git yat.

- Uykum yok la Yavuz uykum yok. Golum gaşınıyor, uyuyamıyom, diyerek duvardaki artiz resimlerine baktı Ercüment. Sigarasından derin bir nefes aldı. Geldiğinden beri evin duvarlarına Türk sinemasının vazgeçilmez cönlerinin resimlerini yapıştırıyordu. Duvarlarda pek boş yer kalmamıştı. Pazar mecmuası ön ve arka kapakları da Ercüment'in en sevdiği posterlerdendi. Artık sık sık filimlerde aha u garıları iyieden aha u cönleri inceliyor, bir gün kendisinin de çok fena meşhur bir artiz olacağına inancı giderek artıyordu.

- Benim Yılmaz Güney'den neyim eksik?... Aha u resmin aynısından çektiricem yarın.

ya da:

- Cüneyt Arkın'ın yaptığı bilumum numaraların kıralını yaparım ben be. U tirenin üstünde koşuyo, ben tirenin üstünde atnan giderim, dıgıdıg dıgıdıg... Sen n'abar la Yavuz! gibi çı-

kışlarla da, İstanbul'a gelmekle beyninin derinlerindeki düşüncenin ne olduğunu ortaya koymuş, Yavuz ve Müfit onun gitmeyi artık hiç düşünmediğini anlamışlardı. Ercüment yekten araziye uyma kavgasına gelmişti İstanbul'a. Çevireceği filimlerin senaryolarını kafasında planlamıştı bile.

- Gurtar beni bu hayattan diyo kız esas çocuğa, yani bana... Esas çocuk, yani ben, çekiyorum tabancayı kızı alnından vuruyorum. Kız mezara, oğlan mapusa... Nasıl?

- Çok heyecanlı.

- Ohooo... Bu daha bi şey diil. Esas filim ondan sonra başlıyo. Esas çocuk, yani ben, mapusa girince şöyle oluyor: Çocuğu çok azılı can kaatillerin koğuşuna veriyorlar. Esas çocuk onların alayını dövüyor, o koğuşun allahı oluyor nasıl?

- Hıı... Çok heyecanlı.

- Sen n'abar la Yavuz, baştan sona gadar heyecan fırtınası. Filimin ismi: Kaderimin Oyunu. Afiş, benim motorpisiklette giden bir resmim, saçlarım arkaya doğru uçuyor... Çocuk, yani ben, koğuşun allahı olunca tabii, orda bütün hesap ondan soruluyor. Çocuğun mapustan çıktığı gün, ilk işi gidiyor, toprağı öpüyor... Nasıl?

- Çok heyecanlı.

Bu son çok heyecanlı'yı öylesine sert söylemişti ki Yavuz, Ercüment artık gidip yatması gerektiğini çaktı. Yerinden kalktı, dostça iyigeceler diledi. Müfit'in çalışma odasına geçti.Yavuz hemen Ercüment'ten gizledikleri cep kanyağı şişesini çıkardı, dikledi, Müfit'e verdi. Birer birinci yaktılar.

- Ondan çok hoşlandığımızı falan sanıyor. Nasıl sileceğiz bu intibayı kendisinden bilemiyorum! dedi Yavuz.

- Ercüment'siz ve sıcak bir yere gitmek istiyorum, dedi Müfit.

Gazsızlık almış başını yürümüş, Albayım Necdet'in tutuklanmasıyla da Yokuş-Savunma toplantılarına ara verilmişti. Karlar erimeye başlamış, çamurla karışmış, bataklığa dönmüştü yokuş. Yurdumuzu etkisi altında bulunduran soğuk hava muhabbeti yurdumuzun üstünde yerleşmeye karar vermişti sanki. İşesen havada donacaktı. Kazancı yokuşunun kahraman insancıklarının bıyıkları nerdeyse buz tutuyor, herkes kendini Doktor Jivago sanmaya başlıyordu.

- İster misin Ercüment yarın, aha u Ömer Şerif'ten benim neyim eksik la Yavuz, diye başlasın?

- Holivuda gitse de kurtulsak... Sen aslında fazla yüzveriyorsun bu Ercü'ye Yavuz. Konuşma şununla diyorum sana.

- Benim bi bok konuştuğum yok ağbi. Herif susmuyor ki. Şişenin dibinde bana bi fırt bırak.

- Zaten bunda bi fırt kalmış oğlum...'dan gelişen bir ağız kavgasının en güzel yerindeydiler ki kapı çalındı. Yavuz ve Müfit birbirlerine baktılar.

- Saat kaç?

- Sıfır üç.

Müfit ayağa kalktı.

- Açacak mısın?

- Açmayalım mı?

- Işığı görmüştür.

- Kim?

- Kimbilir? gibisinden çok alçak sesle görüşürlerken, Ercüment içerden:

- Kim geldi la, kim geldi? diye bağırınca zil ısrarla çalındı.

- Kim o?

- Açın! Polis! Kanun namına!

Kanun adına gelen polisler, önce evi didik didik ettiler. Sonra Müfitle Yavuz'un parkalarını giymelerini beklediler. Ercüment'in meraklı sorularını hiç penislemediler. Evi karıştırırken buldukları bir iki pileyboy ve karanlık ve kus-

kulu buldukları kimi polisiye romanları yüklendiler. Şişman olan polis, Agatha Christie'nin kominist bir yazar olduğundan emindi. Zayıf olanı önden indi, şişman polis Müfit ve Yavuz'a yol vererek peşlerine düştü. Aşağıdaki polis cipine bindiklerinde, alnı boncuk boncuk terlemiş, elleri kelepçeli Tuhafiyeci Fevzi'nin yanına oturtuldular... Herşeyi anlamışlardı. Albayım Necdet konuşmuştu demek. Polis ikisini birbirine kelepçeledi, kapıları kapattı. Çamurun içinde titreyip kendine döndü cip, birden hareket etti.

- Neriye götüriyusunuz la çocukları? diye bağıran Ercüment, cip gözden kaybolunca pencereyi kapatarak içeri girdi.

Ertesi gün, Melek Abla, Münir Ağbi, Terzi Mahmut ve tiyatrolara maske yapan kadını içeri aldılar. Olaylar gazetelerin birinci sayfalarında yer alıyordu. Şoför Saim anarşisçi olarak aranmaktaydı. Gizli bir örgütün ortaya çıkarıldığından sözediliyor, şeflerden birinin hücredeki rütbesinin «albay» olduğu belirleniyor, aranılan Saim'in yakışıksız bir resmi kentin duvarlarını süslüyordu. Albayım Necdet hücresi deşifre olmuştu. Polis Jilet'i arıyordu. Şoför Saim'in taksi duraklarındaki ismi Jilet Saim'di. Polis en ufak bir detayı atlamıyordu. Televiz-

yonda reklamlara çıkan çocuğun içeri alındığı gün Melek Abla'yı bıraktılar. Melek Abla taksiyle doğru Sormagir'e geldi. Evlerini dolaştı. Hasılatları topladı, komisyoncu Nurettin'in kapısını hızla açarak dükkana girdi.

- Geçmiş olsun Melek Abla, dedi komisyoncu yardımcısı Halûk. Nurettin kısaca bir:

- Geçmiş'olsun! lütfetti.

- Geçirmiş'olalım! diye yanıtladı Melek Abla. Bir tomar para attı masanın üstüne. Orospuların sütyenlerine, donlarına sokuşturdukları bu buruş buruş ve ter ve ırz ve parfüm kokan paralardan nefret eden Nurettin, iğrenerek saydı,ucundan tutarak zarfa koydu hepsini. Halûk kontıratolara imzasını basarken:

-Yahu be Melek Abla, bu bizim Saim Ağbi nerde saklanıyordur acaba?

- Ananın apışarasında!

- Yok yani, yanlış anladın Melek Abla. Kötü bir maksatnan sormadım. Amma meşhur oldu, helal olsun demek istiyorum.

Melek Abla Halûk'a hiç yüzvermeyerek çıktı komisyoncudan, yokuşa saptı. Karadeniz Çayevi'nin önünden geçerken kahve sokağa döküldü.

- Hoşgeldin Melek Abla!

- Melek Abla, helal olsun sana bu yollar!

- Geçmiş olsun Melek Abla!

- Hürriyet'te resmin çıktı Melek Abla, gibi sözlere aldırmayarak, Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlılarının:

- Haydi Melek

Yallah Tazyik!... diye tempo tutmalarına sinirlenerek, hızla evinin yolunu tuttu Melek Abla. Merdivenleri çıkarken, dört köşe çantasının dibinde anahtarlarını buldu, kapıyı açtı. İçeri girer girmez bir el sıkıca ağzını kapatınca boğulacak gibi oldu.

- Sen miydin lan Melek? Ödüm koptu. Az daha yiyordun kurşunu beynine... Kurşuna da yazık olacaktı! diye pis pis sırıttı Şoför Saim. Sakalları uzamıştı, bitkindi. Melek Abla şaşkınlığı geçince sarıldı öptü Saim'i. Saim rahatlamıştı.

- Meşhur oldum lan Melek! dedi gülerek. Melek Abla hiç konuşmadan bakıyordu Saim'e.

- Aval aval bakma, birşeyler al... Cıgara al bana. Yiyecek bir şeyler al, iki gündür açım.

Melek Abla'nın altın bilezikli kolu şakır şakır sarkıttı sepeti pencereden. Bakkal Yusuf seğirtti:

- Hoşgeldin Meleg'anım; Ney lazımıdı?

- Makarna, yumurta, kaşar, domates salçası, piyale çorba, iki ekmek, dört paket samsun.

- Samsun yok Meleg'anım. Uzun maltepe veriim mi?

- Ver.

- Başüstüne Meleg'anım.

Yıldırım hızıyla dükkana girdi Yusuf Bakkal. Yokuştaki birkaç apartmanın birden kapıcılığını üstlenmiş olan Aliiksan, elindeki listelerden siparişleri sökmeye uğraşıyordu tezgahın önünde, Aliiksan'ın yazması yoktu ama okuması iyiydi. Bu yüzden herkes ne istediğini küçük kağıtlara yazıyor, Aliiksan da Yusuf Bakkal'ın yardımıyla bu listeleri okuyor, küçük küçük paketler yaptırarak üzerlerine « Üç nomara» ya da « Gadri Bey» gibi şeyler yazdırtıyordu Yusuf Bakkal'a. Kısacası, Aliiksan'ın işi uzundu.

- Sen bi dakka bekle Aliiksan, şu Meleg'anımın siparişlerini vereyim.

- Meleg'anım mapustan çıkmış mı?

- Ha.... Sepet sarkıtıyor.

- Allahallah, bırakmışlar demek ki.

- Bırakmışlar besbelli... Makarna, salça, piyale çorba, ekmek, yumurta, gaşar...Elde var sekiz... Dört paket maltepe otuz, elde var üç:.. diye derin hesaplara daldı Yusuf Bakkal. Yusuf Bakkal'ın hesabı zayıftı. Kırk saatte yaptığı bölme çarpmaları yedi sekiz kez gözden geçirdikten sonra:

Yağnış oldu yağnış oldu, bi dakka! diyerek yepyeni bir kağıda yeniden başlıyordu:

- Üç üç altı, altı dört on, elde bir...

Bu kez de öyle oldu.İçinden çıkamıyordu hesabın. Üç kez toplamış, üç birbirinden değişik sonuç elde etmişti.

- Dur hele Aliiksan, garıştırma gafamı.... Dört sıfırın sıfır, elde bi şey yok... Maltepe'leri yazdık...

- Maltepe mi istedi Meleg'anım?

- He... Samsun istiyo... Samsun yok maltepe veriyom.

- Dört paket?

- Dört paket istedi.

- Allahallah, Meleg'anım malborya içer.

- Aman canım Aliiksan, dur bi dakka, garıştırdun gene!

Sanki hesabı yanlış yapan Aliiksan'mış gibi azarladı onu Yusuf Bakkal. Aliiksan'ın düşüncesi daha derindi aslında. Kendisi ayni zamanda yokuşun malborya-kent satıcısı olduğu için müşterilerini tanıyordu. Melek hanım malborya içerdi. Niye durup dururken maltepe alıyordu acıba? Hem de dört paket...

- Sayim ne cıgarası içerdi acıba? diye sordu Aliiksan çenesini sıvazlıyarak.

- Şoför Sayim mi?

- He!

- Parası oldumudu samsun içeridi. Parası olmadımı bafra içeridi. Bazı harman alırdı. Ne bulursa içeridi.. Boğünkü gastalarda resmi var gene. Bana galsa Alaman'a gaçmıştır o!... diyerek dükkandan çıktı Yusuf Bakkal, Melek Abla'nın sepetini doldurdu. Melek Abla hızla çekti sepeti yukarı. Makarna, omlet ve çorba yapmaya koyuldu. Saim bir sigara yaktı. Gözlerini yumdu, başı önüne düştü, burnundan çıktı duman. Sigara elinde uyuya kaldı.

Aliiksan elinde paketlerle bakkaldan çıktı. Paketleri dairelere dağıttı. Kadri Bey, adının «Gadri» yazılmasına sinirlenerek bahşiş vermedi.

- Bakkal cahıl, ben n'apayım Gadri Bey!... dedi Aliiksan, Kadri Bey, küt diye kapattı kapıyı suratına. Merdivenleri döne döne andırgraund dairesine indi Aliiksan. Dört çocuğu ve karısı yemeğe oturmuşlar, bir yandan yemek yiyor, bir yandan da Bonanza'yı seyrediyorlardı televizyonda.Aliiksan da oturdu sofraya.

- Memed ingülüzceden kırıg'almış, dedi karısı.

- Alcak elbet... Bizim oğlan daha türkçeyi doğru düzgün gonuşamıyo, ingülüzceyi nerden gonuşacak? diye tersledi karısını Aliiksan.

Çorbasını içerek Bonanza'yı seyretmeye koyuldu o da.

- İngülüzce öğrenip de n'olacak? İngülüz olacak diil ya bu oğlan, ticaret öğrensin, diye homurdandı bir ara. Karısı yanıtlamadı. Memet zaten hiç oralı değildi. Kaptırmıştı kendini Bonanza'ya, gözünü televizyondan ayırmıyor, çorba kaşığı bir türlü Memet'in ağzını bulamıyor, çorba çocuğun üstüne başına dökülüyordu.

- Gırıcam şincik şu televizyonu.İki elinnen bi çorbayı ağzına goyamıyon. Sen de erkek olucan!... diyerek sinirle masadan kalktı kapıcı baba. Onun aklı hala Melek Abla'nın aldırdığı dört paket maltepedeydi. Andırgraund penceresinden Melek Abla'nın penceresine baktı, ışığı sönmüştü. Demek yatmıştı. Yalnız olsa bu saatte yatmazdı Melek Abla. Çakmıştı durumu Aliiksan, ceketini kaptığı gibi fırladı sokağa. En yakın karakolun Beyoğlu karakolu olduğunu düşünerek başladı yokuşu tırmanmaya. Aliiksan anlamıştı herşeyi. Dört paket maltepeyi Saim için aldırmıştı Melek Abla. Evet, anarşisçi burdaydı, Melek'in koynunda. Yakalattıracaktı onu Aliiksan. Anarşisçi yakalatana para verildiğini duymuştu. Özgeleceğini düşünerek daha da hızlı yürümeye başladı.

Şoför Saim yataktan çıktı. Donunu, pantalonunu giydi.

- Nereye?

- Amma keleksin be Melek! Herhalde geceyi senin koynunda geçirecek değiliz. Beni araklamak için bakacakları ilk yer burası be! Şimdi beni iyi dinle, daha önce saklandığım yeri keşfettiler, oranın boku çıktı, dün gece pır buraya geldim. Sen mapustan çıkınca burası da tehlikeli oldu. Belki de beni araklamak için salmışlardır seni. Bundan sonra Albay Necdet'in evinde kalıcam. Herif içerde, orayı aramazlar, en sota yer orası. Nasıl ama, saksım çalışıyor di mi?

Melek Abla'nın gamzesine bir öpücük kondurarak sürdürdü sözü:

- Bana bak, izimi bulurlarsa önce seni vururum.

- Ama sen niye saklanıyorsun canım? Niye kaçıyorsun kanundan Saim? Senin ne suçun var ki? Herşey o hamşo albayın başının altından çıktı, o da belasını buldu.

- Amma keleksin be Melek! Asıl püsküllü bela benim başımda. Baksana adımız anarşikçiye çıktı. Sorgu sualsiz asarlar benim gibisini. Haybeden meşhur olduk senin anlayacağın.

Melek Abla'nın yatak odası ışığını söndüre-

rek pencereyi açtı Saim. Evin arka tarafı, başka apartmanların yatak odalarına bakıyordu. Perdeler örtülüydü karşı apartmanlarda, ışık yoktu. Albayım Necdet'in penceresi Melek Abla'nınkine bitişikti. Saim tornavidayla biraz zorlandıktan sonra açtı pencereyi.

- Melek, yarın bana sigara, gaste, yiyecek birşeyler al, camdan verirsin.

- Camdan veremem, biri görür. Sabah erkenden senin kapının önüne koyarım, nasıl olsa enüst kat, önünden geçen yok.

- Dikkatli ol yalnız, birine gözükürsen karışmam Melek. Akşam da yatak odasının camını açık bırak, gelip televizyonda kendi resmimi seyredicem, tamam mı?

Yanıt beklemeden çıktı pencereden Saim. Gecenin karanlığında yokoldu. Albayım Necdet'in penceresinin dibindeki sandalyeye basarak duhul oldu yeni sığınağına. Sıkı sıkı kapadı yeşil perdeleri. Bir kibrit yaktı. Geniş bir yatağı vardı Albayım Necdet'in. Uzandı yatağa. Rahattı geniş yatak.

- Demek bizim albay sefa pezemengi, diye düşünürken uykuya daldı. Melek Abla yataktan kalktı, penceresini kapattı. Perdeleri çekti. Terliklerini sürüyerek mutfağa gitti.

- Aha u yukardaki karı geldi demek ki... Gü-

zel! diye düşündü, tavana baktı Ercüment. Ses dergisinde, ünlü cön Kadir İnanır'ın gerçek yaşam öyküsünü okuyup, kendi özgeçmişinin onunkine ne denli benzediğini kendi kendine kanıtlamaya uğraşırken, birden yukardaki kadının ayak sesi bambaşka düşüncelere yöneltti Ercüment'i. Bir sigara yaktı, rakısından bir yudum aldı, evin içinde gezinmeye başladı. Müfit'le Yavuz götürüldüğünden beri eve ısınmaya başlamış, kimi eşyaların yerini değiştirerek evi istediği biçime sokmuştu. Müfit'in yatak odasında yatıyordu. Geceler korkunç soğuk ve yalnız geçiyordu Ercüment için. Yukardaki kadının gelmesine çok sevinmiş, kanı kaynamaya başlamıştı. Alçıyla soyunmanın zor olacağını düşündü bir an, alçılı koluna baktı.

- Neyse, üstümü çıkarmam. Şimdi mapustan da çıktı, erkeksizlikten kavruluyordur karı... diye söylendi. Gidip kapısını çalmaya karar verdi. Ne diyecekti ama?

- Ben geldim... dese olur muydu? Olurdu elbette. Karının da canı istiyorsa buyur ederdi Ercüment'i hemen yatağa geçerlerdi.

- Unun canının istememesine imkan yok zaten, düşüncesi Ercüment'in kararlı adımlarla kapıdan çıkmasına yolaçtı. Otomatiğe bastı. Ağır ve sessizce çıktı basamakları. Melek Ab-

la'nın kapısını çaldı. Zil elini yakmıştı sanki, bir an durakladı, yeniden çaldı.

- Kim o?

Ne diyeceğini şaşırdı Ercüment. Bunu beklemiyordu. Karı onun adını bilmiyordu. Kapı kapalıyken kendini nasıl anlatmalıydı?

- Açsana!

- Kimsin?

- Aç aç.

- Kimsin be?

- Ercüment.

- Hangi Ercüment?

- Tanımazsın.

Bu son söz üzerine Melek Abla kapısını bir kez daha kilitledi içerden. Geceyarısı tanımadığı bir Ercüment'e kapı açacak değildi herhalde. Zil bir kez daha kararsızca çalındı. Belki de çok sıkıntılı olduğu zamanlar yatağına davet ettiği oğlanlardan biriydi. Onların adını sormazdı Melek Abla. Hem sorsa bile hangi birinin adını aklında tutacaktı? Öyle biri de olsa, şimdi sırası değildi. Hiç kımıldamadı yerinden Melek Abla. Saim'in bir arkadaşı mıydı yoksa? Saim'e bir haber getirmiş olabilirdi. Kapı tekrar çalındı iki kez. Melek Abla oturduğu yerden kalktı kapıya doğru yürüdü. Saim için önemli bir haber olabilirdi. Ercüment, «tanımazsın» sözünü

ettiğine binpişman, süklüm püklüm merdivenleri geri inerken Melek Abla'nın kapısı aralandı.

- Sen miydin lan hamşo? Yüreğimi ağzıma getirdin!

- Evet bendim. Şey...

- Ney?

- Şey var mı sizde? Aspirin bulunur mu aspirin? Kafam bozuk da...

Melek Abla Ercüment'in halinden hemen anlamıştı derdini.

- Aspirin yok anam, prezervatif var, veriim mi?... diye gülerek kapattı kapıyı suratına. Fransızca bilmediğine bir kez daha hayıflandı Ercüment. Gene anlamamıştı kadının dediğini. Ne demek istemişti acaba? Peki bu orospu nerden öğrenmiş olabilirdi fransızcayı? Şaşkın şaşkın indi merdivenleri, alçısız eliyle anahtarı buldu, eve girdi. Bir sigara yakarak cama çıkmayı uygun buldu. Belki kadın pişman olur cama çıkardı. Aslında şimdi o orada erkeksizlikten kavruluyordu.Kadın pat diye kapıyı açınca eli ayağı dolaşmış, ne diyeceğini şaşırmıştı Ercüment. Aslında bal gibi istiyordu karı.

- İstemese gülmezdi bi kere. Olcak işi bozduk 'mına goyim!..diye homurdandı. Hava çok soğuktu, pencerede üşüyordu Ercüment. Ama

gene de, belki kadın cama çıkar düşüncesiyle bekliyordu ayazda.Birden yokuşun başında bir polis cipi belirdi. Sessizce geldi evin önünde durdu,dört polis ve Aliiksan indiler cipten.

- Aha borası!... diye parmağının ucuyla apartmanın giriş kapısını gösterdi Aliiksan. Polisler tabancalarını çekerek apartmana girerlerken Ercüment pencereyi kapadı. Evet, kendisini almaya gelmişlerdi. Sıra Ercüment'teydi. Zaten şimdiyecek içeri alınmamışlığma hem çok şaşan hem de çok içerleyen Ercüment, alçısız eliyle paltosunu aldı, alçısız koluna geçirdi. Ayrıca Yımaz Güney de içerdeydi. İçerde onunla görüşüp, ona senaryolarını anlatma durumu olabilirdi. Filmi birlikte de çevirebilirlerdi. Yılmaz Güney'in isminin kendisininkinden önce yazılmasına bozulmazdı Ercüment. Alçısız eliyle paltonun omzunu alçılı kolunun üstünden geçirdi, alçılı kol paltonun altında kalacak şekilde iki düğme ilikliyebildi. Ancak merdivendeki ayak sesleri onun kapısı önünde durmamış, yukarı doğru devam etmekteydi. Allahallah! Ercüment kapıyı açıp, teslim oluyorum diye ortaya çıkmayı şavulladıysa da son anda vazgeçti. Üst kat kapısı önündeki konuşmalara kulak kabartmayı yeğ tuttu.

- Aç kapıyı! diyordu polis.

- Hastir lan hamşo! diye bağırıyordu Melek Abla içerden.

- Aç kapıyı diyorum!

- Basma lan zile, şimdi polis çağırırım orospu çocuğu!

- Aç kapıyı kadın, biz zaten polisiz.

Dışardan birden fazla ses gelmesi kuşkulandırdı Melek Abla'yı. Güvence zincirini takarak araladı kapıyı.

- Aaaa, memur bey kusura bakmayın, ben sizi bizim hamşo sandım.

Melek Abla'yı hiç dinlemeyen polisler evi didik didik aradılar. Saim'in izi yoktu. Melek Abla'dan özür dileyerek, Aliiksan'a fırça çekerek gittiler. Anarşisçiyi yakalatarak zengin olmayı düşleyen Aliiksan bozum olmuştu. Ama polislerle yukarı kadar çıkmış ve Melek Abla'nın maltepe değil de malboryo içtiğini gözleriyle görmüştü. Peki maltepeleri niçin almıştı bu kadın acıba? Mutlaka Sayim gelmişti... Nereye saklamıştı bu kadın Sayim'i? Kapıcı Aliiksan'ın gözüne uyku girmedi o gece. Bir ara kendisine sarılmak isteyen karısına da:

- Sikter, arkayın dön yat, gafam garuşuk! diye çıkışmış, yenice üstüne yenice yakmaya başlamıştı Aliiksan. Şoför Saim'in Albayım Necdet'in geniş yatağında horul horul uyuduğunu

aklının ucundan geçirmediği sıralarda, Albayım Necdet'i daracık hücresinde uyku tutmuyordu. Penceresiz, küçücük bir taş odaydı burası. Pis bir yatak, tavandan sarkan fersiz bir ampul. Bir sigara daha yaktı Albayım Necdet, yatağın üstündeki kağıtları aldı eline. İki gündür savunmasını yazıyordu. Yazdıklarını yeniden okumaya başladı küçücük hücresinde sert adımlarla dolanarak. Avukat tutulmasına hiddetle karşı çıkmıştı:

- Hukuk bilgim yerindedir, buyurmuştu tok sesiyle. Kendi savunmasını bizzat kendisi yapacaktı Albayım Necdet. Gazsızlığın vehâmeti, kendisi için hafifletici neden olmalıydı. Savunmayı tamamen gazsızlık ve soğuk üstüne oturtuyordu.

- Ben kışın hiç üşümeyen Necdet, evde yatak elbiselerimin üstüne oda robumu giyinip de yatıyordum. Ve buna rağmen sabaha kadar öylesine kakırdıyordum ki, kalkma zamanı geldiğinde kalkabilemiyor-dum sayın yargıç!

Bu bölümü yüksek sesle bir kez daha okudu. Birincisinden derin bir nefes çekti. Hücrede değil sipahi, birinciyi zorla bulabiliyordu. Kâğıtları yatağın üstüne koyarak bu bölümü karaladı. Daha etkili yazılmalıydı burası. Kırmızı kalemle kâğıdın sol tarafına « yeniden ya-

zılacak» notunu düştü. Saatine baktı: Sıfır beş. Uyumalıydı biraz. Ertesi gün zinde ve dinç kafayla savunmasını yazmak üzere kâğıtları ve kalemi, düzenli bir biçimde yastığının altına koydu, fersiz ışığı söndürdü, pis yatağa uzandı, birincisinden son nefesi aldı, eğilerek taş zeminde söndürdü sigarayı. Pis battaniyeleri üstüne çekti.

- Bir Roma hukuku kitabı buldurabilseydim. Roma hukukundan örneklerle süsleyebilirdim bu savunmayı, düşüncesiyle uykuya daldığı için o gece düşünde Sezar'la, Brütüs'le üğraştı, Çiçero'yla özdeşleşti. Fellini'nin filimlerini anımsatan bir Roma hamamında dört kadınla deliler gibi seviştikten sonra, düşünün sonradan anımsayamıyacağı bölümlerine kaptırdı kendini Albayım Necdet.

Aliiksan sabahın altısından beri, andırgraund penceresinden ortalığı kesmekte, yeniceyi yeniceye eklemekteydi. Saat yediye üç kala Yusuf Bakkal dükkânı açtı. Yediyi sekiz geçe ekmek geldi. Ekmekçi giderken süt kamyonu geldi. Yediyi onaltı geçe sayın çöpçüler geldiler, çöplerin bir bölümünü alarak gittiler. Akademililerin misafiri kolu alçılı çocuk, yedibuçuğa beş kala pencereye çıktı, bir sigara yaktı. Yedibuçukda Kadri Bey işe gitti. Derken birden Me-

lek Abla, yediyi otuzbeş geçe apartmanından çıkarak Yusuf Bakkal'a girdi. Bir yenice daha yaktı Aliiksan.

Ercüment de yaktı bir sigara. Bakkal dönüşü karının önüne çıkarak durumu anlatmalıydı. Sabahın bu saatinde fırladığına göre yataktan canı erkek istiyordu bu kadının. İşin orası artık besbelliydi. Bu işi bu sabah bitirecekti Ercüment. Hem sabahleyin daha iyi olur, diye düşündü, kendini bir an Melek Abla'yla sarmaş dolaş olarak gözlerinin önüne getirdi. O sırada Melek Abla, elinde kese kâğıtlarıyla bakkaldan çıktı, sağa sola bakındıktan sonra, Albayım Necdet'in apartmanına kendinden beklenmeyen bir çeviklikle daldı.Gözleri faltaşı gibi açılmış olan Aliiksan, çay demlemekte olan karısına hiç bir şey söylemeden yıldırım hızıyla fırladı sokağa, Yusuf Bakkal'a daldı:

- Meleg'ânım amma da erkenci di mi?
- He.. Böğün erken geldi.
- Ne aldı?
- Bir sürü şeyler aldı.
- Cigara aldı mı?
- He... Altı paket maltepe aldı...
- Annaşıldı.

Yusuf Bakkal'ın şaşkın bakışları arasında çıktı dükkândan Aliiksan. Albayım Necdet'in

apartmanından çıkan Melek Abla'yla burun buruna geldiler. Melek Abla şen şakrak:

- Ulan Aliiksan, kapıyı şaşırıp bu apartmana girmişim. Bi hafta hapiste kaldık evimizin yolunu unuttuk be!

Aliiksan, Melek Abla'nın boş ellerine bakarak ve kendine özgü kurnazlığıyla sırıtarak çenesini sıvazladı:

- Olur böyle şeyler Meleğ'ânım, insan hali. Dün ağşam için gusura galma, biz vazifemizi yapıyoruz.

- Aman canım n'olacak Aliiksan.

- Cıgara lâzımlı mıydı Meleğ'ânım?

- Varsa getir bi karton malbora.

- Olmaz olur mu? Şindi getürrüm ben.

Hızlı evine döndü Aliiksan. Ercüment olup biteni anlayamamıştı. Melek Abla bitişik apartmana niye girmişti? Yoksa erkeksizlikten artık evinin yolunu şaşıracak bir duruma mı gelmişti? Ne diyeceğini iyi düşünmesi gerekiyordu Ercüment'in. Fransızca bilmediğini söylemeliydi ilkin. Melek Abla kendi apartmanına girdi.

Aliiksan bir karton malborya çıkardı divanın altından ve ayni hızla çıktı evinden.

Melek Abla'nın ayak sesini duyan Ercüment kapısını açtı, gözgöze geldiler.

- Bonjur hamşo!

dedi Melek Abla.

- Ya ben fıransısça bilmiyorum, tamam mı!

İçgıcıklayıcı bir kahkaha attı Melek Abla. Merdivende soluk soluğa Aliiksan göründü. Ercüment hınçla kapadı kapıyı.

- Neye gülüyordunuz Meleğ'ânım?

- Aaa, Aliiksan sıkarsın ama. İyiden iyiye polis kesildin başımıza. Gülmek de mi yasak lan?

Fazla üstelemedi Aliiksan. Malborayı verdi, parasını aldı, üçer beşer indi merdivenleri:

- Hem bi garton malborya, hemi de altı paget maltepe... Heh heh, foyan çıktı meydana Meleğ'ânım,

diye mırıldanarak, bir kuş kadar mutlu karakolun yolunu tuttu. Şoför Saim, Albayın evinde saklanıyordu. Besbelliydi artık durum. Acele etmeliydi Aliiksan. O sabah erken uyanan Saim, Melek Abla'nın ayak sesini uzun süre beklemişti. Sigarası bitmiş, orayı burayı karıştırarak Albayım Necdet'in zuladaki sipahilerini bulmuş, bu nefreti sigaradan yarım paket kadar içmişti ki, merdivende ayak sesi duymuş, kapının önüne birşeyler bırakıldığını anlamışsa da kapıyı açmamış, ayak sesi iyice uzaklaşıp yokolduktan sonra usul usul kapıyı aralamış, Melek Abla'nın getirdiklerini içeri almıştı. Peynir, ekmek yedi. Süt içti. Gazetelerdeki resim-

lerine gözattı. Her yerde bu ehliyet için çektirdiği kravatlı şapşal resmini basıyorlardı, çok bozuluyordu Saim bu işe.

-Şeytan diyor, çektir beş haso resim, gönder gastelere postaynan.

Sigara ararken Albayım Necdet'in Hollanda'dan getirttiği seks dergilerini bulmuş, onları incelemeye koyulmuştu. Sünnetsiz erkek organlarının çirkin olduğu düşüncesi, nasıl Almanya'ya kaçabileceği düşüncesine karışıyor, beyni epey yoruluyordu Saim'in. Dergileri bıraktı elinden. Melek'i kandırıp ondan para sızdırmalıydı. Para olunca, Tophane'deki arkadaşları pasaport işini hemen hallederler, bir gece ansızın gönderiverirlerdi onu Almanya'ya. Ama gideceğini anlarsa zırnık koklatmazdı Melek.

- Ulan bu bizim Melek de hakkaten kelek... diye düşünürken üç el silâh sesi duyuldu. Polisler kapının kilidine ateş ederek içeri girmişler, Saim masanın üstündeki tabancasına uzanma fırsatı bile bulamadan hıyar gibi yakalanmıştı. Herşey çok kısa bir süre içinde olmuştu. Kapıcı Aliiksan iki polisin arkasında altın dişleriyle sırıtıyordu:

- Ben size dimedim mi gomser bey!

Jilet'in yakalandığı, «Albayım Necdet» hücresinin duruşmalarının haftaya başlayacağı ya-

zıyordu ertesi günkü gazetelerde. Şoför Saim'in resmi yoktu ama Günaydın'da kapıcı Aliiksan'ın resmi çıktı, «Gözüpek kapıcı Ali İhsan Kartal» yazıyordu resmin altında. Aliiksan o gün beş tane günaydın gastesi aldı.

- Gaç para virirler acıba? dedi Aliiksan'ın karısı. Gasteden kendi resmini kesmekte olan Aliiksan yenicesinden bir nefes aldı, andırgraund penceresinden görülen mendil büyüklüğündeki gökyüzüne baktı.

- Çok para gız çok para. Bunnar anarşikçi!

Yazması hiç, okuması kıt olan Aliiksan, kendisinden sözeden yazıyı karısına doğru salladı:

- Baksana gözüpek gapıcı yazmışlar.

Aliiksan'ın karısının kafasında dank diye, bu evden çıkarız artık düşüncesi filizlendi. Gündelikçilik yapmasına da gerek kalmıyacaktı belki. Bulaşığı daha bir bulaşık gibi yıkamaya koyuldu kadın. Aliiksan yazıyı sökmeye uğraşıyordu:

- Dev...le..tin... bütün..lüğü..nü ..en.. engel..le... engelle... leyen... yenlere... engelleyenlere... kar..şı... karşı... alı..nan.. te..bi..tedbi.. bir..lerde tedibirlerde... vat..va... tan...tan... vatan...vatandaş...la..ların..da...yar...dım..dımcı.. ol..olmala..rı..nı.. is..tedik... leri..ni.. be..lir.. ten.. belirten.. İs..İstanbul.. va..vali.. si... gö..

göz..gözüpek kapıcı Ali İksan Gartal:.a.. Gartal'ı kut..kut..kut..llll..kutladı... Ken.. kendisi..ne...ödül... ödüllendi...kendi.. sin..in ödüllendi...rile..ce..gine.. gini... ödüllendirileceğini..a..çık...açıkladı...Duyuyon mu gız duyuyon mu? Ödül verileceğini vali bizzat gendisi sölemiş,

diye başını gasteden kaldırdı Aliiksan. Yoksul kuşun yuvasını tanrı yapar düşüncesine inanmanın güzel salaklığı içinde gerindi.

Ertesi gün Aliiksan valiliğe çağırıldı. İstanbul valisinin kendisini bizzat görmek istediği söylenmişti. Bayramlık kahverengi elbisesini, pembe gömleğini ve taba boyunbağını takarak gitti Aliiksan. Valilikte neye uğradığını şaşırmıştı. Flaşlar patlıyor, gasteciler resimler çekiyordu. Aptallaşmıştı, karşısındaki kravatlı heybetli adamın elini öptü Aliiksan. Onun vali değil de odacı olduğu sayın valinin kapıda belirmesiyle anlaşıldı, birden tüm flaşlar patladı. Sayın vali kısa boyluydu. Aliiksan hararetle sayın valinin elini öpmek üzere saldıracağı sırada sayın vali onun önünden geçti ve gazetecilere doğru bir iki adım attı:

- Ali İhsan Kartal gibi gözüpek kapıcıların..

Sayın vali sözün burasında genzini temizlerken Aliiksan da isminin böylesine güzel söy-

lenmesinden deli gibi bir sevinç duyuyordu.

- Ali İhsan Kartal gibi gözüpek kapıcıların, cansiperâne yardımları sonucu, olayları yaratan bir grup azınlığın sorumsuz davranışları önlenecektir. Bu şahısları yakalayacak her vatandaşım ödüllendirile-cektir! diyerek ve birden balerince bir yumuşaklık içinde topukları üzerinde dönerek, Aliiksan'a doğru ilerledi. Konuşmanın daha uzun süreceğini sanan Aliiksan gevşek-ol vaziyetinden hazır'ola geçerken, valinin elini öpmek üzere bir bükülmeye girdi. Sayın vali elini öptürmedi, Aliiksan'ın elini hararetle sıktı. Pis değil, mikroplu değil, hem zaten elini felan yıkayıp gelmiştir bu herif diye düşündüğü için, gerçekten hararetle sıkmıştı sayın vali bu kabaca eli. Sayın vali toplumcuydu.

Aliiksan, Çanakkale'de hem düşmanı hem de milletin makûs talihini yenmiş bir ordunun en saygılı bir neferiymiş gibi, dimdik duruyordu. Daha doğrusu, Aliiksan o an öyle durduğunu sanıyordu. Ertesi gün gazetelerde resmini gördüğünde, durumun hiç de öyle olmadığını görecekti.

Ceketinin bütün düğmelerinin iliklenmesinden gelen doğal bir rahatsızlık içinde, çünkü en üstteki üçüncü düğme ilk kez o gün iliklen-

mişti, başını hafifçe ve fakat aptalca öne uzatmış, gözleri kapalı, hazırol vaziyetinde, bir elinde şapkası, sayın valinin iki eli yanaklarında, alnından öpülmeyi bekleyen bir adam fotoğrafı. Adam fotoğrafı ama Aliiksan'ın duruşunda sanki bir köpeklik vardı.

Sayın Vali kendisine yaklaştığı an, bütün bunları düşünmekten çok uzaklardaydı Aliiksan'ın beyni. Milyon verirlerse, hiç bir iş yapmaz, parayı çalıştırırdı. Bankaya koysa faizi yeterdi Aliiksan'a. Belki yüzbin verirlerdi. Olsun, o zaman da Aliiksan bir bakkal dükkânı açardı. Yüz bin lira yüzbin liradır.

Sayın Vali Aliiksan'ı şap diye alnından öptü. Aliiksan'ın alnı terlemiş, sayın Valinin dudaklarına bu tuzlu ve ağır kokulu ter bulaşmış, birden miğdesi allak bullak olmuştu. Biri bu sersem kapıcıya deodorant diye bir şeyin varlığından sözetmeliydi. Sayın Vali gastecilerin yanında dudağını silemeyeceği için, töreni bir an önce bitirmeyi uygun buldu. Aliiksan'dan bir adım uzaklaşarak, cebinden bir altın dolmakalem çıkardı. Dolmakalemi, yazması hiç, okuması kıt Aliiksan'a uzattı:

- Buyurunuz sayın Kartal. Altındır ve üstüne adınız işlenmiştir.

Bekir o sabah erken kalktı. Karısı Nur'la gereken kavgaları ettikten sonra, evden hırsla çıktı. Fotoğraf makinasını usulca yerleştirdi yanındaki koltuğa, vitesi boşa aldı, çalıştırdı motoru. Motorun ısınmasını beklemek üzere piposunu yaktı. Arabanın kaloriferini çalıştırdı. Bitmek tükenmek bilmiyordu bu yıl kış. Karısıyla kavgalarının asıl nedeni de buydu zaten. Gaz bulunmuyordu. Donuyorlardı evde. Sinirleri laçka olmuş, cacık yüzünden, kahve yüzünden, radyo yüzünden, evin badanası yüzünden ve daha bir sürü herhangi şeylerden kavgalar çıkıyor, sinir krizlerine dönüşüyordu. Şofben'in çalışmaması sanki Bekir'in suçuymuş gibi:

- Temiz çorap kalmadı mı, diyeceğine git şofbeni yaptırt! diye dikiliyordu karşısına Nur. Üç beş kez yaptırmıştı Bekir şofbeni. Usta, her gelişinde şofbeni söküyor, tozunu alıyor, takıyor ve ikiyüzelli lira alarak gidiyordu. Suyun ısınmasının şofbenle uzaktan yakından

hiç bir ilgisi yoktu, havagazı tazyiksiz geliyor, suyu ısıtmıyordu. Şofben ne yapabilirdi bu durum karşısında? Bekir'in suçu neydi? Bu sabah gene şofben yüzünden patlak vermişti kavga.

- Benim suçum ne yahu, Allahallah, havagazı tazyiksiz... Isıtmıyor. Git belediye reisiyle kavga et! Havagazı ısıtmıyor diye bu evde hiç çamaşır yıkanmıyacak mı?

- Ben anlamam Bekir... Bu şofben bu akşama kadar yapılmazsa ben annemin evine gidiyorum. Kendi başının çaresine bakarsın.

- Yahu Nur'cuğum, mantıklı ol biraz, şofben bozuk değil ki!... gibi sözlere hiç aldırmayan Nur, eşyalarını bavula koymaya başlamıştı bile. Bekir de sinirle kapıyı vurarak çıkmıştı evden.

- Dayaklık bu karı Allah canımı alsın!... diye düşünerek ve ayağına yapışan kirli çoraplarından nefret ederek bastı gaza. Bekir'in woksvagen'i hırıltılarla çevre yoluna saptı. Yağmur çiselemeye başlamıştı. Kalorifer arabanın içini ısıtmış, camlar buğulanmış, pipo dumanından göz gözü görmez olmuştu arabanın içinde. Bekir camı araladı, saatine bir göz attı; sekizi çeyrek geçiyordu. Torpido gözünde yedek filim olup olmadığına baktı. Makinasında otuzaltı poz vardı ama, gene de yedek filim olması her zaman iyiydi. Hele bugünkü duruşma çok

önemliydi. Hiç bir şeyi kaçırmamalıydı Bekir. Albayım Necdet Hücresi'nin tüm elemanlarının tek tek portrelerini çekmek, olayı korkunç bir şekilde kaleme alarak basına yansıtmak istiyordu... Onun muhabirlik hayatının dönüm noktası olabilirdi bu olay. Flaş bir olaydı. Kamuoyunun bütün dikkati bu olay üzerine çekilmişti. Herkes ilgiyle bu duruşmayı bekliyordu. Sönen piposunun küllerini boşaltıp, ceketinin üst cebine koydu pipoyu.

Albayım Necdet Hücresi'nin sıkı güvenlik önlemleri altında Adliye'ye getirilmesi sekizkırkbeş'i buldu. Bekir hiç bir şeyi kaçırmamak için Adliye basamaklarında yer tutmuş, anarşistlerin getirilmesini bekliyordu. Cezaevi arabası Adliye'nin basamaklarına yakın durdu. Başladı Bekir'in objektifi açılıp kapanmaya. Albayım Necdet yüzünde donuk bir gülümseme, Tuhafiyeci Fevzi alnı boncuk boncuk ter içinde, Yavuz tedirgin, Müfit umursamaz bir rahatlık içinde gibi, Münir ağbi yorgunca önüne bakarken, tıyatrolara maske yapan kadın sinirli, televizyonda reklamlara çıkan çocuk şaşkın. Terzi Mahmut hüzünlü, Şoför Saim'se halkın kendisini diğerlerinden daha kahraman bulduğundan emin kasılırken, arz-ı endâm edeceklerdi ertesi günkü Günaydın'ın birinci sayfasın-

da. Renkli çalışıyordu Bekir.

Anarşistler, tüfekli candarmaların itip kakmalarıyla, kelepçeli olarak girdiler Adliye binasından içeri. Bekir onlardan önce dalmış, flâşını takmış, Adliye merdivenlerini kıçıngeri çıkarak hiç bir detayı kaçırmamaya uğraşıyordu.Duruşma salonu doluydu. Sormagir'in delikanlıları:

- Kaf kaf kaf sin sin sin

Saim Saim helâlsin.

Ya da:

- Homoseksüel savcı! diye bağıramadikları için ciklet çiğnemeyi yeğ tutarak, salonun arka sıralarını doldurmuşlardı. Bakkal Yusuf, Ercüment, Melek Abla, Oduncu, Manav Recep, komisyoncu yardımcısı Halûk, Kasap Faik ve kapıcı Aliiksan görgü tanığı olarak bulunuyorlardı.

Ercüment, belki bizim de resmimizi çekerler düşüncesiyle o sabah erken kalkarak, alçısız eliyle tıraş olmaya çabalamış, yüzündeki kılların bir bölümünü alabilmiş ve o hafif Alen Dölon'u andıran yüzünü dokuz yerinden derince kesmişti. Suratında kanlar kurumuş, pek bir şey anlatmayan yüzü daha da anlamsızlaşmıştı. Ercüment'in sakalı çok seyrek olup pek görünmeyen sarı ayva tüylerinden oluşmuştu.

Yılların birikimi olan bıyığı da oldukça seyrekti.

- Burda cıgara içilmez di mi la Fayık Ağbi? dedi Ercüment. Kasap Faik olumsuzca baş salladı.

- Ne ulan bu halin? Suratın şeyime dönmüş hamşo! diyen Melek Abla, görgü tanıklarının bulunduğu bölümü, ölçülü gülmelerle dalgalandırırken sanıklar salona alındılar. Sessizlik oldu. Yüce Divan yerini alırken, Albayım Necdet nefretle Ercüment'e, Şoför Saim'se öldürücü nazarlarla kapıcı Aliiksan'a bakıyordu. Aliiksan gözlerini önüne indirirken, Albayım Necdet'in kendisine karşı beslediği kindar duygulardan habersiz Ercüment, sırıtarak:

- Helâl olsun la Nejdet Albay! diye sessizliği bozunca, sayın yargıç Ercüment'e bir güzel fırça çekti. Duruşma salonunda nasıl davranılacağını uzun uzun ihtar eden, bu yaşlı başlı yargıç, Melek Abla'ya ve Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlılarına dandy'lerini çıkarttırdıktan sonra, sert bir sesle kafasını bozanı dışarı atabileceğini bildirdi. Bu sırada Şoför Saim, Aliiksan'ın gözlerinin içine bakarak:

- Dininin ırzına geçicem senin ulan, diye diş gıcırdattıysa da, bunu Aliiksan'dan başka kimse anlamadı.Duruşma başladı. Albayım Necdet

uzun savunmasını okuduktan sonra oturuma öğlen yemeği için ara verildi. Öğleden sonra sayın savcı kükremeye başladı. Albayım Necdet olayını Celâli İsyanları'yla karşılaştırıyor ve ez cümle dokuzunun da önce ipe sonra kurşuna dizilmelerini can ü gönülden temenni ediyordu. Sayın savcıya bakılırsa bu düpedüz bir başkaldırmaydı. Devletin bütünlüğü dingildemekteydi. Yüce Divan'ın çok fena acıkması ve ilerleyen saat de göz önünde bulundurularak duruşma on gün sonrasına ertelendi.

Bekir notlarını cebine koyarak, hızla çıktı Adliye'den. Woksvagen'ine atlayıp gazetenin yolunu tuttu. Filimleri banyoya verdi. Yazısını hazırlamak üzere odasına çıktı.

Küçücük bir odası vardı Bekir'in. Küçücük bir daktilo, beyaz kâğıt ve küçücük bir masadan oluşuyordu odanın eşyası. Daktiloyu masasına koydu, yan odadan bir iskemle aldı, magazin bölümünden bir kültablası arakladı. Piposunu özenle doldurdu, yaktı ve makinanın başına geçti Bekir. İki parmak daktilo yazıyordu. «KAZANCI YOKUŞU DAVASI» yazdı kâğıdın ortasına...Pipodan bir iki fırt aldıktan sonra bu başlıktan vazgeçti. «ALBAYIM NECDET VE ARKADAŞLARI» bir tiyatro kumpanyası ismi gibi oluyordu.. Bir sürü isim yazıp be-

ğenmeyerek, sonunda «GÜPE-GÜNDÜZ ŞEHİR GERİLLASI» isminde karar kıldı. Altını çizdi başlığın. Yerinden kalktı ve piposunu tüttürerek göz kadar odasında dolaşır gibi yapmaya başladı... Albayım Necdet sıkı herifti aslında. Savunmasında hiç örgütten sözetmemiş, bütün savunmayı soğuk ve gazsızlık üzerine kurmuştu. Haklı olduğu yerler yok değildi. Hattâ savunmanın kimi yerlerinde Bekir, kendi evini aklına getirmiş, Albayım Necdet'in yer yer haklı olduğuna da inanmıştı. Ama savcının dediği gibi, ortada bir tedhiş hareketi ve devletin bütünlüğüne kast'a teşebbüs vardı.. İçinde bulundukları koşullar, Albayım Necdet ve arkadaşları için hafifletici neden olabilir miydi? Peki gebersin miydi bu adamlar soğuktan? Tuhafiyeci Fevzi'nin bir haftalık oğlu daha yaşamadan ölsün müydü? Bu yıl bir damla gaz bulunmadığı acı bir gerçekti. Parmaklarının ucu kahverengileşmiş bir adam fotoğrafları getirdi.

- Nasıl fotoğraflar?

- Güzel güzel... dedi adam herzamanki umursamazlık içinde, fotoğrafları masanın üstüne koydu, çıktı gitti. Daktiloyu sandalyenin üstüne koydu, tüm fotoğrafları masaya yaydı Bekir. İncelemeye başladı bu suratları. Münir Ağbi'yi tanıyordu elbette. Fotoğrafta önüne ba-

kıyordu Münir Ağbi. Bir de savcıya alaylı alaylı bakarken yakalamıştı Münir Ağbi'yi, Bekir'in objektifi. İki resmi yanyana koydu Bekir. İkincisi daha güzeldi. Münir Ağbi haklıydı.

- Sen ne diyorsun savcı kardeşim? gibilerden bakıyordu savcıya, tıpkı filmlerdeki gibi... Bu Münir Ağbi çok sıkı herifti besbelli. Tiyatrolara maske yapan kadında garip bir güzellik buldu Bekir. Kadın dediğin böyle olmalıydı. Bir yunan heykeli denli güzeldi kadının boynu, başının dimdik duruşu. Şoför Saim Allahına kadar haso delikanlıydı aslında. Tuhafiyeci Fevzi oğlunun soğuktan donmasına başkaldırmış bir babaydı... Kötü insanlar değildi bunlar... Evet, evet resmen haklıydılar Albayım Necdet ve arkadaşları. Fotoğrafları toparladı Bekir, en beğendiklerini koydu masanın iki başına, ortaya daktiloyu yerleştirdi. Çıkardı yırttı kâğıdı, yeni bir kâğıt taktı makinaya, yeni bir başlık yazdı: « KAZANCI YOKUŞUNDAN İNSAN MANZARALARI» Ve Allahına dek savunmaya başladı. Albayım Necdet ve arkadaşlarını. Devlet, bütünlüğünün derdine düşmeden önce bu insanlara gaz bulmakla yükümlüydü. Başsorumlu hükümetti. Yargılanması gereken Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları değil, doğrudan doğruya bakanlar kuruluydu.

İkinci sayfayı bitirdiğinde epey yorulmuş, saat de sekize yaklaşmıştı. Kâğıdı daktilodan çıkardı, piposunu ateşledi, yeniden okudu yazısını. Bekir bekir olalı ilk kez doğru dürüst bir şey yazdığına inancı sonsuz, sokratça bir gülümsemeyle, fotoğrafları kaparak doğru yazıişlerine indi. Yazı ve fotoğrafları teslim etti. Cengâverce çıktı Günaydın gastesinin kocaman kapısından. Woksvagen'ine bindi. Kökledi gazı. Uçarcasına gidiyordu çevre yolunda. Nur gerçekten annesine gitmiş midir acaba, diye düşündü.

Arabayı parketmek için evinin çevresinde on dakika kadar dolandıktan sonra en olmayacak yerde bırakarak, sinirle kilitledi arabayı.

Bütünlüğü dingildeyen devletin sokaklarından çok arabası vardı. Fotoğraf makinası elinde evin kapısına geldi. Evde ışık yoktu. Gitti galiba bu manyak karı, diye düşündü. Evet, Nur annesine gitmişti. Eşyalarını almamış, bavullarını doldurmuş ama bavulların ağzını bile kapamadan öylece bırakmıştı herşeyini yatak odasına.

- Yıkardık çorabımızı ulan... Çorap yüzünden ev terkedilir mi salak kadın! diye homurdanarak Nur'un annesinin telefon numarasını çevirdi.

- Alo neresi?

- Nereyi arıyorsunuz?

- Anne sen misin? Ben Bekir.

- Merhaba Bekir, nasılsın? Nur nasıl?

- Nasıl Nur nasıl? Nur sizde değil mi?

- Yo... Bi haftadır hiç uğramadı bana.

- Nasıl olur anne, bu sabah kavga ettik... Ben annemin evine gideceğim, diyordu... Sizde olması gerek...

- Aaaaa... Beni de meraklandırdın şimdi.. Nereye gider bu kız? Deli mi ne? Neden bırakıyorsun sen onu?

- Yahu söz dinlediği mi var anne, akşam akşam sardı başımıza belâyı!

- Belki Gönül'e gitmiştir, onu ara.

- Olur, şimdi ararım.

- Gönül'ün numarası var mı sende?

- Defterde olacak.

- Bak nasıl merak ettim şimdi, Gönül'deyse bana da haber ver...

- Tamam anne, güle güle.

Hırsla kapattı telefonu Bekir. Telefonun yanındaki kahverengi defterden Gönül'ün telefon numarasını buldu. Düdük sesi gelir gelmez çevirdi numarayı. Gönül'ün ablası Ayşen olduğunu ısrarla tekrarlayan bir ses:

- Nur burda kalmıyor... Gönül'de yok... Bu-

rada kalmıyorlar... Ben söylerim aradığınızı... dedi. Allahallah! Hırsla tekrar Nur'un annesini aradı Bekir.

- Alo, anne... Gönül'de de yok.

- Gördün mü başımıza geleni, sakın bir yerde ırzına geçip ölüsünü denize atmış olmasınlar!

- Saçmalama anne!

- E peki nereye gider bu kız?

- Bilmiyorum.

- Bulur bulmaz bana da haber ver, bak nasıl meraklandım şimdi!...

- Daha nerden arayacağım ki anne! diye sinirle kapattı telefonu Bekir. Sakın Suna'ya gitmiş olmasın... Evet evet, mutlaka Suna'ya gitmiştir... Suna'nın telefonunu çevirdi Bekir soluk soluğa. Cevap vermiyordu. Belki de birlikte çıkmışlardır. Nereye giderler bu saatte iki kadın?... Sakın bunlar... Olamaz... Yoksa Nur, Bekir'i aldatıyor muydu? Suna'nın numarasını yanlış çevirmiş olabilirdi aceleden. Ya da doğru çevirse bile, bütünlüğü sözkonusu devletin telefonları sık sık yanlış düşebiliyordu. Yeniden çevirdi Suna'nın numarasını ağır ağır. Çalıyor fakat cevap vermiyordu. Ucu kime dokunduğu pek belli olmayan bir gasteci küfürü patlattı ve kendine votkalimon hazırladı. Dikledi bardağı.

Kapı çalındı gibi geldi Bekir'e. Koşarak gitti açtı, kimse yoktu. Allahallah, bana mı öyle geldi, diye düşünürken telefon çaldı. Koştu telefonu açtı, kapatmıştı herhalde karşı taraf. Yok canım, telefon resmen çaldı, farkındayım, ne içtim ki şunun şurasında, diye ikinci dubleyi doldurdu. Kapıyı kim çalmıştı peki? Nur gelmiş de kendisine şaka mı yapıyordu yoksa? Yeniden kapıya gitti. Usulca açtı. Kimse yoktu. İçerden telefonun sesi duyuldu. Kapıyı kapatarak yıldırım hızıyla telefona koştu. Kimse yoktu. Telefon, nereyi aramak istiyorsanız hemen arayın, gibilerden nazlı nazlı düdük sesi veriyordu.

- Ağzına sıçtığımın karısı, perişan ettin beni! dedi yüksek sesle ve alçak koltuğa bıraktı kendini. Televizyonu açtı... Hayır, Nur kendisini aldatamazdı. Yapmazdı canım böyle bir şey... Bekir, Nur'u aldatmıyordu ki bi kere... Karıdır, ne yapacağı belli olmaz, bakarsın o manyak Suna'nın aklına uyar, gider iki tipsiz herifle yatabilirlerdi... Bekir elindeki bardağı yere çalmak istiyordu ki uzun uzun telefon çaldı. Bir an durakladı Bekir. Yeniden çalmasını bekledi. Evet gerçekten çalıyordu bu kez. Yavaşça yerinden kalktı, umursamaz adımlarla telefona gitti, hızla kaldırdı ahizeyi:

- Alo, evet?

- Kovuldun!... dedi karşıdaki tok erkek sesi. Telefon kapandı, ahize elinde kaldı Bekir'in. Bir an anlayamadı. Ertesi gün Günaydın gastesinin birinci sayfasında kendi çektiği resimlerin altında, kendi yazısı yerine « ANARŞİSTLERİN İDAMI İSTENDİ» gibi altı punto bir yazı görünce herşey daha da berraklaştı kafasında. Şu an daha çok Nur'u düşünüyordu. Gene de işine son verildiğini anlamıştı.

Hem karısından hem işinden olmuşluğun bilincine varan her onurlu türk erkeği gibi, Bekir son üçyüzelliyedi lirasıyla içmeye karar verdi.

Woksvagen hırıltılarla döndü Taksim meydanını, Pamuk Eczanesi'yle, İntercontinental Oteli'nin arasında aşşağı saptı. Çeşme'nin yanından Pürtelâş'a girdi. İkiyüz metre ilerde durdu. Bekir indi, arabasını kilitledi. Arasıra geldiği, Kore'de kim için ne için dövüştüğünü bilmeyen tek kollu adamın işlettiği, Seul Lokantası'na girdi. Küçücük bir meyhaneydi burası. Koreli, dedikleri tek kollu patron:

- Hoşgelmişsin ağbim! diye kapıda karşıladı onu. Meyhânenin içi sıcaktı. Ortada kocaman bir odun sobası gürül gürül yanıyordu. Bütün masalar sobanın çevresine yerleştirilmişti. Be-

kir'in o günkü duruşmada pek dikkatini çekmeyen komisyoncu yardımcısı Halûk, Nurettin Ağbi'si ve iki sarışın kadınla, ısınma olasılığı en fazla masayı kapmışlar, Ercüment ise bir masada yapayalnız içiyorlardı. Bekir onları tanımadı. Nurettin ve Halûk da sarışın kadınların ağızlarının içine düşmek üzere olduklarından, hiç Bekir'le ilgilenmediler. Ercüment, Bekir'in gözlerine gözlerini dikti ve otuz saniye sonra da:

- Ben sizi nerden tanıyorum ağbi? Artiz misiniz? Filmlerde oynuyor musunuz? Fotoroman falan?... şeklinde kendini olaya duhul etti. Birkaç dakika sonra Ercüment Kazeteci Bekir Ağbi'sini tamamen anımsamış, onu kendi masasına dâvet etmiş, Bekir kabullenmeyince de:

- U zaman ben gelirim la Bekir ağbi. Sana annatacağım çok önemli şeyler var, diyerek Bekir'in masasına bir kâbus gibi çökmüştü. Bekir bir ufak rakı söylemişti. Ercüment rakıyı büyüğe çevirtti. Bekir salata söylemişti, Ercüment, ayrıca piyaz ve beyaz peynir istedi. Bekir bir şiş söylemişti. Ercüment şişleri ikilemekle yetinmeyerek, köfte, pirzola ve bonfile söyledi.

- Merag'etme la Bekir Ağbi. Alayını ben sımarlıyum. Bütün bunna, bana yaz la Baktiyar!

Garsoncu Bahtiyar, masadan masaya meze koşuşturuyor; herkesin aynı anda istediği birbiriyle ilgisiz şeyleri anında mutfağa doğru haykırıyordu. Koreli ve meyhâne sakinleri Orhan Gencebay'a gönülden bağlı oldukları için, Batsın Bu Dünya, anlayışı sigara dumanlarıyla birlikte, ağır ağır siniyordu insanların omuzbaşlarına.

- Aha u benim sanaryolardan, o biçim fotoroman olur la Bekir Ağbi...Ben oynarım, sen fotoğrafları çekersin. Günaydın'da bastıruruk, diye Bekir'le ortak projeler kuruyordu Ercüment. Bekir sıkıntıyla piposunu ateşlerken:

- Kardeşim, ben o gasteden bugün kovuldum! diyerek, bu aptalca konuşmaya son vermek istiyorsa da.

- Günaydın'da olmazsa, Saklambaç'a verürük, Kelebek'e verürük. Benim için farg'etmez. İki dene yapsak zengün oluruk la Bekir Ağbi... diye yepyeni bir tasarıyı anlatmaya koyuluyordu Ercüment. Sarhoşladıkça lehçesi daha da koyulaşıyor, anlaşılmaz bir Çarşamba'ca oluyordu konuştuğu. Ayıkken İstanbullu gibi konuşmaya özen gösteriyordu Ercüment:

- Unna urdan bi çekiiik.. Alayını oyniiim ben u rolleeen... Sen n'abar la Bekir Ağbi?

Saat onu geçiyordu. Eve bir telefon sarkıtıp,

Nur'un gelip gelmediğini anlamak istiyordu Bekir. Ercüment makinalı tüfek gibi anlatıyordu. Bekir bir ara bir boşluk bularak:

- Ben bir telefon... sözcüklerini sokuşturdu Ercüment'in acayip güzel sanaryolarının arasına. Kalktı telefona gitti. Bu sırada Yusuf Bakkal, sırılsıklam içeri girdi.

- Verin bana da bi bira, n'olucaksa olsun! diyerek sobaya en yakın bir yere sandalye attı. Yusuf Bakkal alkol kullanmazdı. Evde çok üşüdüğü için, mecburen Seul Lokantası'na gelmiş, ısınmak pahasına bir de bira söyleyerek masrafa girmişti.

- Demirel ağşamınan telizyonda gonuştu. Memlekette gaz vardur, dedi, diye sırıtarak ıslak yakalarını silkeledi Yusuf Bakkal. Gülüşüldü ve o günkü duruşmadan konuşulmaya başlandı.

- Albay da çok guvvetli konuştu canım.

- Gürül gürül okudu bilâder. Kalkıp ağzını öpesim geldi.

- Şaşurdu galdı zati yargıç.

Yanıt vermeyen telefonu kapatan Bekir, Nur konusuna fazla takılmamak için, Kazancı yokuşu duruşmasından konuşmaya katıldı. Yazdığı yazıyı ve bu yüzden gazeteden kovulduğunu piposunu tüttürerek ve okuduğu polisiye

romanlardaki gibi, işin tadını çıkararak anlatmaya koyuldu. Yağmur daha da hızlanmış, Pürtelâş sokağını seller almış, çamurlu sular Kazancı yokuşuna saparak Fındıklı'ya doğru koyvermişlerdi kendilerini.

Meclisi Mebusan caddesinden Kazancı Yokuşu'na saptılar iki yorgun, yaşlı ve yağmurdan ıslanmış adam.

- Senin akordiyonunun akordu bozuk Avni'ciğim.

- Yahu senin elindeki keman, bük kulağını benim akordiyona göre ayarla, Allahallah... Yani çocuk gibisin Bünyamin!... tartışması, yokuşun dikleştiği yerde kendiliğinden kesildi. Hırıltılı sesler çıkararak tırmanmaya başladılar... Pürtelâş'ın köşesine vardıklarında, Bünyamin sönmüş-bafrasını yeniden ateşledi. Avni akordiyonu öbür eline aldı, Pürtelâş sokağına girdiler.

- Avni'ciğim, senin akordiyonun sesi mızıka gibi çıkıyor.. Keman teli bu, o kadar da gerilmez ki canım, çat der kopar.

- Tamam Bünyamin, bildiğin gibi çal sen! diyerek tartışmayı kesti Avni. Kıralını çalardı akordiyonun, kıralını çalardı ama Bünyamin'de iş yoktu. Uyuşamıyorlardı bir türlü, başka havalardan çalıyorlardı. Bünyamin'i yanına alma-

sa, Bünyamin tek başına iş yapamaz, aç kalırdı. En iyisi, o bir yandan kemanını gıcırdatsın, üç-beş kuruş sebeplensin, ben onu hiç dinlemeden çalarım akordiyonumu diye sürdürüyordu işbirliğini. Bünyamin birden durdu, kemanını koltuğunun altına sıkıştırıp, sönmüş-bafrasını yeniden ateşledi. Avni de durmak zorunda kalmış, sulu sepken yağmur sinirini bozuyordu:

- Hadi hadi sallanma!

- E sigaramızı yakıyoruz! diye kaşlarını kaldırdı Bünyamin yağmura inat. Zaten sinirlenmişti Avni'ye... Bu Avni'yle birlikte müzik yapmaya olanak yoktu. Basları yanlış basardı, akordiyonunun sesi tiz ve bozuktu. Avni olmasa, kıralını çalardı kemanın Bünyamin, kıralını çalardı ama Avni'de iş yoktu. Uyuşamıyorlardı bir türlü, başka havalardan çalıyorlardı. Avni'yi yanına almasa, Avni hiç bir yerde tek başına çalışamaz, aç kalırdı...

Avni'yle Bünyamin, kavga döğüş, yıllardır birlikte çaldıkları Seul Lokantası'nın önüne vardıklarında salak yağmur ikisinin de suratında tokat gibi patlıyordu. Zaten her ikisinin de siniri yıllardır bozuktu.

- Düzelt şu papyonu Bünyamin.

- Tamam canım, düzgün işte!

İçeri girdiler. Sırılsıklam pardösülerini çı-

karmadan Bekir'in yanından, arkadaki odaya geçtiler.

Dipte bir masada, az önce gelmiş olan, Aliiksan'ın «Gadri Bey» dediği, Kadri Bey, birbaşına şarap içmekteydi. İçerki odadan bir süre akort sesi geldi. Akort sesi kesildikten hemen sonra da, Avni ve Bünyamin kavga ederek, barın önündeki iskemlelerine oturdular ve başladılar «Yıldızların Altında» yı çalmaya...

Garsoncu Bahtiyar, masadan masaya koşuşturmakta, olmayacak yerde, kimizaman bir bemolü ezerek, bir diyeze çarparak orkestranın içinden, yani Avni'yle Bünyamin'in arasından geçmekteydi. Bahtiyar'ın her geçisinde, Avni'yle Bünyamin'in arasından geçmekteydi. Bahtiyar'ın her geçişinde, Avni'yle Bünyamin'in mendil ceplerine, omuzlarına, bir-iki pilâki tanesi, kimizaman bir dilim hüzünlü domates düşüyor, ya da Bünyamin'in keman yayı bir meyva salatasının içinden geçiyordu. Koreli, elinde rakısı, her masayı dolaşarak çöpleniyor, Kore serüvenlerini anlatıyordu bölük pörçük. Komisyoncu yardımcısı Halûk'un sarışın karıları bu akşam nereye atabileceklerini derin derin düşündüğü bir sırada, Kadri Bey dayanamayarak:

- Bahtiyar oğlum, n'oldu bizim pilâki?

- Şimdi Kadri ağbim, ne istemiştin?

- Pilâki evlâdım, pilâki...

- Hemen ağbicim... Kadri ağbime bir pilâki biir!

Bahtiyar orkestrayı darmadağan ederek mutfağa geçti. Ercüment iyice kafayı bulmuş, dili peltekleşmiş, aralıksız anlatıyordu Bekir Ağbi'sine:

- Aha u oğlan gıza tav, gız öbür oğlana tav... Aha u oğlan Almanyi işçi gidiii... Nası la Bekir Ağbi?

- Bombok!... dedi Bekir. Ercüment afalladı. Bekir, söylediği sözden tedirgin, toparlamaya çalıştı:

- Hani demek istiyorumki kardeşim; bu hikâyeler bayat hikâyeler. Bu senin anlattığına benzeyen bin kadar türk filmi, üçyüzelli tane de fotoroman yapıldı zaten.

- Vay eşşolueşşekler, benim mevzularımı çalmışlar! diye sinirlendi Ercüment. Bekir, baktı ki Ercüment'ten kurtuluş yok:

- Tamam Ercüment, dedi.

- Tamam anam, sen bu mevzuların hepsini daktiloya çek, bana getir.

- Daktiloya mı? Ellen yazsak olmaz mı la Bekir Ağbi?

- Olmaz, işin ciddiyeti kaybolur.

- Tamam la Bekir Ağbi, aha u Eminönündeki daktilocugillerin birine verürüm bi gaç guruş, ben annatırım unnar yazar... Bu iş tamam la Bekir Ağbi. Sen bu işi oldu bil.

- Tamam Ercüment.

Ercüment sevinçle bir ufak rakı ve biraz daha meze söyledi. Bekir de Ercüment'ten kurtulmak için Koreli'yle muhabbete girdi. Bekir'in yazıp da yayınlatamayacağı yazısını Koreli çok beğenmiş, Bekir'e rakı üstüne rakı ısmarlıyordu.

- Ağbim bizden arkadaş! dedi bir ara Koreli. Aradan kimi rakılar geçti.

- Bu iş örgüt işi arkadaş! dedi Bekir.

- Yürek ister yürek! dedi Koreli.

- Yürekse aha yürek, dalak diil ya la bu!... Siz gorkman la, benim arkamda otuzbin gişi var. Sen n'abar la Bekir Ağbi! diye Ercüment fırladı ortaya. Sanki emrindeki ordusuymuş gibi sözünü ettiği Çarşamba'nın nüfusuydu. Ercüment Çarşamba'lıydı.

- Aha şordan bi otobosa atlarım. Bu gece giderim ben Çarşambî! Bizim Ulusoy'lar cetden bilem fızlı gidii.. Ne gada silâh lâzımsa alur gelürüm...

Bu arada, komisyoncu Nurettin, evi Nişantaşı'nda ve kaloriferli olduğu için, bu gibi tartış-

malara girmeyerek ve yardımcısı Halûk'a en beklenmedik kamışı atarak, iki karıyla birden gidince, kafası bozulan Halûk bir iki kadeh sonunda kendini Kazancı yokuşunun haklı davasına adamıştı:

- Ne lâzımsa yapalım Bekir Ağbi'ciğim, sen daha iyi bilirsin, biz okul okumadık.

- Adam öldürmenin okulu olur mu la Halûk! diye çıkıştı Ercüment.

- Adam öldürmeyeceğiz! dedi Bekir.

- Gerekince öldüreceksin, diye sözü kaptı Koreli ve hangi milletten olduğunu çok iyi bilmediği düşmanları nasıl kıtır kıtır kesmeyi şavulladığı bir anda kolaltında patlayan bir şarapnel'in en kahraman kolunu alıp gitmesiyle bile teslim olmadığını, üçyüzelli çinliyi süngüleyerek, hayatını nasıl kurtardığını ballandıra ballandıra anlatırken, Kadri Bey dayanamıyarak:

- Yeter canım, bu kadar kan konuşmayın, et yiyoruz, şarap içiyoruz burda... demişse de, o an kimse Kadri Bey'i penislememişti. Kore'deki düşmanlarımızın çinli mi, japon mu olduğu tartışması uzadı.

- Ne çinlisi? Ne işi var çinlinin japonyada?... Japon onlar! diye inatlaşıyordu Yusuf Bakkal.

- Koreli'ler Yusuf Bey! diye düzeltiyordu

Bekir. Sinirlenen Yusuf Bakkal:

- Sikterin gidin canım sizde! diye kalktı gitti. Söz döndü dolaştı, Albayım Necdet'e, örgütçülüğe, birlikten güç doğara geldi. Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları yeniden kenetleşiyorlardı. Ölmek var dönmek yoktu. Kadri Bey de havaya girmiş, oldukça ateşli bir söylev çekmişti.

- Albaylar tükenmez! diye bitirdi sözü... Ercüment orkestradan «Çarşamba'yı Sel Aldı» yı istedi. Onun için en ulusal şey oydu. Ercüment belki de Anayasa'ya bile aykırıydı kendi kendine. Ercüment'in anayasadan haberi yoktu. Orkestra hiç oralı olmadan « Yıldızların Altında» yı sürdürüyordu.

- Yeter oğlum bu aşk şarkıları! Yaşa Varol Harbiye'yi çalın! diye emretti Koreli. Orkestra o anda Harbiye marşına başladı. Yarın yamalak çalıyorlardı ama, gururlu ve heyecanlı çalıyordu bu marşı iki yaşlı adam. Seul Lokantası'nda yoğun bir devrim havası dolanıyordu. Herkesin tüyleri diken dikendi. Birer rakı daha içildikten sonra, ertesi gün dörtte Seul Lokantası'nda, eylemlerin saptanması toplantısı yapılmasına karar verildi. Koreli'yle Bekir, Bekir'le Ercüment, Ercüment'le Koreli, Halûk'la Bekir, Ercüment'le Halûk, Kadri Bey'le Koreli,

Kadri Bey'le Bekir, Kadri Bey'le Halûk uzun uzun öpüştüler. Ayrıldılar.

Koreli onları yolettikten sonra sallanarak meyhâneye girdi.

- Hadi kapatıyoruz oğlum Bahtiyar, sıfırüç oldu! dedi ve kasaya çöktü.

- Bu akşam pek iş olmadı, dedi Avni.

- Hava soğuk Avniciğim, diyerek, sönmüş bafrasını ateşledi Bünyamin. Orkestra işini bitirmiş, barda, müessesenin ikramı olan drinklerini alıyorlardı Bar dedikleri, mutfak kısmını salondan ayıran tezgâhtı. Bahtiyar ortalığı toplarken, önlerine bir parça beyaz peynir bıraktı. Uzanıp ekmek kaptı Avni. En çok ekmek ve çok az peynir yiyerek tıkınmaya koyuldular. Koreli Avni ve Bünyamin'in ellişer liralarını verdi. Avni, elli lirasını düzenle, Ziraatbankası'nın 1947 takvim-cüzdanı arasına yerleştirirken, Bünyamin kendi elliliğini buruşturarak pantalon cebine tıkıştırdı. Sarhoşça dikledi şarap bardağını. Bünyamin zaten ilk bardakta olurdu.

- Şu paraları şöyle koyma diyorum cebine.

- Yahu Avniciğim, benim param diil mi? Nasıl istersem korum, Aallahallah... Sen benimle kavga etmeye yer arıyorsun galiba.

- Tamam Bünyamin istersen kıçına sok para-

nı!... dedi Avni. Üzülmüştü o elliliğin buruşmasına. Nasıl olsa Bünyamin'den pişpirikte kazanacaktı o elli lirayı. Kısa bir süre sonra Ziraat bankası 1947 takvim-cüzdanı arasına yerleşecek olan elliliğin böylesine buruşmasına sinirleniyordu Avni. Kendi parası gibi görüyordu. Bünyamin'in cebindeki elliliği.

- Paraları mahf'ediyor salak, diye geçirdi içinden, ses çıkarmadı. Ancak Bünyamin daha da ileri giderek Avni'nin olacak paranın üstüne, cebini peynir ve ekmek kırıntılarıyla doldurmaz mı? İşte o zaman Avni dayanamayarak:

- Hadi siktirip gidelim Bünyamin! dedi ve sertçe koluna girdi kemancının.

- Kemanımı unutma! dedi Bünyamin.

- Tamam aldım!...

Bünyamin'i Kazancı yokuşundan sürüklercesine koşarak indirdi. Meclisi Mebusan'a çıktılar. Akademinin karşısındaki merdivenleri Bünyamin, Avni'nin sırtında çıktı sayılır. Avni acele tahta kapıyı açtı. Bünyamin'i masanın başına oturttu, Bünyamin sızmak üzereydi. Avni kâğıtları dağıttı.

- Elli lirasına di mi Bünyamin?

- Tamam dağıt! dedi Bünyamin, derin bir uykudan silkinerek.

- Dağattık işte!

- Bu kâğıtlar benim mi?

- Evet.

- Tamam oyna bakalım Avni!

- Sen oynayacaksın.

- Ben mi oynuyorum? Peki... Al! şeklinde, elinde olmayan nedenlerle oyuna duhul oldu Bünyamin. Kazanmasına olanak yoktu. Zaten pek de bilmiyordu bu oyunu. Avni zorla öğretmeye uğraşıyordu kendisine.

- Bu yaştan sonra oyun mu öğrenilirmiş yahu? diye içgeçiriyor, kimizaman kısa aralıklarla sızıyorken, Avni ilk el yaptığı onsekiz pişti'yle, herhangi bir hesaba gerek bırakmaksızın gladiyatörce işi bitiriyor ve Bünyamin'e zahmet olmadan, peynir ve ekmekler arasından kurtardığı cici parasını Ziraatbankası'nın 1947 takvim-cüzdanına yerleştiriyordu.

- Yarın biraz gaz alsaydık Avni... dedi Bünyamin sızarayak.

- Valla ben üşümüyorum Bünyamin! diyerek divanına yattı Avni. Domuz gibiydi. Hiç üşümüyordu bu Avni deyyusu. Dolayısıyla gaz sobası hiç yanmıyor, Bünyamin yıllardır üşüyordu.

- İşte soba, işte bidon... Kaç paralık gaz istiyorsan al.. İstediğin zaman yak sobanı. Ben gaz masrafına karışmam Bünyamin.

- Yahu para mı bırakıyorsun adamda... Her gece pişti... Benim param mı oluyor hayatta?.. diye iki yaşlı dul, kendilerinden genç tavırlara giriyor, her ikisinin de karıları tarafından terkedildiği o makûs 1947 baharından beri süregelen beraberlikleri çatırdıyor, sonunda da Avni:

- Gaz bulunmuyor Bünyamin... Olsa ben almam mı? Yarın birlikte çıkıp arayalım. Ne kadar bulursak alalım, parasını ben vericem... Söz.. Tamam mı? Haydi iyi uykular... diyerek örtüyordu Bünyamin'in üstüne kalın paltosunu.

O gece soğuktan kemikleri donan Bünyamin, ertesi gün başkaldırarak uyandı. Seul Lokantası'ndaki eylemlerin saptanması toplantısına katılma isteğini Avni'ye bildirdi.

- Senin ne işin var Bünyamin? Bunnar anarşik şeyler. Biz evimizde oturur, paşa paşa pişti-mizi oynarız. Şimdi ben sana çay da yaparım... gibi sözlerle onu yatıştırmaya çabalayan Avni'yi sertçe itti Bünyamin, yün atkısını boynuna doladı ve kararlı adımlarla çıktı tahta kapıdan. Toplantı ondörtte diye konuşulmuştu. Sönmüş-bafrasım ateşleyerek Kazancı Yokuşu'na saptı. Çok fena konuşacaktı toplantıda. Koreli Kore'de düşmanı kestiyse, Bünyamin de

yüzlerce yunanı öldürmüştü Kurtuluş Savaşı'nda... Böyle toplantılar yapılmalıydı. Gaz bulunması için gereken herşeye gönüllüydü Bünyamin. Albayım Necdet yakalandı diye susup oturulacak değildi ya! Telâşla Pürtelâş'a girdi. Komisyoncu yardımcısı Halûk kapıda duruyordu.

- Gelmiyorsun toplantıya evlât?

- Nurettin Ağbi yollamıyor? dedi Halûk. Aslında canı da pek çekmiyordu Halûk'un. Tanımadığı bir gasteciyle, manyak Koreli'yle, tabanca çekip istasyon mu basıcaktı yani? Bırak allaşkına yahu, diye düşünmüştü. Bünyamin'in toplantıya gitmesi şaşırtmıştı onu. Bu sırada Ercüment hızla Pürtelâş'ın köşesine döndü.

- Gelsene la Halûk, toplantıya gelsene.

- Nurettin Ağbi yollamıyor, dedi Halûk.

- Olur mu oğlum? Nurettin Ağbi niye gelmiyor?

- Boşverin bu işleri diyor.

- Sen korkuyorsun oğlum!

- Niye korkiim oğlum?

- Korkmasan gelirsin.

- Neden korkucakmışım?

- Erkek olan gelir oğlum! diye atışırlarken Bekir'in woksvageni köşeyi döndü.

- Aha Bekir Ağbi de, geldi işte!.. diyerek Se-

ul Lokantası'na doğru seğirtti Ercüment. Bu arada Halûk'a:

- Amma gancıkmışsın la Halûk! demeyi de ihmal etmedi. Bekir'in arabası lokantanın önünde durdu. Bekir arabadan indi. Lokantanın önünde bekleyen Bünyamin'in elini sıktı.

- Tünaydın. Nasılsınız!

- Günaydın! İyiyiz. Siz nasılsınız?

- Koreli yok mu?

- Daha açmamış.

- Gelir la Bekir Ağbi, şindi gelir merag'etme, diye yetişti Ercüment. Bekir sıkıntılı görünüyordu.

- Yalnız ben pek fazla kalamıyacağım arkadaşlar. Aslında onu haber vermeye geldim... Nur eve döndü... Benim hemen eve gitmem gerekiyor. Beni mazur görün. Benim gönlüm sizlerle beraber. Koreli'ye selâm! diyerek önce Ercüment'i, sonra Bünyamin'i hararetle öptü Bekir. Sportmence arabasına bindi. Çabucak geri çevirdi woksvagen'i bastı gaza.

- Ben de ne kadar güvenmiştim bu gasteciye! diye mırıldandı Bünyamin.

- Apa u Goreli de gelmez artık. Ben gidip şu Halûk'nan bi tavla atiiim bari, dedi Ercüment. Ayrıldılar.

Ercüment, üstkatta erkeksizlikten kıvranan Melek Abla'yı düşünmekten, pencereden içeri giremez olmuştu. Alçısını o gün öğleden sonra aldırtmış, İlkyardımda olay çıkartarak Münir Ağbi'nin imzası bulunan parçayı, kavga dövüş hastabakıcıların elinden almıştı:

- U kimin imzası sen biliyor musun salak? diye bir güzel haşlamıştı şişman, sivilceli hastabakıcıyı.

Alçısından da arındığı için, artık Melek Abla'nın koynuna girmek için herşeyin hazır olduğunu düşündüğü bir sırada, Melek Abla'nın penceresi açıldı. Önce bilezik şıkırtısı duyuldu, sonra Melek Abla'nın sepeti geçti Ercüment'in burnunun dibinden. Ercüment'in beklediği an gelmişti. Hemen plânını uygulamaya koyuldu. Küçük bir kâğıda « Gelip de seni ısıtiiim mi?» yazarak sepetin yukarı çıkmasını beklemeye başladı. Buna da fıransızca cevap verecek hali yoktu ya kadının. Tam sepet burnunun dibinden geçerken de kâğıdı attı içine. Melek Abla

sepeti içeri aldı, pencereyi örttü. Tursil'le büyük Sana'nın arasındaki kâğıdı gördü Melek Abla. Okudu. Şaşırdı:

- Yusuf Bakkal kudurdu herhalde! diye düşünerek gülümsedi. Birini istiyordu canı ama Yusuf Bakkal da çok yaşlıydı bu iş için. Ercüment telgırafına cevap alamamanın ıstırabı içinde bir süre dolandı masanın çevresinde. Sonra birden fırladı kapıdan, bir solukta çıktı merdivenleri, dayandı Melek Abla'nın kapısına.

- Aç lan Melek aç, biliyom, canın istiyo işte!...

Melek Abla, Saim'sizliğin uzayıp gittiği bu soğuk günlerde, uzun süredir ısrar eden Ercüment'i denemeye karar verdi.

- Gel bakıyim hamşo! sözüyle içeri sızan Ercüment, birden Melek Abla'nın üstüne saldırmış, nerdeyse elbisesini parçalıyacaktı ki, Melek Abla:

- Dur lan dur, entariyi yırtıcan... Dur bakiyim... diye Ercüment'i itmek istediyse de, kanı kaynamaya başladığından, boğuşma sonucu divana düştüler. Ercüment, nicedir beklediği anın gelip çatmasından mıdır nedir, korkunç bir saldırganlık içinde, arasıra «Allah» gibi nidâlar patlatarak, Melek Abla'nın üstünde gâh debelenerek, gâh zıplayarak, iki dakika on saniye gibi bir süre içinde, tüm işlemi bitirmiş,

Melek Abla'yı Allahına kadar tatmin ettiğini düşünerek ayağa kalkmış, pantalonunun düğmelerini ilikleyerek bir malbora yakmıştı bile.

- Acelen ne hamşo, gel bakıyim buraya!... diye Melek Abla Ercü'yü yeniden yanına çekmiş, bir güzel soymuş ve Ercü'nün aklının ucundan geçmeyecek numaralarla, bir saatte onun pestilini çıkarmıştı.

- Yeter la Melek, azcuk dur da, azcuk dur! diye inleyen Ercüment aslında hayatından gayrımemnun değildi. Nitekim, ikinci saatin sonunda, Ercüment, Melek Abla'ya aşık olmuştu... Birlikte yemek yediler. Şarabı fazla kaçıran Ercüment, yemeğin sonunda Melek Abla'ya evlenme teklif etti.

- Öyle boktan şeyler yok. Arasıra ben seni çağırırım o kadar, diyerek, Ercüment'ten memnun kaldığını pek belli etmemeye uğraşıyordu Melek Abla. Ercüment'se takmıştı kafaya, çekip kurtaracaktı Melek'i bu hayattan. Yepyeni bir hayat düşünüyordu her ikisi için. Ercüment Melek'e, Avusturalya'daki yeşil pancurlu evlerinden sözederken kapı çalındı. Kireç gibi oldu ikisinin yüzü birden. Saim hapisten mi kaçmıştı yoksa?... Kapı yeniden çalında. Ercüment divanın altına girdi.

- Açın polis!

Melek Abla kapıyı açtı, ona ilişmediler. Ercüment'i divanın altından çıkararak kattılar önlerine.

- Sen merag'etme Melek, ben kaçar gelirim. Kimseynen bi şey yapma, tamam mı! diye bağırıyordu Ercüment cipe binerken. Cipte Gasteci Bekir, Koreli, komisyoncu yardımcısı Halûk, Ercüment'e:

- Kadri Bey polismiş... diyebildi. Cip hareket etti.

- Ben kemansız sıkılırım mapusta. Eve uğrayıp kemanımı alamaz mıyız?

- Sus lan moruk! diye tersledi Bünyamin'i direksiyondaki polis. Susuldu.

Ercüment'in içeri alınmasından üç gün sonra Yusuf Bakkal, nihayet bir tanker gaz getirtebilmiş, tıka basa doldurtmuştu dükkânının arkasındaki büyük fıçıları. Korkunç bir satış umduğu gün havalar beklenmedik bir şekilde ısınmış, yurdumuz Afrika üzerinden gelen bir sıcak hava dalgasına kaptırmıştı kendini. Herkes camı, pencereyi açmış, çocuklar sokaklara dökülmüştü. Sinirli görünüyordu Yusuf Bakkal. Kapış kapış satılacağını umduğu gaza ikibinbeşyüz lira yatırmıştı. Bir tek Allahın kulu gelip gaz istemiyordu. Vitrine « GAZ GELDİ» yazması da işi değiştirmeyince, gelene gidene:

- Mart bu, gandurur adamı, varken alın, gaz geldi!... diyorsa da kimse oralı olmuyordu. Zaten soğuğa alışmış olan Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları, güneşi görünce hep unutayazmışlardı gazı. Melek Abla o gün dekolte giyinerek Kuvaför Cemal'e indi. Berberde orospular bahar ve yaz modasından konuştular. Yusuf Bakkal dükkânın kapısında dikilmiş, masmavi gökyüzüne bakıyor:

- Havalar da hepten kendinü şaşurdu! diye içgeçiriyordu. Bir iki çocuk gelip, kraker, ciklet gibi madensel paralık şeylerden aldılar. Akşam çökmüş, hâlâ Yusuf Bakkal'ın beklediği soğuk çıkmamıştı. Lodos esiyordu Kazancı yokuşunda.

Aliiksan kan ter içinde yokuşu çıkıyordu.

- Nerden geliyon böğle ağşam ağşaın? dedi Yusuf Bakkal, lâf olsun diye.

- Aşşâ yoldan Gapalıçarşı'ya gadar gittim.

- Hayrola?

- Galem işi canım... Benim dolmagalemi guyumculara bi gösterttim.

- Eee?

- Heeeç... Pek para etmiyurmuş. Gaplama altunmuş, galem diye gullan daha iyi, dediler.

- Gaplamaymış hemi?

- He yahu! Düpedüz gandurdular bizi.

- Allahallah, goskoca vali bunu yapsın!

- He yahu!... diye hüzünle boynunu büktü, gözüpek kapıcı Ali İhsan Kartal. Anarşik yakalatarak kurmayı düşlediği dünya başına yıkılmıştı. O gene kapıcılığını sürdürecek, karısı gene gündelikçiliğe gidecekti. Oysa şöyle bir bakkal dükkânı açsaydı kurtulurdu Aliiksan'ın özgeleceği. Kıskanarak baktı Yusuf Bakkal'm dükkân'ından içeri.

- İşler nasıl?

- Bombok canım. Böğün hiç bi şey satılmadı. Gapatıp dükkânı gapıcılığa başlıyıcam handiyse! dedi Yusuf Bakkal.

- Bok var gapıcılıkta... Anarşik yakalat, eliyen dolmagalem duduştursunlar!... diye sertledi Aliiksan.

- Yahu üzülme be Aliiksan. Bak Gadri Bey'e heç bi mükâfatlandırma vermemişler.

- U iş başga... Gadri Bey'in işi polislik. Maaş alıyor, diyerek, aldatılmışlığını dile getiren sözler dizeledi Aliiksan bir süre.

- Neyse artuk ben de bunu Memed'e vericem, okulda gullanır... Hiç para etmiyormuş canım.

- Canın sağolsun Aliiksan! diye yol etti onu Yusuf Bakkal.

Yokuşun dibinde, elinde akordiyonuyla Av-

ni göründü. Ağır ağır çıkıyordu yokuşu. Yusuf Bakkal'ın önüne gelince akordiyonu kaldırıma bıraktı, dükkâna girdi.

- İki paket Bafra ver.

Yusuf Bakkal'ın:

- Bünyamin Bey'den bir haber yok mu?... sorusunu yanıtlamadan parasının üstünü aldı, iyice saydı Avni. Parayı cebine koydu. Sonra Yusuf Bakkal'a bakarak:

- Bugün ziyaretine gittim. Hasta... Bünyamin çok hasta!... dedi titrek bir sesle. Avni, Pürtelâş'a saparken, Kasap Faik hırsla komisyoncu Nurettin'in dükkânından çıktı, kendi dükkânına girdi. Aldı satırı eline girişti etlere Faik. Etlerden alıyordu hırsını:

- Eşşolueşşek! diye soludu bir ara.

- Kim? Nurettin Ağbi mi? dedi çırak.

- Yok yahu, bizim bir numara.

- Gadri Bey?

- He, ne boksa!

- Polis diil mi o usta?

- Ha, sivil polismiş!

- Tamam, adı Gadri onun, ben hep et götürüyorum ona.

- Bundan sonra et met yok o dürzüye.

- Niye usta?

Kadri Bey bir numarada, Kasap Faik dört

numarada oturuyordu Kahramanmaraş apartmanında. Apartmanın otomatiği bozulmuş sönmüyordu. Masrafı üstümde kalır düşüncesiyle, hiç bir daire otomatiği yaptırmaya yanaşmamış, dolayısıyla otomatik yirmidört saat yanmaya başlamıştı. Otomatik parasının tüm katlar arasında ortaklaşa ödenmek zorunda oluşundan;

- Bu korkunç bir masraf!... diye düşünen Kadri Bey, otomatiğin sigortalarını sökerek sorunu çözümlemişti. Kadri Bey'in katı hemen girişteydi. Gündüzün ışığı, gece de sokağın aydınlığıyla, otomatik kullanmadan girip çıkabiliyordu Kadri Bey dairesine. En üst katta oturan Kasap Faik'se karanlıkta düşe kalka, kibritlerle elini yakarak, sinir içinde iniyordu her sabah merdivenleri.

- Eşşolueşşek, her zaman çıkarıp yanına koyuyordu sigortaları. Baktı ben takıyorum sigortaları, bu sefer saklamış puşt.

- Nurettin'e söylesene usta.

- Hergün söylüyorum, tamam diyor, hiç ilgilenmiyor.

- Tabii, polise diş geçiremiyor, seni atlatıyor.

- Bu gece alıcam iki sigorta, takıcam oraya. Üstünü de alçıynan kapatıcam oranın, gelsin söksün bakalım hıyarağası! diye sinirle inip

kalkıyordu Faik'in satırı ki birden ceryan kesildi... Faik'in satırı havada kaldı.

- Gözün aydın patron. Mahalle söndü, otomatik kavgası bitti.

- Çok konuşma, git mum al bakkaldan.

Çırak dükkândan fırlayarak Yusuf Bakkal'a seğirtti. Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları birden mum derdine düşmüşlerdi. Olayla ilgilenmeyen Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları, Melek Abla'nın penceresi altında toplaşmışlar, bir ciklet reklâmını taklit ederek:

- Melek... Melek... Melek... diye tempo tutuyorlardı. Melek Abla'nın onların üstüne karanlıkta boşalttığı sudan nasibini alan kasap çırağı sırılsıklam Yusuf Bakkal'a girdi. Yusuf Bakkal dükkânı aydınlatmak için petrol lâmbası yakmış, arkadaki depodan tozlu mum kutularını çıkarmaya uğraşıyordu. İlk kutu on dakika içinde tükendi. Yusuf Bakkal, arkalarda bir yerlerden üç kutu mum daha çıkardı. Dükkânı açarken, beş-altı kutu mumu, bulunsun diye almıştı. Gördün mü bak, sakla mumu ceryan kesilir. Bütün mumları sattı Yusuf Bakkal, keyfi yerine gelmişti. Beş-on kuruş bi satış olmuştu hiç olmazsa. Dükkânın kepenklerini indirirken Manav Recep geldi:

- Mum var mıydı Yusuf?

Yusuf Bakkal, sanki müteessirmiş gibi yaptı:

- Vallahi heç galmadı be İrecep.

Oysa hiç kalmamış olması, Yusuf Bakkal için ne denli sevindiriciydi!.. Ağır ağır tırmandı yokuşu. İntercontinental oteliyle, Fahrettin Ağbi'nin gazinosundan başka her yer karanlığa gömülmüştü.

- Şincik ne güzel hırsızlık olur be Nurettin Ağbi!... dedi komisyoncu yardımcısı Hâluk. Nurettin cevaplamadı. İpragaz lâmbasını yakmaya uğraşıyordu.

Kasap Faik'le Kadri Bey arasındaki otomatik huzursuzluğunu bıçak gibi kesen enerci sıkıntısının üçüncü gününde Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları mumla uygarlığa meydan okuyorlardı.

- Gorkmayın gorkmayın herkese var. Mum çok. Gorkmayın! diye, keyifle ticaretine bakıyordu Yusuf Bakkal. Sabah dükkânı kapatmış toptancılara gitmiş, bir kamyonet mum getirtmişti. Kapış kapış gidiyordu mumlar.

- Varken alalım, sonra bulunmaz.

- Üç karton mum da bana sar Yusuf Amca.

- Eskiden bir lira değil miydi mum?

- Bunnar galın.. İki lera! Size gaç dâne Meleg'ânım?

Mum işi oldukça verimli olmaya başlamıştı

Yusuf Bakkal için. Ertesi gün mum ikibuçuk liraya çıktı.

- Bunnar daha galın, ikibuçuk! Gaç dâne istiyon?

Mumlar pek kalınlaşmamakla birlikte fiyat hergün biraz daha yükselmekteydi.

- Galın deyyon amma, aha bunnar öbürkülerinin aynısı Yusuf Bakkal! diye itiraz etti Aliiksan.

- Tamam, o zaman ver geri. Alma istemez, dedi Yusuf Bakkal sertçe.

- Damam damam, gendüme almıyom ya!... diyerek bastırdı ikibuçuğu Aliiksan.

Enerci sıkıntısının yedinci gününde Kazancı yokuşu mumla nefsi müdafaayı sürdürürken, mum da her en bi lâzımlı şey gibi, yavaş yavaş piyasadan elini eteğini çekiyordu.

« Mum bulunmuyormuş» sözü kanıksandıktan bir gün sonra eş dost birbirine tüyo vermeye başlamıştı:

- Mezeci tanesini yedi liradan veriyormuş.

- Aman olsun canım, olsun da yedi lira olsun.

- Evvelsi günü çocuğu gönderip, kiliseden çaldırttım kardeş.. Şindi kilisede de mum kalmamış...

- Nişantaşı'ndaki mağazalarda renkli mum-

lar var ama çok pahalı.

- Ay onlar yaşgünü için kız...

Terzi Mahmut'un hanımı Kadıköy'üne Sabiha hanımlara telefon etmiş, bugün Sabiha hanımın oğlu oranın bakkalından iki kutu mum getirmiş. Kadın eşe dosta, birer yarımşar dağıtmış ama iki kutu mum kime yetecek?

- Bir mum yirmiyedi dakika yanıyor kardeş.

- Aa, siz devamlı mı yakıyorsunuz? Arasıra söndürsenize.

- Söndürmez olur muyuz canım? Perdeleri açıyoruz, ayışığı aydınlatıyor ama gene de mutfakta felân lâzım tabii...

Yusuf Bakkal artık yalnızca en sevdiklerine tanesi on liradan gizlice mum veriyordu. Durum oldukça karanlıklaşmıştı.

- Elektrik idaresine tilfon etsek... dedi Bahtiyar.

- Ettik oğlum ettik! diye tersledi onu Avni.

- Arızanın nerede olduğunu bulamıyorlarmış... diye iç geçirdi Kasap Faik.

- E n'olucak peki?

- Cihazla arıyorlarmış arızayı... Bulurlar herhalde....

- Sen dalga mı geçiyorsun Faik Ağbi, on iki gündür ceryan kesik.. Lan n'e biçim arızaymış bu be!... diye servisine devam ediyordu Bahti-

yar. Koreli içeri girdiğinden beri Seul Lokantası'nı o çekip çeviriyordu. Avni tek başına ve fakat hüzünlü, dolayısıyla akordiyonun kıralını çalamıyarak sürdürüyordu Yıldızların Altındayı.

- On liraya da mum olur mu Yusuf Bakkal? Vallahi delirmişsin sen...

- Sus Meleg'ânım, çığırma... Tamam yok. Mum falan yok. Get işine!

- Deli mi ne? Aaaa... Üstüme iyilik sağlık. On liraymış... İnsaf! Alttarafı mum.

- Tamam Meleg'ânım susunuz... Gapatınız bu mevzuuyu... diye yatıştırmaya uğraşıyordu Yusuf Bakkal Melek Abla'yı. Fakat Melek Abla, bu gibi fırsatları küçük olaylara dönüştürmekte usta olduğu için, sesini gittikçe yükselterek yokuşu bakkalın önüne toplamayı başarmıştı. Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları:

- İbne bakkal! Puşt bakkal!... diye ortalığı kızıştırırken, Yusuf Bakkal Melek Abla'yı dükkânın önüne koydu. Ve hiddetle:

- Tamam, mum işi bitti. Mum falan yok... Gedin işinize eşşoleşşekler!.. diye dükkânı içerden kapattı. Yusuf Bakkal'ın nemrut ve gaddar tavrı günden güne büyüyerek yokuşu hizâya getiriyordu. Ekmek, yağ, peynir, gaste gibi gereksiz şeylerin satışını durdurmuş, bü-

tün vitrinlere zeytinyağı dizmiş, elaltından onbeş liraya mum satıyordu.

- Ekmek yok, kaste yok, hiç bi şey yok, hadi gidin... diye herkesi kovuyor, küstahça oturuyordu tezgâhın arkasında. Kazancı yokuşunun kahraman insancıkları, eski mumları eriterek, içine ip koyarak yeniden mumlaştırmaya çabalarken, onbeş liradan mum alanlar da oluyordu. Komisyoncu Nurettin'in Yusuf Bakkal'a mum işinde ortaklık teklif ettiği gün elektrik enerjisine kavuşuldu. Arıza bulunmuş ve hattâ giderilmişti. Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları:

- Cim cim cim dal dal dal

Yusuf Bakkal al al al!... gibi terbiyesizliklerini kimi el kol hareketleriyle taşkınlığa dönüştürürken, herkesler bütün lâmbalarını yakmıştı. Pırıl pırıldı Kazancı yokuşu. Evlerden sevinç çığlıkları yükseliyordu. Yusuf Bakkal o akşam erken kapattı. Ertesi gün dükkânı hiç açmadı. Suratından düşen bin parçaydı. Dükkânı açması için ısrar eden karısını tersledi:

- Açıp da ne bok satcaz... Dükkânda mumden başka bi şey mi var?

- Yusuf belkim yağ alan olur...

- Sikter canım sen de... diyerek hırsla çıktı evinden. O gün öğleden sonra, Yusuf Bakkal'ı

Emirgân'da nargile içerken görmüşler. Denize kararlı bakıyormuş.

O akşam evine erken döndü Yusuf Bakkal. Canı hiç bir şey yemek istemiyordu. Televizyona bile pek yüz vermedi.

- Bana bi gâve yapın, çıkıp gitcem.

- Nere gidecen Yusuf? Gaç gündür telvizyon telvizyon diye dutturup duruyon. Aha telvizyon, otur seyretsene...

- Sen bana bi gâve yapsana... Ne dırdır yapıyon?

Sinirleri zaten üstündeydi Yusuf Bakkal'ın.. Karı kısmı ticaretten ne anlar, düşüncesiyle bir sigara yaktı. Bu evin masrafı nerden geliyo salak karı, düşüncesiyle de kahvenin yapılmasını bile beklemeyerek hızla çıktı evden. Yokuşun başından denize doğru baktı. Işıl ışıldı her taraf... Kazancı yokuşunun ikicdabisaloncukları ne kadar lâmbaları varsa yakmışlardı Yusuf Bakkal'a inat. Uzaklarda Kız Kulesi'nin tepesinde bir ışık yanıp sönüyordu. Kararlı adımlarla elektrik direğine yürüdü Yusuf Bakkal. Kendinden beklenmeyen bir çeviklikle, çünkü Yusuf Bakkal'ın kendisi ellinin üstündeydi, direğin tepesine tırmandı. Soluk soluğa cebinden bahçe makasını çıkardı, kesecekti ceryan tellerinin hepsini. Bütün parasını muma yatırmıştı.

Özgeleceği söz konusuydu Yusuf Bakkal'ın. Mumların hepsini satacak, zengin olacaktı. Usanmıştı yıllar yılı it gibi çalışmaktan. Bıkmıştı bakkallıktan, sınıf değiştirmeyi şavulluyordu. Hınçla sıkıştırdı teli makasın arasına. Sıkıştırış o sıkıştırış. Rahmetli Yusuf Bakkal, hiç okula gitmediği için, bilmezdi hangi makasların ceryan geçirip, hangi cisimlerin elektriğe mukavim olduğunu.

Kazancı yokuşuna bahar kapıcı çocuklarının plâstik toplarıyla geldi. Aliiksan'ın:

- Dolmagalem'e layıg'ol it! diye bağırdığı oğlu Memet, okuldan çok topa ilgi duyuyordu...Yokuşta çift kale maçlar yapılıyor, Memet yokuş yukarı da olsa, acar bir santrafor olabileceğini kanıtlayan belirtiler gösteriyordu.

- Yokuş okarı çalıştırıtıtyum, düz çayırda daha golay goşar, gibi karanlık düşüncelerle, andırgraund penceresinden tezahüratta bulunuyordu Aliiksan oğluna:

- Vur lan Memed, dolmagalem'e layıg'ol... Gır unun ayağını... Vur lan... Goş lan goş!

- İlişme oğlana, bırak.

- Oğlanı teşvik ediyom.

- Derse teşvik etsene, niye topa teşvik ediyon?

- Bu oğlanı topçu yapcam gız..

- Ne topçusu, Memed okuyacak!

- Memed bana çekmiş, okul sevmiyo. Topçu yapacam ben onu.

- Deli misin Aliiksan, topçu da neymiş?

- Bana bak gız, bu oğlan okuma sevmiyo.. Hemen bi şey olup para gazanması lâzımlı.

Aliiksan kararını vermişti. Memed'in hemen bir işe koyulup para getirmesi gerekiyordu. Topçu olmasına karar vermeden önce Aliiksan, Memet'i karşınına alarak ona zekâ testleri yapmıştı.

- Bakalım bakalım var mı bizim oğlanda ticaret zekâsı? diye düşünerek ilkin onun işportacı olup olamayacağını denedi.

- Önünde bi sergi malın var, dânesini beş liradan satcan... Ne diye bağırırsın?

- Ne alırsan beş lira... Ne alırsan beş lira... diye afacanlaştı Memet.

- Olmaz! dedi Aliiksan. Karısı atıldı:

- Niye olmasmmış canım, bak çocuk ne güzel çığırıyur...

- Öyle çığırmanan mal satılmaz, geçti o devir.

- Peki ne diye bağırcaz?

- Bir dâne alana, bir dâne bedava... Dânesi on lira , ikincisi bedava...

- Aynı şey baba...

- Olsun, çığırdığın lâfın içinde bedava lâfı olacak... Hemi de iki dâne birden satmış olucan...

- Herkes geri zekâlı mı baba? Hem belki adam bi tâne almak isteyecek... diye dikleşti Memet.

- Öyle çağırırsan iki dâne alırlar işte salag.

- Milleti niye kandıralım baba?

- Annaşıldı Memed, senin zekân, ananınkıynan aynı, sen ticaret yapaman!... diye de kararını vermişti Aliiksan, topçu yapacaktı bu oğlanı. Topçu olmak zekâ istemezdi, kondüsyon olsun yeterdi. Ancak Memet'in annesi oğlunun topçu olmasını istemiyor, her azgelişmiş ülke annesi gibi:

- Doktur olsun... Möhendiz olsun... diyerek, sarp ve dik yollar öneriyordu Memet'e.

- Olalım demenen olunsaydı, herkez möhendiz olurdu. Bakalım bakalım, var mı bizim oğlanda o kadar aritmetik zekâsı?

- Biliyur tabii... Memet ne güzel hesap biliyur...

- Pegala, söyle bakalım lan Memet, tavuk mu yumurtadan çıkar, yumurta mı tavuktan?

- Yumurta tavuktan çıkar, dedi Memet güvenle.

- Niyeymiş? diye kükredi Aliiksan.

- Niyesi var mı baba? Yumurta elbette tavuktan çıkar, başka nerden çıkacak?

- Peki tavuk nerden çıkar salag oğlan?

- Tavuk bi yerden çıkmaz... Civcivler büyür tavuk olur...

- Boyun devrilsin gerizeka! diye inledi Aliik-

san. Memet bir kilo demirin bir kilo pamuktan daha ağır olduğunu da ısrarla savununca, gözüpek kapıcı oğlunun hiç de cin gibi olmadığını anladı. Olsa olsa topçu olurdu bu oğlandan.

- Topçu olacak da n'olacak canım Aliiksan?

- Sen deli misin gız? Şincik en çok parayı topçular gazanıyur... Herifler haftada bibuçuk saat çalışıyur, milyon gazamyur milyon... Dünyadan habarm yok, konuşıyursun...

Böylece Aliiksan karısını da oğullarının topçu olması gerektiğine inandırmıştı.

- Gondüksüyon ilâzımlı... Çalışma ilâzımlı, diyerek, Memet'i okuldan döner dönmez hemen evin önünde top oynamaya zorluyorlardı... Aslında top oynamayı seven Memet, bu işin görevleşmesinden pek tat almamışsa da, dayak kötek hergün saatlerce futbol oynamayı benimsedi. Hele hele:

- Bırak canım şu okumayı... Ne işin var senin artık okulda!... sözüyle çantayı bir yana, kravatı bir yana fırlatarak özgürlüğüne kavuşan Memet, kendini plâstik yuvarlağa adamıştı. Aliiksan kararını vermişti, Memet'i bir milyona Fenerbahçe'ye satacaktı.

- Ne milyonu Aliiksan?

- Para lan salag garı para... Gazteler hergün yazıyur... Engin Fenerbaççe'de bir milyona gal-

dı... Cemil'e bibuçuk milyon verdiler, gabuletmedi... Sen bunnarı bilmiyon, otuduğun yerden konuşuyon...

- Bizim oğlana milyon falan vermezler.

- Sıkıysa vermesinler... Ben de vermem Memed'i Fenerbaççe'ye. Oğlan benim diil mi, Allahallah! gibi tartışmalar, Kartal ailesinin andırgraund yuvasını çınlatıyor, Memet'e büyük bir sermaye gözüyle bakılıyordu. Aliiksan topçu olmak için top oynamaktan çok koşmak, zıplamak, atlamak gibi şeylerin daha önemli olduğunu televizyonda öğrendiği gün Memet'in elinden plâstik topunu aldı.

- Bırak lan topu, goş goş, nefesin açılsın... diye Memet'i gerekli gereksiz bakkala, manava koşturuyor, en üst katların birşey isteyip istemediğini her onbeş dakikada bir sordurtturuyordu çocuğa. Memet soluk soluğa:

- Faik ağbiler bi şey istemiyo, şindi sordum baba ya, diye inliyor. Aliiksan ise en katı yürekli sesiyle:

- Goş lan goş... Sankı ben seni Fayık Ağbin için mi goşturuyom salag? Kondüksiyon ilâzımlı... Gooş! diye kükrüyordu. Bir deri bir kemik kalan Memet, topçuluktan bıkmıştı. Sıhhati oldukça bozulmuştu, yemek falan yemiyordu.

- Yesene lan... Ekmek yesene... Besinlenme ilâzımlı... diyordu gözüpek kapıcı. Oysa Memet'in canı gerçekten bir şey yemek istemiyor, bütün gün koşuşturmaktan yorgun düşerek, hemencecik uyuyordu akşamları. Sabahın köründe uyanılıyordu Kartal ailesinin andırgraund yuvasında. Beşbuçukta da koşuşturma başlıyordu Memet için. Her doğan güneş amansız bir mücadelenin habercisiydi Memet'e. Üçer beşer atlayarak inip çıkıyordu merdivenleri.

- Kadri amca bi şey lâzım mı?

- Manyak mısın oğlum sen, demin sordun ya!...

- Babam sorduruyor...

- İstemiyorum oğlum, bi şey istemiyorum.. diye sinirle kapatıyordu Kadri bey kapısını. On dakika sonra Memet gene kapıdaydı:

- Çöp var mı Kadri Amca?

- Sabahleyin verdik ya oğlum. Deli misin nesin?

- Babam sorduruyor...

- Başlıyacam şimdi babana, rahat bırakın beni...

Kadri Bey'in kapısı küt diye kapatılıyordu Memet'in suratına.

- Kadri Bey bi daha gelme dedi baba...

- Goş bakalım Fayık Ağbinlere, bi şey lâzımlı mıymış?

Memet her geçen gün biraz daha eriyordu.

- Yapma bunu bu sabıya, günâh Aliiksan günâh... diye yalvarıyordu Memet'in anası.

- Yimek yisin, niye yimiyur? diyordu Aliiksan.

Gözüpek kapıcının oğlunu elinden tutarak, Dolmabahçesi'ne Fenerbaççe'nin antıremanına götürdüğü pazar günü ikindi suları Kazancı yokuşu bayram yerine döndü. Albayım Necdet ve hücresi, beraat etmiş, tahliye olmuşlardı. Kendilerinin opera yangınıyla uzaktan yakından ilişkileri olmadığını ispat edebilmişlerdi sayın savcıya. Yusuf Bakkal'ın ölümüne üzülen Albayım Necdet:

- Mert bir bakkaldı... şeklinde olayı yorumlamış. Şoför Saim:

- Nerde o Aliiksan ibnesi? diye arabadan inmişti. Aliiksan'ın Fenerbahçe antıremanına gittiğini öğrenince de Tuhafiyeci Fevzi'nin dükkânının önüne bir tabure atarak beklemeye koyulmuştu gözüpek kapıcıyı.

- Gel lan Ercüment, otur yanıma... diyerek tesbihini şakırdatmaya koyulmuştu. Ercüment, Saim Ağbi'sinin yanına kaldırıma çöktü saygıyla.

Ercüment mapusa girdiğinin ikinci akşamüstü, Saim Ağbi'sine ağlayarak, Melek Abla'nın aslında iyi bir karı olmadığını, Saim Ağbi'yi çok fena aldattığını, bir keresinde de kendisinin bile böyle bir tuzağa düşerek, elinde olmayan nedenlerle, Saim Ağbi'sine ihanet etmiş bulunduğunu salya-sümük anlatınca, Saim Ercüment'i üç yerinden şişlemiş, iki gün sonra da:

- İcabında haso delikanlısın lan Ercü, diye onu bağrına basmıştı. Mapushane psikolojisi bambaşka oluyordu, Albayım Necdet bile, yatağında ayakkabılarıyla yatan Şoför Saim'i affetmişti ilk haftanın sonunda. İnsanlar birbirlerine alışıyor, insanlar birbirlerini seviyordu mapushanede. Mapushane arkadaşlığı asker arkadaşlığından da öteydi, kan kardeşlikten de ileydi.

- İki tane çay söyle bakiim Ercü!

- Şindi Saim Ağbi... dedi Ercü. Yıldırım gibi Karadeniz Çayevi'ne daldı. Çaylarını içtiler. Saim Ağbi'nin, Aliiksan'dan intikamını almak üzere tuhafiyeci Fevzi'nin dükkânı önünde belâ gibi beklemeye başladılar gözüpek kapıcıyı. Melek Abla'nın penceresine göz ucuyla bile bakmıyorlardı. Zaten Melek Abla o sırada evde yoktu. Ama haberi almakta gecikmemiş ve

telâşla dönmüştü Pürtelâş'ın köşesini. Saim'ine geliyordu... Saim'i, Ercüment'le birlikte otururken görünce içi cız etti Melek Abla'nın. Bu da neyin nesiydi? Yoksa, diye geçirdi içinden Melek Abla... Yoksa bu hamşo Saim'e bir şeyler mi çıtlatmıştı? Olamazdı böyle bir şey... Saim öldürürdü onu.. Melek Abla sessizce ve fakat hızlı adımlarla yaklaştı Saim'e. Gözgöze geldiler. Melek Abla durdu. Saim gözlerini devirerek Ercüment'e döndü:

- Kim bu karı yahu? Orospu mu yoksa?

- Herhalde orospudur Saim Ağbi, dedi Ercüment makina gibi. Melek Abla önüne baktı... Göz pınarları yandı. Yaş falan akmadı, döndü arkasını tırıs tırıs apartmanına girdi. Durumu bir sipahi tüttürerek penceresinden izleyen Albayım Necdet:

- Olayı büyütme Saim! diye seslendi.

- Ne olayı be albay? Benim Aliiksan'dan başka olayım mı var hayatta?

Aliiksan antrönörün hangisi olduğunu ilk yarım saatin sonunda öğrenmiş, Memet'i antrönöre götürerek:

- Göreceksin sör bey... Gondüksüyonu bomba gibin... İt gibi çalıştırdım ben onu...

Memet'i antrönörün önüne doğru itmişti.

- Buyurun sör bey, eti senin kemiği benim.

Pek eti kalmamış olan Memet şaşkınlıkla çevresine bakınırken, çok az türkçe anlayabilen antrönör:

- Wat's the happening? diye sorarak, sık sık ellerini iki yana açıyor, bu herifle yanındaki küçük çocuğun antıreman sahasının dışına çıkarılmasını istiyordu klüp yetkililerinden. İki-üç kişi Aliiksan ve Memet'i derdest ederek, Dolmabahçesi'nin dışına koydular. Köskös evin yolunu tuttular baba oğul...

- Sen de beni önce küçük bi takıma götür bakalım... Öyle hemen Fener'e alırlar mı adamı?

- İstemez, ya Fenerbaççe'sinde oynayacan, ya da oynamıyacan bu boku... gibi sözler sarfederek Kabataş'tan Fındıklı'ya doğru yürümeye koyuldular. Kazancı yokuşunda bir nisan akşamı rahatsızlığı hüküm sürüyordu. Herkesler merak ediyordu Saim'in Aliiksan'a ne yapacağını... Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk, Yavuz, haybeden sarışın Nesrin penceredeydiler. Müfit duş alıyordu. Komisyoncu yardımcısı Halûk ve Terzi Mahmut Karadeniz Çayevi'nin önünde tavla oynayarak olayların gelişmesini bekliyorlardı. Albayım Necdet arasıra pencereye çıkıyor, durumu tarassut ederek tekrar içeri giriyordu. Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları

ise bu ölüm sessizliğini bozmaya cesaret edemediklerinden, kaldırıma oturmuşlar heyecanla bekliyorlardı... Bıçak açmıyordu Saim'in ağzını. Aliiksan'ın karısı, andırgraund penceresinde yükselmeye uğraşıyor, korkulu bakışlarla yokuşun aşşağılarını gözetliyordu. Aliiksan'la Memet'i görür görmez bağıracaktı. Kaç Aliiksan, diyecekti kocasına. Saim'in gözü dönmüştü. Belki Memet'e bir şey yapardı. Hop hop atıyordu kapıcı karısının yüreği. Saim:

- Ört lan şu lumbozu. İçeri gir kaltak! dedi kadına.

- Ne bakıyosun lan karı, girsene içeri. İlle gelip sokalım mı? dedi Ercüment manâlı manâlı. Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları gülüştüler. İçlerinden bir ikisi:

- Sok sok sok sok... gibilerden tempo tutmaya kalkıştılarsa da, Şoför Saim:

- Susun lan tüysüzler! diyerek ortalığı yatıştırdı. Gözüpek kapıcının karısı korkuyla örttü camını perdesini. Tülün ardından gözetliyordu gene de. Kucağındaki çocuk ağlamaya başlamıştı. Saim saatine baktı, bir sigara yaktı. Yavuz, televizyonda reklâmlara çıkan çocuğun haybeden sarışın Nesrin'e kesik atıp atmadığını irdelemekle uğraşırken, çeşmenin yanından yeşil mantolu kızıl saçlı kadın göründü. Pencere-

lere bakınarak acele acele iniyordu yokuşu. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk onu gördü. Sevindi. El salladı. Bekliyordu zaten. Kızıl saçlı kadın el sallamadı, önüne bakarak daha da sıklaştırdı adımlarını. Televizyon söylemişti tahliye olduklarını. Gelir diye düşünmüştü zaten televizyonda reklâmlara çıkan çocuk. Olup biteni izleyen Yavuz, başını pencereden içeri sokarak Müfit'e seslendi:

- Ağbi herif hapisten çıktı, yarım saat sonra pat bi karı.

Bornozlu ve tokyolu kompozisyonu içinde:

- Ne diyorsun? dedi Müfit.

- Televizyonda reklâmlara çıkan çocuğa karı geliyor.

- Gelir gelir, sana ne?

- Sana nesi var mı ulan? Daha iki saat olmadı içerden çıkalı... Hemen nasıl karı geliyor bu herife?...

Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk perdeleri kapatmaya koyulmuştu. Daha da sinirlendi Yavuz. Kızıl saçlı kadın hızla çıktı merdivenleri. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk kapıda karşıladı onu.

- Baharla birlikte geldin. Özledim seni! dedi televizyonda reklâmlara çıkan çocuk. Dudaklarını öpüşmekten kaçırarak:

- Fazla kalmayacağım, dedi kızıl saçlı kadın.

- Anlamadım?

- Gidiyorum.

- Nereye?

- Kızkardeşimin evine...

- Neden?

Kısa bir sessizlik oldu. Kızıl saçlı kadının gözlerinin içine baktı televizyonda reklâmlara çıkan çocuk. Kadın gözlerini yere çevirdi.

- Bitti mi? dedi televizyonda reklâmlara çıkan çocuk.

- Bitti! dedi kızıl saçlı kadın. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk bir sigara yaktı. Boktan bir sessizlik çöktü odanın ortasına. Kızıl saçlı kadın bir malbora yaktı.

- Sen hapisteyken Nuri'ye rasladım.

- Nerde?

- Yolda.

- Eee? dedi televizyonda reklâmlara çıkan çocuk hırıltılı bir sesle, omuzları düştü.

- Konuştuk biraz... Sonra ertesi gün buluştuk... Gene konuştuk... Sonra gene buluştuk.

Dayanamayarak kesti sözünü kadının televizyonlara reklâmlara çıkan çocuk.

- Yeter!...

Gene bir sessizlik oldu. Korkarak baktı kızıl saçlı kadın televizyonda reklâmlara çıkan ço-

cuğun gözlerine. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk, gözlerini ondan uzaklaştırdı. Duvardaki resimlere baktı. Sigarasından derin bir nefes çekti. Dumanını üfleyerek konuştu:

- Ama bu seninkine orospuluk derler yavrum. Biz mapushanede kimseyle buluşmadık.

- Ama.... dedi kadın.

- Siktir git! dedi televizyonda reklâmlara çıkan çocuk. Boynuna atıldı onun kızıl saçlı kadın. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk, iki yıldır deli gibi sevdiği bu kadını iki satırda sildi hayatından, başını çevirdi. Kadın onun dudaklarına dudaklarını sürdü, öpmek istedi. Sanki kilitlenmişti televizyonda reklâmlara çıkan çocuğun ağzı. Kadından uzaklaştı.

- Gidiyorum, dedi kızıl saçlı kadın. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk duymamazlıktan geldi.

- Allahaısmarladık! dedi kızıl saçlı kadın.. Televizyonda reklâmlara çıkan çocuk:

- Güle güle! demedi. Niye güle güle gitsindi ki bu kadın? Güle güle gitmesi için hiç bir neden yoktu. Kendi bildiği gibi gitsindi. Usulca kapıyı çekti kızıl saçlı kadın. Merdivenlerden inmeden önce bir an duraladı. Sonra yüreciği deli gibi çarparak hızla indi merdivenleri, Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlılarına faça ver-

meden çıktı yokuşu.

- Amma çabuk bitirdiler işi... diye inliyordu Yavuz pencerede.

- Sana ne be Yavuz, boşver onu. Ercüment n'apıyor, onu söyle... dedi Müfit, ıslak saçlarını tarayarak.

- N'apıcak, Saim Ağbi'sinin yanında it gibi oturuyo... Allaaaaah, Müfit koş... Aliiksan'la oğlu geliyorlar.

Müfit de bornozuyla pencereye fırladı. Haybeden sarışın Nesrin'in annesi, Oduncu'nun karısı Hatç'ânım, Tuhafiyeci Fevzi'nin karısı, çoluk çocuk pencerelere üşüştüler. Aliiksan ilkin Saim'i görmemiş, aralarında yüz metre kaldığında da gözgöze gelmişler, geri dönmek olanaksızlaşmıştı. Bir an duraladı. Memet'i öbür tarafına alarak elinden tuttu, yürümeye devam etti Aliiksan. Ürkek adımlarla Saim'e yaklaştı:

- Geçmiş olsun Sayim Bey...

- Gel lan buraya! diyerek kedi gibi atladı Saim yolun ortasına. Yapıştı Aliiksan'ın yakasına. Ercüment de Saim Ağbi'sinin peşinden atladı.

- Ben bi para verirler sanmıştım.. Fakirik fıkarayık, gusurumuza galma Sayim Bey. Ben ettim sen eyleme Sayim Bey... Gulun kölen oluiim Sayim Bey... diye yalvarıp yakarıyordu Aliiksan.

- Sus köpek! dedi, iki tokat aşketti Şoför Saim. Ercüment de bir tane patlatıyordu ki:

- Sen karışma Ercü! diyerek engelledi onu Saim. Ercü karışmadı. Bir balgam attı Aliiksan'ın gözünün üstüne Saim.

- Köpek, şindi seni öldürsem, adam yerine koyulmuş olursun...

- Etme eyleme Sayim Bey...

- Bundan sonra sana evden çıkmak yasak. Ben de seni hapsediyorum ulan puşt. Sokağa çıktığını görürsem, hiç dinlemem bıçaklarım. Hadi bas git!.

Köskös gitti Aliiksan.

- Hakkaten la Saim Ağbi. En gıral cezayı verdin aha u köpeğe. Adaletlisin Allah belâmı versin... dedi Ercüment sırıtarak.

- Helâl olsun Saim Ağbi sana bu yollar!... dedi komisyoncu yardımcısı Halûk.

- Alçaklara kar yağıyor üşümedin mi?

Aliiksan bu işin sonunu düşünmedin mi? diye andırgraund pencerenin önünde bir süre patırtı ettiler Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları. Sonunda Albayım Necdet:

- Dağılın! buyurdu. Dağıldılar.

Saim, Aliiksan'a verdiği cezayı pür ciddiyet uyguluyor, gündüzleri Tuhafiyeci Fevzi'nin dükkânı önünde çaylar içiyor, tavlalar oynu-

yor, bıcağıyla yonga yontarken, Saim'in sağkolu Ercüment de sustalı çakısıyla parke taşlarının arasına bir iki metreden isabet denemelerinde bulunuyordu. Sıkıysa çıksındı Aliiksan. Dininin ırzına geçerlerdi bunlar adamın. Gözleri dönmüştü her ikisinin de, mutlaka bıçaklarlardı. Aliiksan arasıra andırgraund penceresinde belirecek olsa, Ercüment hemen onu haşlıyor:

- Gir la içeri dürzü, bizim mapusta pencere mi vardı? diye itleşiyor, Saim'se elindeki yongayı hızla fırlatıyordu Aliiksan'm andırgraund penceresine.

- Bırakın Saim, bırakın çıksın artık. On gün oldu... diye seslendi Albayım Necdet.

- Sen bu işe garışma la Necdet Albay! diye küstahlaştı Ercüment. Aslında Albayım Necdet, plânı bozan ve hepsinin hapse girmesinin biricik nedeni olan bu aptal oğlana çok sinirleniyor, prensip olarak hapise girdikleri günden beri Ercüment'le konuşmuyordu.

- Ben Saim'e söylüyorum, dedi sinirle Albayım Necdet.

- Bırak otursun evde Necdet Ağbi, çıkıp da ne bok yiyecek pezemenk? dedi Saim. Üstelemedi Albayım Necdet, penceresini kapattı. Ayakkabılarını giydi. Anahtarlarını alıp almadı-

ğını yoklayarak çıktı evinden. Ağır ağır yokuşu çıktı. Nisanın son günü gelmiş çatmış, komisyoncu Nurettin kiraları toplamak üzere küçük bir canavar gibi dükkânın önüne sandalye atmış, dört bir yanı kesiyordu. Albayım Necdet'i görünce ayağa kalktı, selâm verdi uzaktan. Nerdeyse, nasılsınız, gibilerden bağıracaktı ki, durumu anlayan Albayım Necdet:

- Bankaya çıkıyorum, dönüşte uğrayacağım..

İçi rahat eden Nurettin, gülerek:

- Estağfurullah albayım ben onun için şey etmedim... dedi. Albayım Necdet oralı olmayarak yokuşu çıktı.

- Yahu Halûk, bayılıyorum şu Necdet Bey'e. Hiç bir ay aksatmaz kirasını. Otuzbiri akşamından getirir...

- Perensip sahibisi adam Nurettin Ağbi... dedi komisyoncu yardımcısı Halûk.

Taksim'e çıktığında yorulmuştu Albayım Necdet. Sanki hiç yorulmamış gibi bir sipahi yakarak Garanti Bankası'nın yolunu tuttu. Bankada ikibin lirası kalmıştı.Kararlı adımlarla girdi kapıdan, birinci kıza yaklaştı, defteri uzattı:

- Bindokuzyüz lira çekeceğim.

Birinci kız defteri açtı baktı. Küçümser bir gülücük kızın yüzünü gerdi.

- Sana ne ulan, benim param değil mi? Bu-

gün yatırır, yarın çekerim. Belki öbürgün beş-bin lira yatırırım, ne biliyorsun şımarık kız... gibi şeyler düşündüyse de, bunların hiç birini söylemedi. Hem zaten Albayım Necdet'in hiç beşbin lira yatırdığı olmamıştı. Hızla vezneye doğru yürüdü. Bankadan her para çekmeye gelişinde böyle oluyordu. Banka garip bir işkenceyi uyguluyordu sanki Albayım Necdet'e. Kendi parasıydı, çeker çekerdi. Neden böyle :

- Ekonomikman bomboksunuz galiba... gibi bakışlarla süzüyordu onu Şef hanım ve bankonun arkasındaki kızlar. Bu hademe kadın neden gülüyordu örneğin şu köşede?

- Keşke kapatsaydım hesabı. Bu banka işkencesi de biterdi... diye düşündü Albayım Necdet. Kendisinin vezneye yanaştığını gördüğü halde umursamayarak telefona giden nemrut veznedarı beklemek üzere bir sipahi yaktı. Veznedar Tahsin, Albayım Necdet'in kendisini hiç sevmediğini çok iyi biliyordu. Bir keresinde Albayım Necdet, yırtık paralarını değiştirmek istemiş, Tahsin dudaklarını bükerek, dilenci kovar gibi:

- Merkez Bankasına... Merkez Bankasına... diye terslemişti Albayım Necdet'i. O günden beri aralarındaki ilişki giderek gerginleşmiş, hiç konuşmadıkları halde husumet gözle görü-

lür bir hale gelmişti. Her seferinde Albayım Necdet:

- Hadi hadi ver şu paraları teres... gibilerden sipahinin dumanını veznenin deliğinden Tahsin'in gözüne üflerken, veznedar da, aralarında bu cam olmasa Albayım Necdet'in kendisini her an parçalayabileceğinin bilincine varmış ürkek bakışlarla ve fakat anında işini bitirerek bu sinirli müşterisini bir an önce yol etmeyi yeğ tutardı. Tahsin aslında Albayım Necdet'ten çok korkuyordu, ancak bu kez telefona çağırmışlardı Tahsin'i. Ne yapsındı Tahsin?

Veznedar'la Albayım Necdet arasında bir iki masa vardı. Tahsin gözlerini sinirli müşterisinin gözlerine dikmiş, ondan korktuğunu belli etmemeye uğraşarak, ama görüyorsunuz telefondayım, gibi bakışlar fırlatıyordu. Albayım Necdet bu vezne önü bekleyişlerinden nefret ediyordu, sipahisini yere attı ve sinirle ezdi siyah ayakkabısıyla. Bunu gören Tahsin, helecanlandı ve konuşmayı hemen bitireceğini vâdeden bir jestle bakışlarını müşfikleştirdi. Her ikisinin bakışları çarpıştılar. Albayım Necdet veznedarın gözbebeklerine:

- Dininin ırzına geçerim ulan senin. Kapatırım şimdi hesabımı, Türkiye'nin iktisadi durumu allak bullak olur. Bir de Şef hanıma şikayet

ederim seni. Ardahan'a sürerler namussuzum... Kapat şu telefonu gel buraya eşşolueşşek... demek istercesine bakıyordu. Hafif kısmıştı gözlerini. Tahsin durumu çakarak pat diye kapattı telefonu. Fakat gene de Albayım Necdet'in istediği gibi koşaraktan gelmiyor, hafif hafif salınıyordu. Tam Albayım Necdet:

- Salınma teres salınma.. Yürü! diye patlayacaktı ki, vezneyle kasa arasındaki defter ve makbuzları getirip götüren mor önlüklü kadınların zayıfı, Albayım 'ın hisli duygularını dile getirdi:

- Hadi hadi işiyen bak Tahsin Bey...

Mor önlüklü kadınla veznedar gülümseştiler. Tahsin vezneye duhul oldu. Albayım Necdet'i o ana kadar hiç görmemiş gibi yapmanın daha uygun olduğunu düşünerek, «Ooo siz miydiniz?» gibi bir gayretle çıkardığı pis yüzlükleri saymaya koyuldu. Müşteriye yeni para vermezdi hiç bu veznedar. Albayım Necdet bu eski yüzlüklere itiraz edecek olduysa da, neyse boşver, nasıl olsa Nurettin'e vereceğim, düşüncesiyle, bu bayağı veznedarla muhattab olmaktan son anda vazgeçti.

- Binüçyüz, bindörtyüz, binbeşyüz... diye sayıyordu Tahsin. İşte tam bu sırada, arkası mektup gibi yazılmış bir yüzlük dikkatini çekti Al-

bayım Necdet'in. Tahsin onu da Albayım Necdet'e vermek üzere saymıştı. Bu kadarı da olmazdı. Albayım Necdet'in eski paralardan nefret ettiğini bilen veznedar sanki inadına yapıyordu bu itliği. En kötü paraları veriyordu Albayım Necdet'e. Gene de o yüzlüklerin on dakika sonra Nurettin'in kasasında olacağı düşüncesi içini ferahlatarak, bir taşkınlık yapmasına engel oldu. Fakat bu veznedarı bir gün sokakta görürse kendisine bir tokat aşketmeyi, hattâ gerekirse kendisini düelloya dâvet etmeyi düşünerek sinirle çıktı bankadan. İki otelin arasından yokuşu inmeye koyuldu. Ne yazılıydı acaba şu yüzlüğün üzerinde? Elini çebine attı. Yüzlükleri çıkardı, içlerinden mektup gibi olanını buldu. Allahallah:

« KAHROLSUN KOMÜNİZM VE FAŞİZM!...

Ü. O. D.

Yaşasın MHP »

yazıyordu Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası yüzlirasının üstünde. Çirkin ama güzel olma özentisi içinde köşeli bir yazıyla, mor ispirtolu kalemle yazılmış « faşizm» sözcüğünden sonra nidâ işareti ve üç kararsız nokta, bu aptalca sloganı yazan ele cömertçe âlet olmuşlardı. « Yaşasın MHP» yazısıysa daha sonra başka bir el tarafından mor tükenmezle ve çok ucuz

bir şekilde eklenmişti.

- Memleketin parası ne hale geldi! diye söylenerek Pürtelâş'a saptı Albayım Necdet. Yoksa bu veznedar MHP'li falan mıydı? O yazmış olamazdı. Aman canım, nasıl olsa bir daha gitmeyeceğim o bankaya, diye düşündü Albayım Necdet. Hesabında kalan yüz lirası da onların olsundu. İleride bir parası olursa İş-Bankası'ndan şaşmamayı karar altına alarak girdi komisyoncu Nurettin'in dükkânından içeri. Geri kalan en yeni dört tane yüzlüğü cebine indirerek çıktı dükkândan. Kasap, bakkal, manav o akşam çok iyi karşıladılar Albayım Necdet'i. Nisanın otuzbiri akşamı Albayım Necdet esnafın tek müşterisiydi. Bütün gün sinek avlamıştı hepsi. Albayım Necdet alışverişini tamamlayarak evinin yolunu tuttu.

O akşam garip bir sezsizlik bürümüştü Kazancı yokuşunu. Ayın son günleri hep böyle olurdu. Herkesde paralar suyunu çeker, herkesler erkenden yatar uyurdu. Müfit'le Yavuz da hemen yatmaya karar vermişlerdi ama, Ercüment:

-Ben şindi gider gahvede azcuk para gazanır, bi şeyler alır gelirim. Sakın yatman la beni bekleyin... diyerek üçbuçuk saat önce Karadeniz Çayevi'ne gitmiş, henüz dönmemişti.

- Yatalım artık istersen, dedi Yavuz.

- Dur bakalım ağbi, her zaman kazanıyor bu herif... Bakarsın kazanır! dedi Müfit.

- Saat onikiye geliyor ağbi... diye sinirle yerinden kalktı Yavuz, pencereye gitti.

- Sigara yok di mi? dedi Müfit.

- Ne sigarası ağbi? diye içgeçirdi Yavuz Kazancı yokuşunun gecesine doğru. Karadeniz Çayevi'nde ışık vardı. Kahveden Sormagir'in işsiz güçsüz delikanlıları, « Ben sana yandım Zühtü»yü marş gibi söyleyerek çıktılar. Yavuz seslendi onlara:

- Hişşt kardeş, Ercüment kahvede mi acaba?

- Kim ağbi?

- Ercü Ercü... Hani kolu alçılıydı...

- Haa.. İçeride o çocuk, kâat oynuyor.

- Bi zahmet bi çağırsana be kardeş onu.

Kardeş kahveden içeri girdi. Kısa bir süre sonra Ercüment çıktı kahveden.

- Ne var la Yavuz?

- N'oluyor? dedi Yavuz alçak sesle.

- Tamam la tamam, hadi inin, Seul logantasına gidiyoruz... dedi ve tekrar kahveye girdi Ercü.

- Kırk yılda bi işe yaradı salak! dedi Müfit.

- Kaç para kazandı acaba? dedi Yavuz. Koşarak merdivenleri indiler.

O gece Seul Lokantası'nda şarkılar söyleyerek sabahın körüne dek içen Müfit, Yavuz ve Ercüment ertesi gün çok geç kalktılar.

- Galkın la galkm bayrama gitcez!... diye uyandırdı onları Ercüment.

- Taksim meydanı ana-baba günü oğlum.. Galkın la durman galkın...

- Ne bayramı oğlum Ercü, n'oluyorsun?

- Emekçi bayramı la, bugün bir mayıs ya la Yavuz...

Münir Ağbi o sabah Yusuf Bakkal'da, iki bira arasında, bu bayramın kardeşlik bayramı olduğunu, bu bayramın Kazancı yokuşunun kahraman insancıklarının bayramı olduğunu anlatınca Şoför Saim de:

- Madem bayram çık ulan, benden bulma belânı köpek. Hadi çık! diye Aliiksan'ı azat etmişti. Aliiksan oğlu Memet'in elinden tutmuş, bahar ve çiçek bayramını kutlamak üzere ağır ağır Taksim'e çıkıyordu. Müfit, Yavuz ve Ercüment evden sokağa döküldüler. Taksim'den davul zurna sesleri geliyordu. Kadri Bey bir mayıs'ı evinin penceresinden izlemeye koyulmuştu, sigara üstüne sigara içiyordu. Aliiksan ve Memet Taksim'e çıktıklarında işçiler hora tepiyorlardı. Memet dondurma istedi. Bayramdır diye cömertliği tuttu Aliiksan'ın. Yetmişbeş

kuruşluk dondurma aldı Memet'e. Ancak Memet dondurmasıyla yetinmeyerek:

- N'oluyor orda n'oluyor..? Orayı da görcem... gibi rahatsızlıklar vermeye başladı. Aliiksan oğlunu omzuna oturttu. Memet babasının omzunda bir yandan dondurmasını yiyor, bir yandan da herkesten yüksekte olmanın keyfiyle çevresindeki kalabalığa bakıyorken üç el silâh patladı. İlkin Memet'in dondurması yere düştü sonra Memet dondurmanın yanına yığıldı. Kan oldu Memet'in dondurması.

- Memed! diyebildi Aliiksan. Şaşkındı. Bir kaçışmadır başlamış, insanlar Memet'in üstünden geçiyorlardı. Çekti aldı oğlunu ayaklar altından, kucakladı, Sıraselviler'e doğru koşturmaya başladı gözüpek kapıcı. Silâh sesleri çoğalmış, insanlar Kazancı yokuşundan aşşağı kaçıyorlardı. Ezenler, düşenler, ezilenler... Çığlık çığlığa karışıyordu.

- Araba yok mu, yaralı var!

- Kim bu arabanın sahibi? sesleri arasında bombalar patlamaya başladı. Kurşunların ardı arkası gelmiyordu. Münir Ağbi kızını ceketinin altına almış yüzükoyun yatıyorlardı Atatürk Anıtı'nın dibinde. Kaçamamışlardı. Münir Ağbi'nin kızı koşamazdı. Ercüment eve tabancasını almaya seğirtiyordu ki Pamuk Eczanesi'nin

önüne yığıldı.

- Vurulduk 'mına goyim... diye düştü başı. Ercüment'in vurulduğunu gören komisyoncu yardımcısı Halûk, ona doğru koşarken caddenin ortasına düştü sırtüstü, Halûk'un ağzından koyu kırmızı bir kan sızdı. Makinalı tüfek ateşi başlamıştı. Albayım Necdet Mete caddesine doğru kaçmayı şavullarken, kalabalığın içinde ezilmek üzere olan Melek Abla'yı görmüş, onu orada bırakmayı yedirememişti kendine. Sert bir hareketle çekti aldı Melek Abla'yı kalabalığın arasından. Güçlü kuvvetliydi Albayım Necdet... Melek Abla'nın bilezikli kolu şakırdadı.

- Sağol albay!

- Rica ederim!

İlk kez birbirlerine böyle bakıyorlardı Albayım Necdet'le Melek Abla. Belki bir an böyle gözgöze gelip durmasalar ne makinalı tüfek kurşunlarına hedef olurlar ne de cesetleri üzerinden panzerler geçerdi. Bu sırada Taksim parkında Bünyamin'le Avni elele can çekişiyorlardı.

- Elli liralarını helâl et Bünyamin!

- Yahu Avniciğim, ateş edenler kim? Yunan mı? sözleri her ikisinin de son konuşmaları oldu. Müfit ve Yavuz hiç beyanatta bulunmadan hemen ölmüşlerdi. Televizyonda reklâmlara çı-

kan çocuk ayağından yaralanmış, yardımına yetişen Koreli koluna girmiş, hızla Kazancı yokuşundan aşşağı iniyorlardı. Yanlarından koşarak Terzi Mahmut, Manav Recep ve alnı boncuk boncuk ter Tuhafiyeci Fevzi geçtiler. Koreli güçlükle yürüyebilen televizyonda reklâmlara çıkan çocuğu bırakıp kaçmayı erkekliğine yediremiyorsa da haybeden kurşunlarla ölmeyi de pek istemiyordu. Kore'de ölmemişti o, Taksim'de mi ölecekti!...

- Biraz daha çabuk anam! dedi Koreli

- Sen git ... dedi televizyonda reklâmlara çıkan çocuk. Tam Koreli:

- Ayıpediyorsun, gibilerinden gerdan kırarken Kazancı yokuşunun aşşâğılarmdan makinalı tüfek ateşi başladı. Tuhafiyeci Fevzi, Koreli, televizyonda reklâmlara çıkan çocuk ve Terzi Mahmut hemen, Manav Recep bir süre can çekiştikten sonra öldüler. Bir saat içinde büyük bir sessizlik bürümüştü ortalığı. Cankurtaranlar cesetleri alıp gitmişler, kan birikintileri kurumamıştı henüz. Göçmüş bir şekilde yokuşa saptı Aliiksan. Gözlerinin içi yanıyordu. İlkyardıma yetiştirildiğinde Memet çoktan ölmüştü. Aliiksan İlkyardımdan çıkarken de Şoför Saim'in ölüsünü getirmişlerdi hastaneye. Deli gibi iniyordu Aliiksan yokuşu:

- Pis gominstler... Allahsızlar... diye haykırıyordu gözüpek kapıcı. Gözüpek kapıcının karısı bütün gece ince bir sesten ağlamayı sürdürdü. Ertesi günkü gastelerde Memet'in resmi vardı.

« Maocu mu? Leninci mi?» yazıyordu resmin altında.

Kazancı Yokuşu'nun mayıs kiralarını ödeyemeden ölen kahraman insancıklarının cenaze masraflarını komisyoncu Nurettin karşıladı.

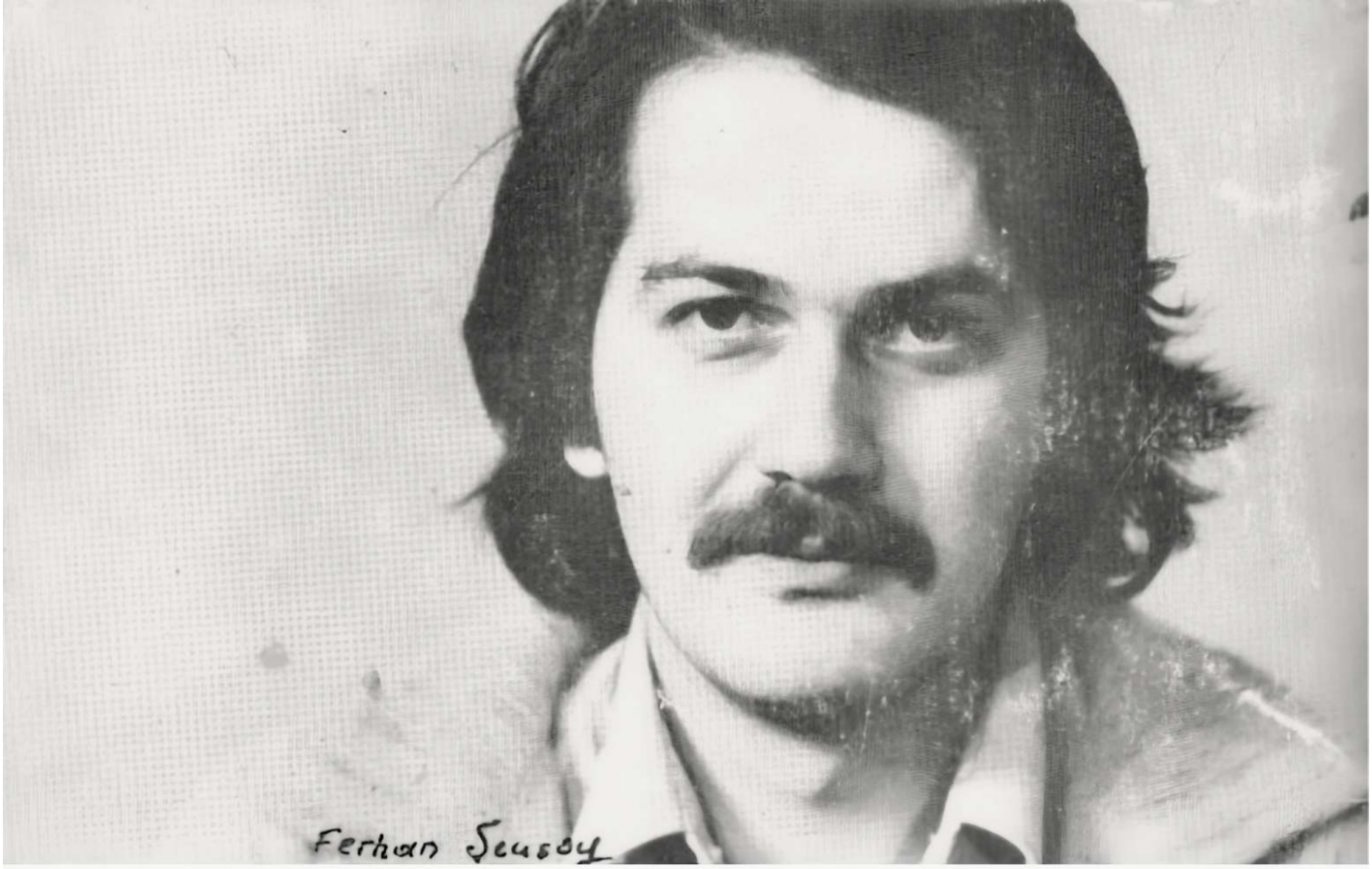

JE M'EN FİCHE BİLADER'den, HANELER'den, kabareci yeteneklerini sevgi ile izlediğim Ferhan Şensoy'un taze, sıcak, halkçı bir mizahı var. Yazgıdaşları imişcesine yansıttığı KAZANCI YOKUŞU'nun insancıklarını da bu külfetsiz anlatısı içinde bizlere sevdiriyor. Bu insancıklar nasıl ezikliklerinin tortusunu günlük yaşam sevinci içinde unutuyorlarsa, yazar da sanki onlardan biriymiş gibi toplumsal ukalâlıklardan, yazarca bilgiçliklere yeltenmeden anlatısının tadını çıkara çıkara onlara ayna tutuyor. Sade onları konuşturduğu diyaloglar değil, kendi gözlemleri, algılamaları, söz dağarcığı, anlatışı, benzetileri ve yorumları bile argo. Öylesine onlardan. Yazımı bile onlarınki gibi yanlış kullanıyor. Bence üslûbunu sevimli yapan da bu...

Ben, Ferhan Şensoy'un KAZANCI YOKUŞU'nu okurken zaman zaman Celine'i ya da San Antonio'yu okurken aldığım tada benzer bir haz duydum. Zaman zaman da Adnan Veli'nin MAPUSHANE ÇEŞMESİ'ndeki unutulmaz başarısını ansıdım.

Haldun TANER

20 Lira